ΕΤΟΣ Ζ'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'. 1 Σεπτεμβρίου — 15 Νοεμβρίου

ΤΕΥΧΟΣ 9 — 12 *Διευθυντὴς καὶ Ἐκδότης* ΑΘΗΝΗΣΙ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 101

Συνδρομὴ Ἐσωτερικοῦ Δρ. 16. ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ *Συνδρομὴ Ἐξωτερικοῦ φρ. 20.*

ΕΝΑΕΡΙΟΙ ΑΓΩΝΕΣ
ΑΝΤΥΨΩΣΙΣ 16 ΑΕΡΟΣΤΑΤΩΝ

(Ἀνταπόκρισις τοῦ ἐν Παρισίοις διατρίβοντος κ. Πρίντεζη)

ΗΝ παρελθοῦσαν Κυριακὴν, 27 Ἰουλίου, παρευρεθεὶς παρηκολούθησα ἐκ τοῦ πλησίον ἐξ ἐπιστημονικοῦ ἰδίως ἐνδιαφέροντος τὴν ἀνύψωσιν καὶ ἀναχώρησιν δι' ὅσον τὸ δυναιὸν μακρὰς ἀποστάσεις, δεκαὲξ ἀεροστάτων, διευθυνομένων ὑπὸ εἰδημόνων ἀεροναυτῶν, ἀντιπροσωπευόντων ἑπτὰ ἔθνη ἀπὸ τοῦ ὡραίου καὶ ἐκτεταμένου ἱστορικοῦ κήπου τοῦ Κεραμεικοῦ τῶν πρώην Ναπολεντείων κτλ. ἀνακτόρων. Σκοπὸς τῆς τόσον ἐπικινδύνου ὅσον ὡραίας καὶ πρωτοφανοῦς ταύτης ἐναερίου ἐκδρομῆς ἦτο ἡ δοκιμὴ κατακτήσεως μακροτάτης ἀποστάσεως διὰ τοῦ ἀεροστάτου καὶ πρὸς τοῦτο εἶχε διατεθῆ ὑπὸ τοῦ κ. Γόρδον Μπενὲ ὡραῖον πολύτιμον χρυσοῦν κύπελλον μετὰ μεταλλίου καὶ χρηματικῆς ἀμοιβῆς δι' ἐκεῖνον, ὅστις διὰ τοῦ ἀεροστάτου του ἤθελε φθάσει εἰς τὴν ἀπωτέρω ἀπὸ τῶν Παρισίων ἀπόστασιν.

Κατὰ πρώτην φορὰν ἐγίνετο τοῦτο εἰς τὸν κόσμον μας καὶ ἀπὸ τῆς μιᾶς μετὰ μεσημβρίαν ὥρας πλῆθος κόσμου ἤρξατο κατακλύζον τὰ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Κεραμεικοῦ μέρη. Πλησίον δὲ εἶχεν ὁριοθῆ εἴσοδος 50 λεπτῶν, 2 φράγκων καὶ 5 φρ.

Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου ἦτο μέγιστον, διότι ἐν τοῖς 16 ἀεροστάτοις ἑπτὰ ἔθνη διὰ τῶν διασημοτέρων αὐτῶν καὶ τολμηροτέρων ἀεροναυτῶν διεφιλονίκουν τὸ γέρας τῆς κατακτήσεως τοῦ κενοῦ.

Μέχρι τότε τὸ ρεκὸρ τῆς μακροτέρας ἀποστάσεως εἶχεν ὁ γάλλος κόμης Ἐρρῖκος-δὲ-λὰ-Βώλ.

Εἶχε προγενεστέρως διανύσει 1,925 χιλιόμετρα τὴν 9, 10 καὶ 11 Ὀκτωβρίου τοῦ 1900 εἰς διάστημα 35 ὡρῶν καὶ 40 λεπτῶν ἀπὸ τῆς Βικεντίας (Vicennes) εἰς Κοροστυκὲφ (Korostychef) τῆς Ρωσσίας. διὰ τοῦ ἀεροδρόμωνος Κενταύρου, χωρητικότητος 1, 600 κυβικῶν μέτρων.

Ὁ ἀεροναυτικὸς Σύλλογος εἶχε δώσει εἰς ἕκαστον ἀεροδρόμωνα καὶ εἰδικὸν μηχάνημα ἐνῷ θὰ ἐσημειοῦτο τὸ διανυόμενον διάστημα.

Ἔλαβον δὲ μέρος οἱ ἑξῆς:

1). Ἀλφέδρος Βονδέλλερ, Ἰταλός.
2). Οὐγγὼ φον Ἀμπερκρόν, Γερμανός.
3). Ἐρρῖκος δὲ-λὰ Βώ, Γάλλος.
4). Αἰμίλιος Χερέρο, Ἱσπανός.
5). Κ. Σ Ρώλο, Ἄγγλος.
6). Σάντος Δυμών, Ἀμερικανός.
7). Βὰν δὲν Δρίσχεν. Βέλγος.
8) Σχέρλε Γερμανός.
9). Κοστυλιὼν δὲ Σάιν Βικτώρ. Γάλλος.
10). Δὲ Σαλαμάνκα, Ἱσπανός.
11). Φράγκ Βούτλερ, Ἄγγλος.
12). Φράγκ Π. Λάμ. Ἀμερικανός.
13). Βαρῶνος φὸν Χέουαλδ. Γερμανός.
14) Ἰάκωβος Βαλσάν. Γαλλος.
15). Ὁ λοχαγὸς Κινδελάου, Ἱσπανός.
16) Ὁ καθηγητὴς Χούντιγτον, Ἄγγλος.

Ἡ ἑορτὴ αὕτη συνέπεσε μὲ τὴν 123ην

ἐπέτειον τῆς πρώτης ἀνυψώσεως, ἣν ἐπεχείρησεν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ὁ πρῶτος ἀεροναύτης, ὁ καθηγητὴς Κάρολος, τὴν 30 Σεπτεμβρίου 1783, ἐνώπιον ἐπίσης ἀπείρου πλήθους περιέργων καὶ σοφῶν.

Ἄνω τῶν 50,000 θεατῶν εὑρίσκοντο ἐκεῖ κατὰ τὴν 4ην μ. μ. ὥραν καὶ πάντες ἀνυπομόνως ἀνέμενον τὴν ἔναρξιν τῆς ἀνυψώσεως τῶν ἀεροστάτων.

Ἀπὸ πρωΐας εἶχεν ἀρχίσει ἡ πλήρωσίς των δι' ὀξυγόνου καὶ τὴν ὁριοθεῖσαν τῆς ἀνυψώσεως ὥραν πάντα ἦσαν ἕτοιμα πρὸς ἀναχώρησιν.

Ἐν τούτοις ἀνησυχία τις ἐπεκράτει παρὰ τοῖς ἀεροναύταις ὡς καὶ τοῖς περὶ αὐτούς. Ἡ ἐλαφρὰ πνοὴ τοῦ ἀνέμου (βορειο-δυτικῶς) ἥτις ἀσφαλῶς θὰ ὡδήγει τοὺς ἀεροδρόμους πρὸς τὰς Βρεττανικὰς ἀκτὰς καὶ τὸν Ὠκεανόν. Ἀπὸ τῆς προτεραίας δὲ ἅπασαι οἱ τηλεγραφικαὶ εἰδήσεις ἀνήγγελλον ἐπανειλημμένως ἐκ τῶν πέριξ, ὅτι ἀπανταχοῦ ἐπεκράτουν ἄνεμοι βορειο-δυτικοί.

Ἤδη τὰ ἀερόστατα ἦσαν ἕτοιμα δίκην πελωρίων παχυδέρμων, ἔκλινον βραδέως πότε ἀριστερόθεν καὶ πότε δεξιόθεν ὑπὸ τοῦ ἐλαφροῦ ἀνέμου, ὅστις ἐδείκνυτο κύριος αὐτῶν.

Πλησίον τῶν ἀεροναυτῶν καταγινομένων εἰς τὴν προετοιμασίαν πάσης λεπτομερείας, διακρίνοντοι διάφοροι προσωπικότητες καὶ ἐπισημότητες τοῦ ἀσκητικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ κόσμου, ἤτοι ὁ διοικητὴς Ρενάρ, ὁ Γεώργιος Βάνς καὶ ὁ Παῦλος Ρουσώ, οἱ προωρισμένοι διὰ τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως, οἱ ἀεροναῦται καὶ κατασκευασταὶ ἀεροστάτων Λουδοβίκος Γοδάρ, Ἐδμ. Συρκούφ, ὁ Μοιλυὲ καὶ Καλιετέ, μέλη τοῦ Ἰνστιτούτου· ὁ Καρτόν, ὁ Μαρκήσιος δὲ Βιάν, πρόεδρος τοῦ ἀεροναυτικοῦ Συλλόγου τῆς Ἱσπανίας, ὁ πρίγκηψ Ρολὰν Βοναπάρτης, ὁ διοικητὴς Βουτιώ, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀεροναυτικῆς σχολῆς τοῦ Σαλέ Μαιδόν, ὁ λοχαγὸς Φέρμπερ, ὁ Ἐρνέστος Ἀρχεδιακόν ὁ Τρεμολιέρ, ὁ Ζιουμπέρ, ὁ διευθυντὴς τοῦ ἀστεροσκοπείου Ἁγίου Ἰακώβου, ὁ Ρεναὶ Γασνιέ, ὁ ἰχνογράφος Μίχ. ὁ Ἀρνέλδος δὲ Κονστάνδ ὁ Γεώργιος Πράδ, ὁ Δαβὶν δὲ Σάμπελος κτλ.

Ὁ ἀεροναύτης Σάντος Δυμὸν προκαλεῖ τὴν περιέργειαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κόσμου διὰ τοῦ ὅλως νέου καὶ παραδόξου μηχανήματός του, οὗτινος ποιεῖται χρῆσιν εἰς τὰς ἀνυψώσεις του καὶ πάντες φοβοῦνται ὅτι οὗτος θὰ διανύσῃ τὴν μακροτέραν ἀπόστασιν.

Τὸ μηχάνημά του συνίσταται ἐξ ὁριζοντίου ἕλικος, κειμένου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σκαφιδίου του καὶ ἐπί τινος εἰδικῆς βάσεως. Ὁ ἕλιξ δὲ οὗτος κινεῖται ὑπὸ κινητῆρος δυνάμεως ἓξ ἵππων καὶ κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Σάντος Δυμών, τῷ ἐξοικονομεῖ τὸ ἕρμα, δυνάμει τῆς ἀνυψωτικῆς αὐτοῦ δυνάμεως. Τὸ ὅλον βάρος του εἶναι 180 κιλῶν. Ἐπειδὴ ἡ περίστασις δύναται νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ἐγκαταλείψῃ (ρίψῃ) τοῦτο ὡς ἕρμα, ὁ βραζιλιανὸς ἀεροναύτης ἐφρόντισε νὰ φέρῃ μεθ' ἑαυτοῦ εἰκοσάδα μικρῶν ἀλεξιπτώτων, δι' ὧν νὰ δύναται ν' ἀπαλλαχθῇ τοῦ μηχανήματός του κατὰ τεμάχια, χωρὶς νὰ συμβῇ δυστύχημα κατὰ τὴν πτῶσιν των.

Ἤδη πάντες οἱ ἀεροναῦται ἔχουσι καταλάβει τὰς θέσεις των καὶ τοῖς ἀγγέλεται ὅτι ἡ βαρομετρικὴ ὕφεσις ἐξακολουθεῖ ἡ αὐτὴ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Εὐρώπης καὶ ἴσως βραδύτερον μεταβάλῃ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀνέμου, ὅστις διατελεῖ ἔτι πρὸς Δυσμάς· εἰς δὲ τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου τοῦ Ἄϊφελ ὁ ἄνεμος εἶναι Βορειο δυτικὸς καὶ ἔχει ταχύτητα 11 μέτρων κατὰ δευτερόλεπτον. Ὥστε ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οἱ ἀεροναῦται, ὑπολογίζεται, ὅτι θὰ κατέλθωσι τὴν αὐτὴν νύκτα ἐπὶ τῶν ἀκτῶν τῆς Βρεττανίας ἢ τῆς Γαλλίας.

Τὴν 4ην ἀκριβῶς οἱ στρατιῶται τοῦ μηχανικοῦ ἀρχίζουν νὰ λύουν τὰ δεσμὰ τοῦ Ἰταλικοῦ ἀεροστάτου Ἕλφε, διευθυνομένου ὑπὸ τοῦ Ἀλφέδρου Ρονδέλλερ καὶ ἀμέσως ὁ Παῦλος Ρουσὼ ἀνακράζει «ἀφήσατε ἐλεύθερον». Μετά τινα δευτερόλεπτα τὸ ἀερόστατον ὑψοῦται μεγαλοπρεπῶς, ἐπευφημοῦντος τοῦ πλήθους καὶ τῆς ὀρχήστρας ἀνακρουούσης θούριον τεμάχιον. Μετὰ τοῦτο ἐνῷ ἔτι διακρίνετοι τὸ πρῶτον, ἀναχωροῦσι βαθμηδὸν μετὰ πέντε ἑκάστοτε λεπτὰ τὰ 15 ἄλλα ἀερόστατα ἐν μεγίστῃ τάξει καὶ ἄνευ οὐδενὸς σοβαροῦ ἐπεισοδίου.

Ὁ Γάλλος μόνον κόμης δὲ-λὰ-Βώ, ὁ ἀγαπητὸς τοῖς πᾶσι ἀτρόμητος ἀεροναύτης ἠναγκάσθη μόλις ἀναχωρῶν, νὰ ρίψῃ σάκκους τινὰς ἕρματος, ἵνα μὴ περιπλεχθῇ εἰς τὰ δένδρα, ὁ δὲ Σάντος Δυμὼν ἀναχωρῶν, ἔθετο εἰς κίνησιν τὸ περίεργον μηχάνημά του, ἐν μέσῳ τῶν ζωηρῶν ἐπευφημιῶν τοῦ πλήθους, ὅπερ μετ' ὀλίγον κατέπαυσε.

Τὴν 5ην ὥραν καὶ 20 λεπτὰ ἀνυψώθη τὸ τελευταῖον ἀερόστατον, *ὁ Ζέφυρος*, μὲ ἀσθενέστατον ἄνεμον, καὶ πάντες ἐπίστευον, ὅτι καθ' ὅλην τὴν νύκτα οἱ ἀεροναῦται θὰ ἐπλανῶντο ἅλοι ἄνωθι τῶν Παρισίων. Ἀληθὲς δὲ εἶναι, ὅτι τὴν ὀγδόην ὥραν καὶ ἡμίσειαν τῆς νυκτὸς δύο ἀερόστατα ἐθεῶντο εἰσέτι ἄνωθι τῆς γαλλικῆς πρωτευούσης.

Τὴν ἐπαύριον ἐπανειλημμένα τηλεγραφήματα ἀνήγγελον, ὅτι τινὲς τῶν ἀτρομήτων ἀεροναυτῶν κατῆλθον εἰς τὴν ὀκτὴν τῆς Γαλλίας, ἄλλοι, ὅτι κατῆλθον εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀγγλίας καὶ ἄλλοι ὅτι ἐθεάθησαν προχωροῦντες εἰς τὰ ἐνδότερα. Οὐδὲν ἀπευκταῖον, οὐδὲν σοβαρόν. Μόνον δὲ ὁ Σάντος Δυμὼν εἶχεν ἀτυχήσῃ. Περιπλεχθεὶς τὴν χειρίδα τοῦ ἐνδύματός του εἰς τὸ μηχάνημα καὶ ὀλίγον πληγωθεὶς, ἠναγκάσθη νὰ κατέλθῃ πρῶτος εἰς Βρόλιε, ἐγγὺς τῶν Παρισίων καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ αὐθημερὸν μετὰ μεσημβρίαν.

Ἑπτὰ διῆλθον τὴν Μάγχην καὶ κατῆλθον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, οἱ δὲ λοιποὶ εἶχον κατέλθει ἐνωρὶς εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Γαλλίας.

Μεγάλη ἀνησυχία ἐπεκράτει εἰς Παρισίους περὶ τῶν ταξειδευόντων εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ βαθμηδὸν εἶτα εἴρχοντο τὰ τηλεγραφήματα περὶ τῆς ἀσφαλοῦς εὐτυχῶς καθόδου ἑκάστου.

Οὕτως ὁ Ἰάκωβος Βαλσάν, Γάλλος κατῆλθεν εἰς Wight, νῆσον, 350 χιλιομ. ἐκ Παρισίων.

Ὁ Κινδελάου, Ἱσπανὸς εἰς Wight ἐπίσης, 340 χιλ. ἀπὸ Παρισίων.

Ὁ Ἀλφέδρος Βονδέλλερ, Ἰταλός, εἰς Χούλ, πρὸς βορρᾶν τῆς Σκωτίας, 590 χιλ. ἐκ Παρισίων.

Ὁ Ἐρρῖκος δὲ-λὰ-Βώ, Γάλλος εἰς Χούλ ὡσαύτως, πλησίον τοῦ ἀνωτέρω.

Ὁ Ρώλς, Ἄγγλος εἰς Cramrok, κομητείαν τοῦ Kent.

Ὁ Χούτιγκτων, Ἄγγλος, εἰς Cold Harbourg πρὸς δυσμὰς τοῦ Λονδίνου.

Ὁ Φράγκ Λάμ, Ἀμερικανός. ἐπιβαίνων τοῦ ἀεροστάτου United States, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, κατῆλθεν τὴν ἑπομένην εἰς τὰς 3 μ. μ. εἰς Roben Houd-Bay, 15 μίλια βορειοθεν τοῦ Scarbolough, διανύσας τὴν μακροτέραν ἀπόστασιν, ἤτοι 640 χιλιόμετρα, ὑπὸ λίαν αἰσίους οἰωνούς, διὰ μίαν τοιαύτην καὶ πρώτην τοῦ εἴδους της ἐπικίνδυνον ἀεροπορίαν διαρκέσασαν εἰκοσιδύο ὥρας.

Ὥστε ὁ Ἀμερικανὸς ἀεροναύτης Φράγκ Λὰμ ἀνεδείχθη νικητὴς τῆς μεγαλειτέρας ἀεροδρομικῆς ἀποστάσεως, λαβὼν τὸ ἔπαθλον καὶ τὸ μετάλλιον.

Παρίσιοι, 1 Ὀκτωβρίου 1906.

Φ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

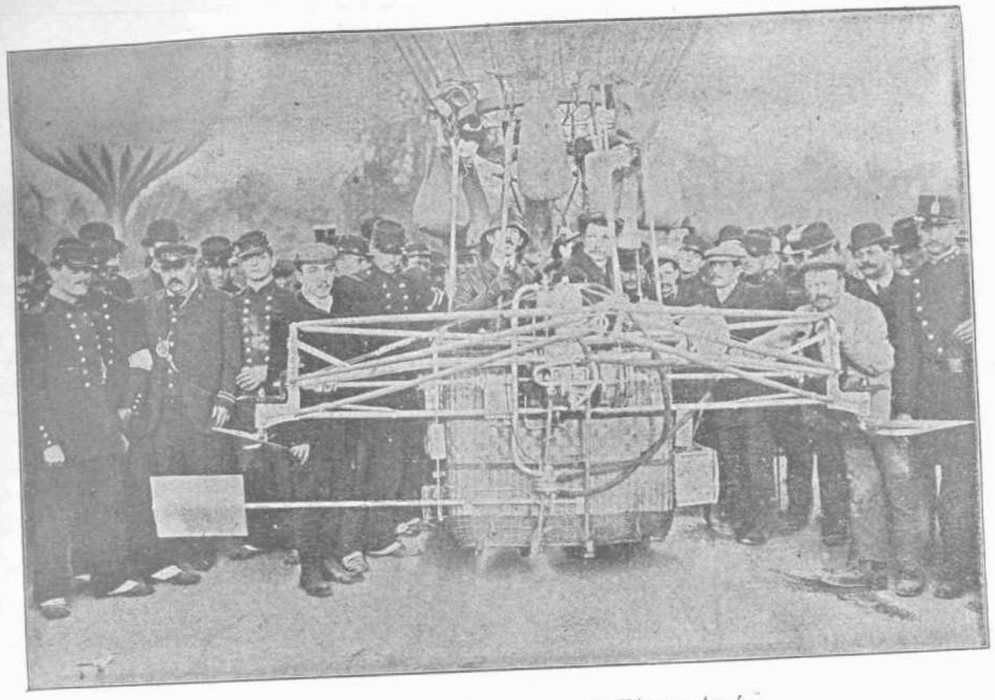

Ὁ μηχανισμὸς τοῦ ἀεροστάτου τοῦ Σάντος Δυμόν.

ΣΕ ΜΙΑ ΕΙΚΟΝΑ...

Ἀγήρατη, κιβαρόπλαστη, θὰ μένῃς στὴ ματιά μου,
Χωρὶς πνοὴ στὰ χεῖλι σου μὰ πάντα ζωντανή.
Θὰ ζῇς μαζή μου, ὅσω ζῶ, βαθειὰ στὰ σωθικά μου
Δὲν θὰ φοβᾶσαι τοῦ πικροῦ τοῦ χρόνου τὴ ρομφή...

Μὰ δὲν πονᾷς, κι' ἀναίσθητη παίζεις μὲ τὴν καρδιά μου
Κ' ἡ νειότη σου φεγγοβολᾷ μέσ' στὸ χαρτὶ κι' ἀστράφτει.

Σὰν ἄνοιξης ἀναλαμπή, σὰν ρόδο, ὦ! εἰκόνα!

Ἄχ! μὰ ὁ χρόνος ἄπονα θ' ἀφίνῃ στὴ θωριά μου,
Ὅσω περνᾷ καὶ σβύνεται καὶ τὴ χαρά μου θάφτει,
Τοῦ Ἅδου νεκρολίβανα καὶ πάγους τὸν χειμῶνα...

Καὶ σὺ ἀγήρατη, ἐκεῖ, θὰ στέκῃς στὴ ματιά μου,
Χωρὶς παλμὸ στὰ στήθια σου, μὰ πάντα ζωντανή,
Θὰ παίζῃς πάντα ὁλόχαρη μὲ τὴ φτωχὴ καρδιά μου,
Ψυχὴ σὰ μαῦρος θάνατος, σὰ μνῆμα σιωπηλή.

Μακεδονία 2/10/1905.

Λεμέλιος Ἐλευθεριάδης

ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ [1]

υστήριον ἄρα γε εἶνε ἡ ζωή; Εἶναι μυστήριον ὅ,τι βλέπομεν; Εἶναι μυστήριον ὅ τι δὲν δυνάμεθα ἢ δὲν ἔχομεν τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις καὶ ἱκανὴν ἀντίληψιν νὰ ἴδωμεν;

Ὁ κ. Δημητρακόπουλος ὀρθῶς ὑπὸ ἔποψιν μόνον μελέτης καὶ συζητήσεως ἔθεσε τὸ ζήτημα καὶ δικαιωματικῶς, ὡς ἄνθρωπος ἀπορῶν, ἐξέφρασε τὴν γνώμην του· οἱ κριταὶ ὅμως ταύτης, φρονοῦμεν, πολὺ ἔσφαλλον καὶ ἰδία ἰατροὶ ἐπιστήμονες ἐθεγξάμενοι καὶ δὴ πεπλανημένως καὶ ἐν μεγάλῃ σπουδῇ, ἀμελετήτως ὅλως, προφανῶς, ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς ὅπερ ὁ νέος ἐξ ἀπίνης σοφὸς ἐν στιγμῇ σκέψεως καὶ πολλοῦ ζηλλου ἴσως συνέλαβεν ὅλως αἰφνιδίως καὶ τυπικῶς διετύπωσε· τουτέστιν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀπόρροια μαγνητιτοῦ ρευστοῦ κατακλύζοντος τὸν κόσμον, δι' οὗ γεννᾶται ζῇ καὶ ἀποθνήσκει ἔπε, ξηγῶν καὶ τοὺς νόμους. Ἀπορίας δὲ ἄξιον εἶναι ἐπιστήμονες, οἵτινες ὤφειλον νὰ γνωρίζωσι πλεῖονα περὶ ζωῆς, ἢ τὰς γνώμας τοὐλάχιστον σοφῶν, πατέρων καὶ ἐπιστημόνων, περιέπεσαν εἰς τοιαύτας ἀνακριβείας, θεωρήσαντες τὴν νέαν θεωρίον ὡς ὀρθήν, ἀποκηρύττοντες οὕτω μελέτην τετρακισχιλίων ἐτῶν οὐτοπίαν καὶ πλάνην, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου ἕτεροι τῆς αὐτῆς σχεδὸν μοίρας καὶ τάξεως ἤλεγξαν αὐτὴν καὶ ἀπεκάλεσαν σφαλεράν, γελοίαν καὶ θεατρικήν!

Ὁ κ. Δημητρακόπουλος ἐφαντάσθη ἓν ρευστὸν αἰώνιον καὶ ἄφθαρτον, ὅπερ διέπει τὸ σύμπαν, μαγνητικὸν ρευστὸν ἐπωνομάσας, ὅπερ λαμβάνει ὡς ἀφετηρίαν εἰς τὴν ἐξήγησιν τῆς θεωρίας τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς μας, δηλονότι τοῦ μυστικοῦ τῆς ζωῆς καὶ δι' αὐτοῦ πλέκει νόμους καὶ πορίσματα ὡς ἂν τὸ σύμπαν ἀπετελεῖτο μόνον ἀπὸ τὴν γῆν μας, χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψει ἂν ἄλλοι προγενέστεροι δε πραγματεύθησαν τὸ ζήτημα τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ σχετικοῦ ἰδίου ρευστοῦ· καὶ τί ἐφθέξαντο· ὁμιλεῖ δὲ ἐκτεταμένως περὶ τοῦ μαγνητικοῦ μόνον ρευστοῦ· καὶ οὐδαμῶς τὴν σύστασιν αὐτοῦ καθορίζει, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὴν ἀπόροιαν καὶ κυριαρχίαν αὐτοῦ, ἀφοῦ γνωρίζομεν, ὅτι ἡ γῆ πολλοστημόριον τοῦ σύμπαντος χάους καὶ πλανητῶν ἀποτελεῖ, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὴν ἰδιότητα αὐτοῦ σαφῶς ἐξηγεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν σκοπόν του περιορίζει, ἀφοῦ πασιφανῶς γνωστόν, ὅτι τὸ κενὸν κοινὸν δοχεῖον ἡ πηγὴ ἐστὶ πάσης κινήσεως καὶ δυνάμεως καὶ στενοχωρεῖ αὐτὸ μεταξὺ πόλων ἀρνητικοῦ καὶ θετικοῦ, κεφαλῆς καὶ ὀμφαλοῦ, ἀγνοῶν ἴσως ὡς καὶ οἱ ἄλλοι ἀποφανθέντες, ὅτι πόλοι δὲν ὑπάρχουσι πλέον εἰς ἠλεκτρικὰ καὶ μαγνητικὰ ρεύματα ἀλλὰ διαφορὰ τάσεως (potentiel) καὶ εἶναι ἄγνοια ἄντικρυς εἰς τὴν φυσικήν, ὁμιλοῦντες περὶ μαγνητισμοῦ καὶ ἠλεκτρισμοῦ νὰ ἀποφαινόμεθα οὕτως.

Οἱ καταγίναντες εἰς τὴν φυσικὴν ἐξήγησιν τοῦ διαμέσου, ἐν ᾧ διαρέει ἡ ἀνθρωπίνει ζωή, διεπραγματεύθησαν ἤδη ἀρκετὰ σαφῶς καὶ ὀρθῶς καὶ ἐγένοντο μεμελετημένως ἀποδεκτὰ τὰ τὸ ἔδαφος, τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὸν ἄνωθι ἡμῶν αἰθέρα καὶ κόσμον ἀπαρτίζοντα στοιχεῖα, ἡ δὲ ἐπιστήμη καθώρισεν πρὸ πολλοῦ ἤδη πλέον ἢ ἧττον σαφῶς ταῦτα καὶ διετύπωσε καὶ διδάσκει, ὅτι πάντα τὰ ὄργανα ἢ ἀνόργανα σώματα ἐνέχουσι δύναμιν (ψυχὴν) συνεκτικὴν, συγκρατοῦσαν τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ σῶμα μόρια ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς ἄλλην ἢ τὸν ἠλεκτρισμὸν καὶ μαγνητισμόν, οἵτινες τουναντίον ἠλεκτρισμὸς καὶ μαγνητισμὸς μετὰ τοῦ θερμογόνου, ὀξυγόνου ἀζώτου καὶ ἀνθρακικοῦ ὀξέος κτλ. διατηροῦσι τὸ σῶμα ἐν τῇ ζωῇ. Δὲν εἶναι λοιπὸν μυστήριον ἡ ζωή, οὔτε ἡ ψυχὴ τῆς ζωῆς εἶναι ὁ ἠλεκτρισμὸς ἢ ὁ μαγνητισμὸς ἤ τι ἄλλο καθόσον ἡ φυσικὴ ἀρκετὰ σαφῶς ἀπέδειξεν ἕως τώρα τὴν ἰδιότητα ἑκάστου σώματος καὶ δὴ ἀερώδους ἢ πτητικοῦ ρευστοῦ· οὐδεὶς δ' ἐτόλμησε νὰ εἴπῃ, ὅτι τὸ μαγνητικὸν ἢ ἠλεκτρικὸν ρευστὸν σκέπτεται ἢ νοεῖ ἢ ποιεῖ ἄλλον νὰ νοῇ. Ἄλλως θὰ ἠδύνατο ὁ ἄνθρωπος νὰ πλάττῃ πήλινα ἢ ξύλινα σώματα, νὰ τοῖς παρέχῃ τοιοῦτον ρευστόν, ὅπερ οὐχὶ δυσχερὲς καὶ νὰ διάκεινται ταῦτα ὡς ὁ ἄνθρωπος ἐν τῇ ζωῇ.

Ποῦ λοιπὸν τὸ μυστικὸν τῆς ζωῆς; Οὐδαμοῦ μυστικὸν ἐν τῇ γῇ ἢ ἐν τῇ ζωῇ ἔγκειται. Μυστικὰ καὶ μυστήρια καὶ μυ-

(1) Ἑπόμενοι τῇ δηλώσει ἡμῶν, παρατίθεμεν καὶ τὴν ἡμετέραν γνώμην περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς ζωῆς.

στηριώδη εἶναι τὰ πάντα εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὅταν τὰ ἀγνοῇ καὶ ἀγνοεῖ ὁ ἄνθρωπος πᾶν ὅ τι δὲν εἶδε, δὲν ἐμελέτησε, δὲν ἠνόησε ἢ δὲν ἔσχε τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ περιλάβῃ εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς πνευματικῆς του ἰδιοφυΐας. Ὅστις δὲν γνωρίζει μαγνητισμόν, ἀσύρματον τηλέγραφον, ἀτμόν, κυκλοφορίαν αἵματος, φυσικῶς ἀγνοεῖ τί ἐστι μαγνητικὸν ρεῦμα καὶ πῶς λειτουργεῖ, μεταβίβασιν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἐξ ἀποστάσεως, κίνησιν πελωρίων σκαφῶν καὶ σιδηροδρομικῶν ἁμαξοστοιχιῶν, γέννησιν καὶ διατήρησιν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ζωῇ κτλ.

Μυστήριον λοιπόν, ὅπου μελέτη, κρίσις καὶ ἀντίληψις, δὲν ὑπάρχει.

Καὶ διατὶ νὰ ζητήσω τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς εἰς πόλους ἀνυπάρκτους, εἰς μαγνητικὸν ἢ ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, εἰς τὸν αἰθέρα, εἰς τὴν ἀναπνοὴν ἢ εἰς τὸν ὀμφαλόν, ὁπόταν πρὸ ἐμοῦ ἔχω τὸ σύμπαν λειτουργοῦν προαιωνίως ἀπροσκόπτως καὶ φυσικῶς, τὴν γῆν ἀπέναντι καὶ ἐν τῷ μέσῳ ἀπειραρίθμων ἄλλων πλανητῶν καὶ ἀστέρων, ἐν οἷς ἀναμφιβόλως διαβιοῦσιν ὡσαύτως ὄντα συμφώνως ταῖς συνθήκαις τοῦ διαμέσου των καὶ σημειώσατε καλῶς τοῦτο, διότι τὸ πτηνὸν καὶ ὁ ἰχθὺς εἶναι ἐπίσης ζωϊκὰ ὄντα καὶ δὲν ζῶσιν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀέρος καὶ τοῦ ὕδατος μὲ τὰς συνθήκας τοῦ μαγνητικοῦ ρευστοῦ καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ διότι ὀμφαλὸν δὲν ἔχει ὁ ἰχθὺς, οὔτε ἡ ὄρνις καὶ ὅπου ἐνόργανος κόσμος ἡ ζωὴ διαρρέει καὶ διατηρεῖται διὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. καὶ τὴν σκέψιν, ἥτις μὲ ψέρει ἐκτὸς μου εἰς σφαίρας πνεύματος καὶ ἰδεώδους ἀγαθοῦ.

Ἡ σκέψις (ἴσον ὁ νοῦς καὶ ὁ νοῦς ἴσον ψυχὴ) μοὶ λέγει. ὅτι τὸ ἐγώ μου εἶναι κάτι τι ἄλλο ἐκτὸς τοῦ ὀμφαλοῦ, τῶν τριχῶν, καὶ ὀνύχων μου. Οὐδέποτε δὲ ὁ ἄνθρωπος ὅσον βλάξ, ἀνόητος ἢ ἀπαίδευτος εἶναι, ἐφαντάσθη, ὅτι οἱ ὄνυχες αἱ τρίχες. ὁ ὀμφαλός του, τὸ δέρμα του κτλ. ἀποτελοῦσιν ἀναπόσπαστον μέρος τοῦ ἐγώ. Τὸ ἐγώ μου, λέγει ὑψηλοφρόνως ὁ ἄνθρωπος. δὲν εἶμαι ὁ ἤδη ἐγώ δὲν εἶναι τὸ σῶμα μου, τὸ ἐλεεινὸν καὶ χωμάτινον, τὸ συγκροτούμενον προσωρινῶς ἀπὸ ἠλεκτρισμόν, μαγνητισμὸν ἢ θερμογόνον, ἀλλὰ ὁ νοῦς μου, ἡ ψυχή μου, ἡ ἱκανότης μου. ἡ θέλησίς μου. τὸ ἐγώ μου αὐτὸ εἶναι ἄλλο σῶμα ἀερῶδες. ὅπερ θὰ ἐπιζήσῃ καὶ κατόπιν διὰ παντὸς διατηρούμενον καὶ διαιωνιζόμενον ἅμα ὡς ἀφήσω τὸ σεσηπὸς τὸ σαρκῶδες τοῦτο σῶμα μου, ἅμα ἀπαλλαχθῶ δηλονότι ἀπὸ τὰς σκωλικοειδεῖς ταύτας σάρκας, αἵτινες περιβάλλουσι τὸ καθαρὸν ἐγώ μου, ἐνόσω ζῶ εἰς τὸν πρόσκαιρον τοῦτον κόσμον.

Αὐτὸ μᾶς λέγει ἡ λογική, ἡ θρησκεία, ὁ χρόνος, τὸ σύμπαν καὶ ἡ ἁρμονία τῆς φύσεως. Ἄλλως τε οἱ μάγοι, προφῆται, ὁ Χριστός, τὰ θαύματα, αἱ ὀπτασίαι, τὰ ὄνειρα, τὰ φαινόμενα τοῦ ὑπνωτισμοῦ, πνευματισμοῦ καὶ τῆς τηλεπαθείας κτλ. ἀποδεικνύουσι τὴν συνέχειαν τῆς ζωῆς. Ἀφοῦ δὲ ἡ ζωὴ ἀνταποδείκτως συνεχίζεται μετὰ τὸν θάνατον καὶ πέραν τοῦ τάφου, ποῦ πλέον ἔγκειται τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς; εἰς τὸν τρόπον τῆς γεννήσεως καὶ τῆς ἐξυφάνσεως τοῦ βίου; Ἀλλὰ τότε εἶναι μυστήριον ἡ γέννησις καὶ διαβίωσις ἑνὸς ρόδου καὶ μιᾶς ροδέας, ἑνὸς κρομμύου καὶ μιᾶς κρομμυέας; Ἡ σωματικὴ ἐνόργανος ἐμφάνισις ἑνὸς ἀνθρώπου καὶ ἑνὸς κρομμύου ἐπὶ τῆς γῆς, δὲν ἔχει τὸν αὐτὸν λόγον; Ὁ ἄνθρωπος καὶ τὸ κρόμμυον δὲν συνεχίζονται ἐπὶ τῆς γῆς ἐπ' ἄπειρον ἑνόσω συνέχεται ἡ ἀόρατος πνευματικὴ δύναμις, ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ κρομμύου; Τώρα ἂν εἰς τὸν ἄνθρωπον ὀνομάζεται ὁ νοῦς ψυχὴ καὶ εἶναι αἰωνία καὶ ἂν εἰς τὸ κρόμμυον τὸ λογικὸν ὀνομάζεται κολοκύνθη ἢ μαροῦλι εἶναι ἄλλο ζήτημα. Τὸ ἡμέτερον ζήτημα εἶναι ὅτι ἂν ἐκτὸς τῶν γνωστῶν στοιχείων, ἅτινα ἐνυπάρχουν εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου, ὑπάρχει καὶ ἡ πνευματικὴ ἄφθαρτος ζωή. Φρονοῦμεν ὅτι ναί, ἀφοῦ τὸ ὁμολογεῖ καὶ αὐτὴ ἡ κρίσις μας, τὸ λογικόν, ὅπερ ἐνυπάρχει εἰς ἅπαντα τὰ αὐτοσυντήρητα ζῶα ἀλλὰ ὑπὸ ἄλλην μορφὴν καὶ τύπον. Ἡ φύσις διαιρεῖ τὰ ἀντικείμενά της εἰς λογικὰ καὶ ἄλογα καὶ τὰ μὲν λογικὰ εἰσὶν ἐκεῖνα εἰς τὰ ὁποῖα μόλις φανερωθῇ ὁ κίνδυνος τῆς ἀφαιρέσεως τῆς ζωῆς ἀμύνονται καὶ κόπτονται διὰ ταύτην, ἄλογα δὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι καθαρῶς ὕλη, δὲν αἰσθάνονται καὶ πρὸ τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ κινδύνου ἀναισθητοῦσιν. Ἑπομένως, ἀφοῦ καὶ τὸ μαγνητικὸν ρευστὸν εἶναι οὐσία οὐσιαστική, ὅπως καὶ ὁ ἠλεκτρισμός, τὸ θερμογόνον κτλ. ἕπεται ὅτι ἄνευ τῆς αἰσθητικῆς δυνάμεως τὸ μαγνητικὸν ρευστὸν εἶναι ἐντελῶς ὕλη, ἀναίσθητος οὐσία.

Τί λοιπὸν μυστήριον τῆς ζωῆς ζητεῖτε ἐν τῇ ὕλῃ;

Φ. Πρίντεζης.

Ἐν μιᾷ τοῦ ἀπείρου χώρου γωνίᾳ, μέσῳ τῶν ἀπειροπληθῶν τοῦ σύμπαντος κόσμων, εὕρηται καὶ ὁ ἡμέτερος ἥλιος μετὰ τῶν ἑαυτοῦ πλανητῶν, ὧν εἷς ἐκ τῶν μικροτέρων τὸ ἡμέτερον κατοικητήριον, στροβιλίζόμενον πέριξ τοῦ τροφοδότου τῆς ζωῆς αὐτοῦ καὶ περὶ ἑαυτὸ περιστρεφόμενον.

Τοῦ ἡλίου τέκνον ἡ μήτηρ Γῆ, ἐκ τῆς μεγάλης ἀρχικῆς φωτονεφέλης ὡς δακτύλιος ἀποσπασθεῖσα, εἰς ἀερώδη τὸ πρῶτον καὶ διάπυρον σφαῖραν κατὰ τοὺς ἀναλοιώτους τῆς μηχανικῆς νόμους μετοπλάσσεται. Ὁ μέγας τῆς ἐπιστήμης παράγων, ὁ δαιμόνιος τὸν νοῦν Laplace, δεινὸς τῶν λογισμῶν χειριστής, διὰ τοῦ μαθηματικοῦ λογισμοῦ τοῦτο ἀποδεικνύει, ὁ δὲ μέγας ἐρευνητὴς καὶ δεινὸς ἐπιστήμων Herchel τῇ παρατηρήσει προσεπικουρῶν τῶν νῦν νεφελοειδῶν τὴν ἀνακάλυψιν ἐπικυροῖ.

Τοὐντεῦθεν ἡ ἐξέλιξις τῆς γῆς ἄρχεται.

Φέρε παρακολουθήσωμεν αὐτήν, ἵνα τὰ στάδια τῆς διαμορφώσεως ἐκεῖνα δι' ὧν διῆλθε, μέχρις οὗ κατάλληλος πρὸς ὑποδοχὴν τοῦ ἀνωτέρου ὀργανικοῦ ἀτόμου, τοῦ ἀνθρώπου, κατασιῇ, πρὸ ἡμῶν ἀπεικονίσωμεν.

Μάζα, λοιπόν, σφαιρική, ἀστρώδης καὶ διάπυρος κατ' ἀρχάς, σμικρὸς τὸ πρῶτον καὶ φωτοβόλος ἥλιος διαμέτρου 760000 χιλιομέτρων, ἐστροβιλίζετο περὶ τὴν ἰδίαν μάζαν τὸ ἡμέτερον κατοικητήριον, ἀπὸ τῶν ἰσημεριῶν μερῶν τοῦ ὁποίου μετά τινα χρόνον ἀπεσπάσθη ὡς δακτύλιος διάπυρος ὁ ἡμέτερος δορυφόρος, ἡ σελήνη, εἰς σφαῖραν καὶ αὕτη βραδύτερον συμπυκνωθεῖσα. Τῆς ὑψηλῆς δ' ἐκείνης θερμότητος ἄκρα φνὲς μορτύριον, ἡ ὑψηλή τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς νῦν θερμότης, ἥτις διὰ τῶν ἡφαιστείων καὶ τῶν θερμῶν πηγῶν ἡμῖν ἀναγγέλλεται.

Παρὰ τὰς ὑπερθέρμους ὅμως ταύτας σφαίρας ψυχρότατον τὸ ἄπειρον διάστημα ἐξικνεῖται. Ἀπαίστως, λοιπόν, θερμότης ἀπὸ τῆς διαπύρου καὶ ἀερώδους σφαίρας πρὸς τὸ ἀχανὲς διάστημα ἀκτινοβολουμένη, ἐπέφερε κατάπτωσιν τῆς θερμοκρασίας, ἧς ἀποτέλεσμα ἡ συστολὴ καὶ σμίκρυνσις τοῦ ὄγκου τῆς σφαίρας ταύτης καὶ ἡ κατάπτωσις μεγάλου μέρους ὑλῶν ἐν τετηκυίᾳ καταστάσει. Τετηκώς, λοιπόν, πυρὴν ὑπὸ πυκνοτάτου περιβλήματος παντοειδῶν ἀτμῶν περιβάλλεται, βραδύτερον δὲ τῆς ψύξεως προχωρούσης, κατ' ἐπιφάνειαν στερεοποιεῖται, σχηματισθείσης οὕτω τῆς πρωταρχικῆς λιθοσφαίρας.

Ὁ φωτοβόλος ἥλιος ἐοβέσθη, ἡ δὲ λαμπρότης αὐτοῦ ἀπεκρίβη μετὰ παρέλευσιν ὁλοκλήρων αἰώνων καθ' οὓς ὑπηρήφανος ἔλαμπε. Τὴν ἄπειρον ταύτην αἰωνιότητα δὲν τολμᾷ ὁ ἐπιστήμων ν' ἀτενίσῃ, διότι πρὸ ἀδιεξόδου εὑρίσκεται. Ὁ παρελθὼν χρόνος μυστηριώδης παραμένει, ὁ δὲ νοῦς ἰλιγγιᾷ ἀναλογιζόμενος τὴν παρελθοῦσαν αἰωνιότητα.

Ὁ λεπτότατος οὗτος φλοιὸς πανταχοῦ ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς διαμάχης τῶν τετηκότων μερῶν ῥήγνυται, ἄχρις οὗ διαρκῶς τῆς θερμοκρασίας καταπιπτούσης παχύτερος καθίσταται περιορίζων τὰς ἐσωτερικὰς ἐκρήξεις. Ἡ τὴν πηγνυμένην δὲ σφαῖραν περιβάλλουσα ἀτμόσφαιρα, δηληηριώδης τὰ μᾶλλα, ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ μεταλλίλων ἀτμῶν ἔμπλεως, πυκνοτάτη καὶ διάπυρος τὸ πρῶτον ἀναφαίνεται. Καὶ ἐν ταύτῃ δὲ ψύξεως ἕνεκα οἱ διάφοροι ἀτμοὶ τῶν μετάλλων συμπηκνούμενοι καταπίπτουσι πρὸς τὴν λιθόσφαιραν. Διάπυροι, λοιπόν, βροχαὶ ἄνωθεν καὶ ἐκρήξεις τῆς τετηκυίας ὕλης κάτωθεν ἦτο ἡ μόνη ἁρμονία τῆς φύσεως ἐν τῇ περιόδῳ ταύτῃ τῆς γενικῆς τῶν φυσικῶν στοιχείων διαμάχης.

Ἀλλ' ἡ ψῦξις προχωρεῖ καὶ ἤδη μετὰ παρέλευσιν μακροῦ χρόνου ἡ θερμοκρασία εὑρίσκεται περὶ τοὺς 100°, ὅτε καὶ αἱ πρῶται συμπηκνώσεις τῶν ὑδρατμῶν λαμβάνουσι χώραν, μέχρις οὗ τῆς θερμοκρασίας ἔτι μᾶλλον κατελθούσης ἅπαντες οἱ ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ὑδρατμοὶ κατέπεσαν σχηματίσαντες περὶ τὴν λιθόσφαιραν διάπυρον καὶ ἀτέρμονα ὠκεανόν, τὴν ὑδρόσφαιραν, ἧς τὸ πάχος κατὰ τὸν Laplace 4800 μέτρων ἦν.

Τοὐντεῦθεν νέα περίοδος ἐνεργείας τῶν δύο μεγαλειτέρων φυσικῶν παραγόντων, τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ πυρὸς ἄρχεται. Ἅπασα ἡ μετέπειτα διάπλασις τοῦ ἡμετέρου πλανήτου εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς ἐνεργείας τῶν δύο τούτων δυνάμεων ἐν τῇ παρελεύσει τοῦ πανδαμάτορος χρόνου.

Ὁ σκωριώδης καὶ διάπυρος χιτών, ὁ τὸ τετηκὸς καὶ διάπυρον κέντρον περιβάλλων, καλύπτεται τῇ ἐνεργείᾳ, πρῶτον μὲν τῆς χημικῆς βραδεύτερον δὲ τῆς μηχανικῆς τοῦ παμμεγίστου ὠκεανοῦ δυνάμεως, ὑπὸ τῶν πρώτων ὑδατογενῶν πετρωμάτων, τῶν μαρμαρυγιακῶν σχιστολίθων, μαρμάρων κλπ., ὧν ἡ παχύτης πολλάκις τὰς

10000 μέτρων ὑπερέβαινε. Ἤρξαντο δ' ἐνταῦθα κατὰ κοιρονς ποῦ καί που ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων ν' ἀναφαίνωνται ξηρᾶς μέρη, ἅτινα ἰσχυραὶ ἔσωθεν ἐκρήξεις κατεκερμάτιζον, ἵνα ἀλλαχοῦ ἄλλα σχηματισθῶσι. Συνηζήσεις καὶ ρυτιδώσεις ἀφ' ἑνός, ἐξάρσεις δ' ἀφ' ἑτέρου τοῦ στερεοποιηθέντος φλοιοῦ ἔδιδον ἔδαφος εἰς τὴν μηχανικὴν τοῦ ὕδατος ἐνέργειαν, ὅπερ οὕτω καταθρίπτον τ' ἀναφαινόμενα μέρη ἄλλα ἀλλαχοῦ κατέστρωνε πετρώματα.

Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην οὐδὲν ἴχνος ὀργανικοῦ ὄντος ἐφίσταται, διότι οὐδὲν ὀργανικὸν ὂν ἠδύνατο ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας νὰ ζήσῃ. Οὔτε τὸ κελάρισμα τῶν ρυάκων μέσῳ τῶν πρασίνων κοιλάδων τέρπει, οὔτε ὁ παφλασμὸς τῶν κυμάτων τῆς ἀμμώδους παραλίας εὐχαριστεῖ. Τῆς ἀηδόνος τὸ ἆσμα ἐλλείπει, ὁ τοῦ λέοντος φοβερὸς μυκηθμὸς ἀγνοεῖται. Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ὑπὸ τῆς πυκνοτάτης παρεμποδίζονται ἀτμοσφαίρας, ἧς μόνη ὡραιότης ἀσιραπαὶ παμμέγιστοι πρὸς τὰς ἐν τῇ λιθοσφαίρᾳ ἐκρήξεις συνογωνιζόμεναι καὶ ἰσχυρότατοι ἄνεμοι. Ποῦ, λοιπὸν τὸ ὀργανικὸν ὄντὴν ἀπαιτουμένην λαμπρὰν ἁρμονίαν θὰ εὕρισκε, ἢ πῶς θὰ ἐπάλαιε κατὰ συμπάντων τῶν διαμαχομένων στοιχείων;

Κατὰ τὴν μεγάλην ταύτην περίοδον, ἥτις ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ζωῆς, Ἀζωϊκὸς αἰὼν καλεῖται, ἅπασα ἡ ἡμείερα πατρίς, ἵνα ἐν ταύτῃ μόνον περιορισθῶ, ἀπετέλει τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης εἰς ὃν ἐσχηματίσθησαν οἱ μαρμαρυγιακοὶ σχιστόλιθοι καὶ τὰ μάρμαρα, ἅτινα ἐχρησίμευσαν ὡς βάσεις εἰς τὰ μετέπειτα σχηματισθέντα ὄρη.

Τῇ μετέπειτα τῶν αἰώνων παρελεύσει τῆς ψύξεως προχωρούσης καθαρίζεται βαθμηδὸν ἡ ἀτμόσφαιρα καὶ αἱ πρῶται ἡλιακαὶ ἀκτῖνες διασχίσασαι αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἀνωμαλοτάτης τοῦ πλανήτου ἐπιφανείας ἀπηύγασαν. Τὸ ζρογόνον φῶς ἀνεφάνη, ἡ πρώτη ζωὴ ἤρχισεν! Τὸ δὲ ὕδωρ ὑποδέχεται τοὺς πρώτους ἀτελεστάτους ὀργανισμοὺς τῆς ἐπιστήμης ἄχρι τοῦ νῦν σιγώσης περὶ τοῦ τρόπου τῆς γενέσεως τῆς πρωταρχικῆς ζωῆς.

Ἀπὸ τοῦ σημείου ὅμως τούτου ἡ ἐπιστήμη καταλείπουσα τὸ ἀβέβαιον τῆς ἐρεύνης ἔδαφος τὸ ἐκ τῶν πλαγίων ἐρευνόμενον εἰς θετικὸν πεδίον ἐρεύνης εἰσέρχεται ἔχουσα ἄριστον συνεπίκουρον αὐτὴν τὴν Γῆν. Ἡ Γῆ αὕτη γράφη τὴν ἱστορίαν της ἐν βιβλίῳ οὗτινος τὰ μὲν φύλλα, ὡς ὁ ἡμέτερος καθηγητὴς κ. Μουτσόπουλος λέγει, εἶνε τὰ διάφορα πετρώματα, γράμματα δὲ τὰ ἐν αὐτοῖς ἀπολιθώματα τῶν ζησάντων ὀργανισμῶν. Κιβδιλίαι, λέγει ὁ σεβ. Καθηγητής, οὐδέποτε ἀπαντῶσιν ἐν τῷ ἀνοθεύτῳ τῆς Φύσεως βιβλίῳ. Τὸ σύγγραμμα, λοιπόν, εἶνε πλῆρες! Ἀναδιφύσωμεν αὐτό.

Ἐν τῇ ὁμοιοθέρμῳ ταύτῃ σφαίρᾳ ἐν ᾗ κλιματολογικαὶ διαφοραὶ ἀγνοῦνται εἰσέτι, διάφοροι τὴν φύσιν, ἀνομοιότατοι δὲ τοῖς νῦν ὑπάρχουσιν, ὀργανισμοὶ ἐμφανίζονται. Ὁ τὸν Ἀζωϊκὸν διαδεχθεὶς Παλαιοζωϊκὸς αἰὼν ἐν τῇ παρελεύσει τῶν αἰώνων ἀνομοιοτάτους καὶ ἀτελεῖς ἀποκαλύπτει κατὰ τὰς διαφόρους του ἐποχὰς ὀργανισμούς. Ἀτελέσταια φύκη καὶ μικραὶ πτέριδες, μαλάκιά τινα καὶ ὀστρακόδερμα ἀναγγέλλουσι τὴν ζωὴν βαθμηδὸν τελειοποιουμένην, οὕνως ὥστε κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος ὑπερύψηλα φυτὰ ἀπέραντα σχηματίζοντα δάση ἐξ ὧν οἱ λιθάνθρακες ἐναποθηκεύθησαν, ὑποτυπώδεις σαῦραι καὶ καρχαρίαι παράδοξοι, τὰ ἀνώτερα τῶν τῶν τότε ζώντων ὀργανισμῶν, συμπληροῦσι τὴν δημιουργίαν. Σιγή, λοιπόν, τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου εἶνε ἡ φυσικὴ καλλονή, ἀντιπροσωπευομένη μόνον ὑπὸ τοῦ κρότου τῆς διασχίσεως τῶν ὑδάτων ὑπὸ τῶν καρχαριῶν.

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ φίλη πατρίς, ἡ Ἑλλὰς εἶχεν ἀνεξέλθει τῶν ὑδάτων πτυχώδη σχηματίσασα χώραν ἐν ᾗ συνεπῶς ἐλλείψει τῶν ὑδάτων οὐδὲν πέτρωμα παλαιοζωϊκοῦ αἰῶνος ἀρευρίσκεται.

Δὲν ἐπέπρωτο ὅμως ἡ σιγὴ αὕτη ἐπ' ἄπειρον νὰ διαρκέσῃ, διότι ἡ φύσις τοὺς ὑμνωδούς της ἀναζητεῖ. Προοδεύει εἰς τὴν παραγωγήν της, ἐλαττοῖ τὰς ἐσωτερικὰς ἐνεργείας καὶ φέρει εἰς φῶς κατὰ τὸν μετέπειτα Μεσοζωϊκὸν αἰῶνα ἔντομα καὶ ψυχὰς ἐπὶ τῶν δένδρων βομβοῦντα, παραδοξότατα δὲ καὶ τελειότατα παμμεγέθη ἑρπετά, Ἰγουανόδοντας 10 μ. μήκους, Ἀτλαντοσαύρους 30 μ. μήκους καὶ πλεῖσθ' ἕτερα τὸν θαυμαρμὸν διεγείροντα. Τὰ πρῶτα πτηνὰ σαυροειδῆ τὴν μορφὴν ἔχοντα καὶ τὰς δύο μεγάλας συνομοταξίας ἑνοῦντα νῦν ἀναφαίνοιται. Ὀδοντόρνεις δέ, πτηνὰ μετ' ὀδόντων, καὶ ἰσχυόρνεις ἀντιπαράκεινται πρὸς τοὺς μεγαλους Βροντοσαύρους, οἵτινες τὸν τρόμον ἐμπνέουσι.

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ ἡμετέρα πατρὶς ἀγνοεῖ τὴν ποιητικὴν τῶν θαλασσῶν αὐτῆς διάταξιν. Κόλποι, λιμένες καὶ παράλια δὲν ἀναφαίνονται, ξηρὰ δὲ ἐκτεταμένη, ὅπου νῦν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἑνοῦται μετὰ τῆς Ἀσίας ἀποτελοῦσα τὴν Ἑλληνοασιατικὴν ἤπειρον κατὰ τὴν λεγομένην κρητιδικὴν περίοδον. Ἅπασα ἡ νῦν Ἑλλὰς κατέστη ἐκ νέου βυθὸς θαλάσσης, ὅπου κατεκρημνήσθησαν τὰ πετρώματα, ἅτινα τὸν Παρνασσὸν καὶ τὸν Πάρνηθα τὸν Κιθαιρῶνα καὶ λοιπὰ ὄρη ἀποτελοῦσιν, ἐπικαθήσαντα ἐπὶ τῶν προηγουμένων μαρμάρων.

Καὶ ἤδη αἱ πρῶται ἀκτῖνες τοῦ Καινοζωϊκοῦ λεγομένου αἰῶνος, καθ' ὃν ἡ μεγάλη θὰ συντελεσθῇ πρόοδος, ἤρξαντο ὑποφώσκουσαι. Ἡ θερμοκρασία τοῦ πλανήτου παύει οὖσα ἡ αὐτὴ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον αὐτοῦ, κλιματολογικαὶ δὲ διαφοραὶ ἄρχονται ἐκδηλούμεναι, αἵτινες βαθμηδὸν τελειοποιούμεναι εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου τὰ μᾶλλα συντείνουσι. Τὰ πρῶτα ἀτελῆ θηλαστικὰ ἀναφαίνονται, Ἀνοπλοθήρια δὲ καὶ Παλαιοθήρια, παράδοξοι ἔτι

μορφαί, μέσῳ τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, μέσῳ τῶν πευκῶν καὶ κυπαρίσσων, τῆς πλοτάνου καὶ τῆς δρυός, φυτῶν ἐπικρατούντων πλέον, ἐνδιαιτῶνται. Ἀντιλόπαι καὶ Νυκτερίδες, Ρινοκέρωτες καὶ Μαχαιρόδοντες, Δεινοθήρια καὶ ἄλλα γιγαντιαία θηλαστικὰ ἀναμιγνύουσι τὰς ποικίλας αὐτῶν φωνὰς ἀποτελούσας τὴν μόνην ἐξύμνησιν τῆς τελειοποιουμένης φύσεως.

Ἡ τελειοποίησις τοῦ ὀργανικοῦ κόσμου ἀκατάσχετος πλέον φέρει εἰς φῶς ἐλέφαντας καὶ ἄρκτους, τὸν εὐγενῆ ἵππον καὶ τὴν ὡραίαν ἔλαφον. Ἡ φύσις θάλλει, ποικιλλεία δὲ μορφῶν ζώων εὐγενῶν μετὰ τοῦ ὡραίου τῶν πτηνῶν πτερώματος τὸ ἔργον τῆς δημιουργίας ἐξωραΐζει. Ρήγματα παντοειδῆ διαφόρους σχηματίζουσι ξηράς. τὸ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος βασίλειον ἐδῶ μὲν περιορίζεται. ἐκεῖ δὲ ἐπεκτείνεται.

Κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦτον ἡ Ἑλλὰς ἤρξατο βαθμηδὸν ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς θαλάσσης ν' ἀναδύηται, ὡς νηείδες δὲ τὸ πρῶτον ἡ Ἀκρόπολις καὶ ὁ Λυκαβητός, ὁ Ὑμηττὸς καὶ ὁ Πάρνης ἐξέχουσι. Μεγάλαι λίμναι καταλαμβάνουσι τὰς ἐκτάσεις, ὅπου νῦν ἡ Λάρισσα, τὸ Πινέρμιον καὶ ἡ Μεγαλόπολις εὑρίσκονται Ἄφθονος βλάστησις, ἧς μαρτύριον τὰ γεανθρακοφόρα τῆς Κύμης στρώματα ἐπέτρεπε τὸν βίον ρινοκεράτων, ἱππαρίων, τοῦ παρὰ τὸ Πεντελικὸν εὑρεθέντος Μεσοπιθήκου καὶ ἄλλων ζώων ὧν τὰ ἀπολιθώματα εἰς τὸ οὖ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν Πικέρμιον ἀφθονότατα κατετέθησαν. Δὲν πρέπει δ' ἐνταῦθα νὰ παραλείψω περίεργον γεωλογικὸν γεγονός, τὴν ἀπότομον κατάπτωσιν τῆς θερμοκρασίας καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν παγετώνων τὸ αἴτιον τοῦ ὁποίου δὲν καθωρίσθη εἰσέτι ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης. Ἐκεῖ ὅπου σήμερον ἀκμάζει τὸ Λονδῖνον, ἡ Βόρειος Γερμανία, ἡ Ὁλλανδία καὶ ἡ Δυτική Ρωσσία μέχρι τοῦ Κιέβου τὰ Καρπάθια καὶ Πυρηναία δὲν ἔβλεπέ τις εἰ μὴ ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον λευκὴν σινδόνα τὸ πᾶν περιβάλλουσαν ὡς νῦν τὰς πολικὰς χώρας. Πολλὰ τῶν ζώων μεταναστεύουσιν ἐν ᾧ ἄλλα εὑρίσκονσι τὸν θάνατον ὑπὸ τοὺς κατεψυγμένους τοῦ ὕδατος ὄγκους.

Ἀλλ' ἡ φιλόστοργος Φύσις μεριμνῶσα διὰ τὸν μετέπειτα ἄνθρωπον ἀποσύρει τοὺς παγετῶνας ὡσεὶ μετανοοῦσα διὰ τὴν τοιαύτην αὐτῶν ἐμφάνισιν καὶ διανέμει καταλλήλως τὴν θερμοκρασίαν. Ἡ πρόοδος προχωρεῖ. Ἡ φύσις τακτοποιεῖται καὶ ἐξωραΐζεται καὶ τὰ κλίματα τὸν ὁριστικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα λαμβάνουσιν. Αἱ λήσσα ἡ ἀτμόσφαιρα τὰς ὡροιοτάτας ἐκτάσεις τῶν ὁπωσδήποτε μονιμοποιηθέντων ἠπείρων περιβάλλει. ἐν ᾧ γαληνιαία ἡ θάλασσα ἐπὶ τῶν παραλίων τὸν παφλασμὸν τῶν κυμάτων της διασκορπίζει. Τὸ ὡραῖον τῆς ἀηδόνος ᾆσμα ἀκούεται μέσῳ τῶν χαραδρῶν ἀντηχοῦν, ἐν ᾧ ρυάκια καὶ ποταμοὶ τὸν ἐξωραϊσμὸν συμπληροῦσι. Φαιδρὰ ἡ φύσις σφριγᾶ ἀεννάως τελειοποιουμένη καὶ ἓν μόνον φαίνεται ποθοῦσα, ἓν μόνον ἀναζητοῦσα, τὸν ἀληθῆ αὐτῆς ὑμνωδόν, τὸν αἰώνιον θαυμαστήν, νῆν ἐπισφράγισιν τῆς τελειότητός της τὸν Ἄνθρωπον! Τὰ πάντα πρὸς μεγαλοπρεπεστέραν ὑποδοχὴν αὐτοῦ ἔχει ἤδη ἑτοιμάσῃ. λαμπρὸν οὐρανόν. γαληνιαίαν θάλασσαν, τοπεῖα μαγευτικά, ζῷα ποικίλα πρὸς ἐξυπηρέτησιν αὐτοῦ, μετάλλων ἀποθήκας καὶ διαφόρων ἀνθράκων ἀπεράντους ἐκτάσεις.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος, τὸ τελειότερον τοῦ παντὸς δημιουργοῦ πλάσμα ἀνεφάνη κατὰ τὴν τεταρτογενῆ λεγομένην τοῦ πρὸ ἡμῶν καινοζωϊκοῦ αἰῶνος, κληθεὶς μέσῳ τοῦ παγκάλου περιβάλλοντος, ἵνα ἀνεύρῃ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, ἵνα τὸν δημιουργόν ἐξυμνήσῃ.

Ἐν ἀγρίᾳ ὁπωσδήποτε ἐν ἀρχῇ καταστάσει ἀμύνεται κατὰ τῶν περιστοιχούντων θηρίων διὰ τῶν λίθων, λιθίνας δ' οἰκήσεις ἐντὸς τῶν βράχων ἀπεργάζεται. Ἐφευρίσκει εἶτα τὸν δρεῖχαλκον καὶ βαθμηδὸν ἐκπολιτίζεται, τὸν σίδηρον δ' εἶτα ἀνευρίσκων ὡς μόνον μέσον ἄχρι τοῦ νῦν αὐτὸν παραλαμβάνει καὶ γοργῷ τῷ βήματι πρὸς τὴν τελικὴν πρόοδον φέρεται.

Ἀφίνοντες αὐτὸν νὰ διανύσῃ τὸ μικρὸν σχετικῶς τῆς ἱστορίας διάστημα συναντώμεθα πάλιν μετ' αὐτοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ αὐτοῦ ὀργασμῷ.

Ὁ ἄνθρωπος τελευταῖος ἐν τῇ φύσει ἀναφανείς, τὸ πνεῦμα, ἀκτῖνα τοῦ ἀνεσπέρου φωτός. ἐν ἑαυτῷ ἔχων, ἐρευνᾷ τὴν φύσιν ἐρωτῶν καὶ διαπυνθανόμενος αὐτὴν τὰ κατ' αὐτήν. Καὶ εἰς τὰς καταλλήλους αὐτοῦ ἐρωτήσεις οὐδόλως ἡ φιλόστοργος μήτηρ ὑστερεῖ, σαφεστάτας αὐτῷ τὰς ἀπαντήσεις διατυποῦσα. Εἰσέδυσε εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς καὶ ἀπεκάλυψε τὴν ἱστορίαν αὐτῆς. Εἶδε ζῷα ζήσαντα καὶ ἐνταφιασθέντα, εἶδε καταστροφὰς γενομένας, διέγνωσε τὰς πρώτας ἀρχὰς καὶ ἀνεγνώρισε τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς. Μὴ ἀρκούμενος ὅμως εἰς τοῦτο, τὸ βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν στρέφει καὶ τὸ ἄστρον ἐρευνᾷ. Ἀνακαλύπτει τὴν πλειονότητα τῶν ἡλιακῶν συστημάτων, καὶ ἔτι μᾶλλον προχωρῶν σύρει τὸν πυκνὸν τοῦ μυστηρίου πέπλον καὶ τὰ ἀστρικὰ ἀποκαλύπτει συστήματα. Βλέπει κόσμους ἐν τῇ γεννήσει αὐτῶν καὶ παρίσταται μάρτυς τῆς καταστροφῆς ἄλλων τοιούτων. Τὸ πᾶν ἐν τῇ φύσει κινεῖται εἶνε τὸ συμπέρασμα αὐτοῦ, ἐν ᾧ μυστηριωδέστερον περιβάλλον ἐρεύνης αὐτῷ πρόκειται.

Δὲν ἀποκάμει ὅμως. Θαραλέως τὰ ὄργανα τῆς ἐρεύνης του τελειοποιεῖ καὶ γιγαντιαίοις ἅλμασι μέσῳ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ μυστηριαδεστέρου περιβάλλοντος χωρεῖ. Ἡ ἐπιστήμη εἶνε ἄπειρος, τὴν ἄπειρον ζητοῦσα Ἀλήθειαν! Μεταδίδει τὰ πορίσματα τῆς ἐνεργείας της ἀπὸ γενεὰν εἰς γενεὰν πεποιθείᾳ ἐπὶ τοῖς μεταγενεστέροις, ὅτι τὴν ἔρευναν εὐστόχως θὰ συνεχίσωσιν, ὅπερ ἐλπίσωμεν.

Θρ. Σ. Βλησίδης *Τελειόφ. τῶν Φ. Ε.*

ΑΠΟ ΤΑ ΤΑΞΕΙΔΙΑ ΜΟΥ

ΤΟ ΡΟΣΤΟΒΙΟΝ

(Συνέχεια)

Τὸ Ροστόβιον ἀπὸ τοῦ Ταϊγανίου ἀπέχει δίωρον περίπου καὶ εἶνε πόλις πολυκύμαντος καὶ πολυσήμαντος μὲ 120 χιλιάδας κατοίκους, μὲ ἐκτεταμένον ἐμπόριον, ἰδίως σιτηρῶν καὶ μὲ κίνησιν μεγάλην Εἶναι ὅμ ς καὶ πόλις ὡραία μὲ σημαντικὰς οἰκοδομάς, ὡραῖα δημόσια κτίρια, πολλὰ σχολεῖα, κήπους. θέατρα καὶ παμπολλα ἀξιόλογα κέντρα.

Ἐνταῦθα παρέμεινα ἀρκετὰς ἡμέρας, διότι καὶ ὁ τόπος μοὶ ἤρεσκε καὶ πολλοὶ καὶ σημαίνοντες ὁμογενεῖς μας ὑπάρχουσιν Ἀφοῦ δὲ ἐνεκατέστην εἰς ὡραῖον μέγα ξενοδοχεῖον, ἐπὶ τῆς κεντρικωτέρας καὶ ἐμπορικωτέρας ὁδοῦ τῆς πόλεως, καταλληλότατον ἰδία διὰ τοὺς πρωτοπείρους ξένους καὶ περιεργάσθην τὰ κυριώτερα μέρη αὐτῆς, καταφωτίστου καὶ ἐστολισμένης ὑπὸ ποικίλλων εἰδῶν, φώτων καὶ λαμπτήρων καὶ περιεργαζομένης πανταχόσε ὑπὸ μυριάδων περιπατητῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς καὶ τοῖς δημοσίοις κήποις, ἀπεσύρθην περὶ τὸ μεσονύκτιον νὰ κοιμηθῶ, εὐχαριστημένος τοὐλάχιστον, ὅτι εὑρίσκομαι εἰς πόλιν μεγάλην ὡραίαν καὶ εὐτυχῆ

Καθόσον εὐτυχίαν ἐθεώρησα τὴν ἀπεριόριστον περιπατητικὴν κίνησιν κόσμου πολλοῦ, ἀμερίμνου καὶ εὐχαριστημένου, ἐν τοιαύτῃ ὡραίᾳ μεγαλοπόλει.

Τὸ Ροστόβιον κεῖται ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης ὁμωνύμου ποταμοῦ καὶ φαίνεται ἐκ πρώτης ἀκόμη ὄψεως ὅτι εἶναι πλουσία πόλις καὶ εὐτυχὴς κα δὲν ἀπαντᾶι τις, ὅταν μετ' ὀλίγον ἐν αὐτῇ συγχροτισθῇ Ἡ κίνησις ἐν τοῖς διαφόροις καταστήμασιν εἶναι τὸ πρώτιστον σημεῖον εὐημερίας μιᾶς πόλεως καὶ ὅταν βλέπετε τὸ πλῆθος νὰ ἐπισκέπτηται καὶ δὴ σωρηδὸν ταῦτα, μὴν ἀμφιβάλλετε, ὅτι ὁ τόπος αὐτὸς ἔχει πολὺ χρῆμα Παντοῦ δὲ ἀπὸ πρωΐας μέχρι ἑσπέρας τὸ πᾶν ἐκεῖ κινεῖται, ἐργάζεται, περιφέρεται, διασκεδάζει καὶ ἐξαντλεῖται. ἵνα τὴν ἐπαύριον ἐπαναρχίσῃ τὴν ἰδίαν κίνησιν, τὴν ἰδίαν ζωήν.

Ἀλλὰ καὶ τὴν νύκτα ἡ αὐτὴ κίνησις καὶ ἡ αὐτὴ ζωὴ παρατηρεῖται, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφοράν, ὅτι τὴν μὲν ἡμέραν ὅλον ἐκεῖνον τὸ πλῆθος ἐργάζεται καὶ βιοπαλαίει, ἐνῷ τὴν νύκτα ἐννοεῖ νὰ διασκεδάσῃ καὶ εὐφρανθῇ.

Τὴν ἐπαύριον τῆς ἀφίξεώς μου εἰς Ροστόβιον ἤρχισα νὰ ἐπισκέπτομαι τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Φύσεως» ποιήσας ἔναρξιν ἀπὸ τοῦ κ. Ἰωάννου Καλουτᾶ, σιτεμπόρου, ὅστις τυγχάνει καὶ πατριώτης μου. Εὗρον δ' αὐτὸν εἰς τὰ γραφεῖα του, καταγινόμενον. Εἶναι εὐγενέστατος, πεπειραμένος καὶ τοῦ κόσμου ἀνήρ, πρὸ χρόνου δὲ πολλοῦ ἐγκατεστημένος εἰς τὴν Ρωσσίαν, ἀπέκτησεν ἀξιόλογον ἐμπορικὴν θέσιν καὶ ἀξίαν εὕρημον Τὸν ἠρώτησα περὶ τῶν ὁμογενῶν ἐν Ροστοβίῳ καὶ ἀφοῦ εἴπομεν ἀρκετὰ καὶ μοὶ συνέστησεν εἶτα καὶ τὴν ἀξιόλογον καὶ συμπαθῆ Κυρίαν του, πολωνίδα τὸ γένος, ἥτις ἔπαιζε κλειδοκύμβαλον εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, καὶ ἐγνώριζε καὶ τὴν γερμανικὴν μὲ προσεκάλεσαν εἰς γεῦμα τὴν ἐπιοῦσαν καὶ ἀποχαιρετίσας μετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Ὄθωνος Κορριάτου, λαμπροῦ καὶ φιλογενεστάτου ἀνδρός, ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Εἰργάζετο μετά τινων εἰς σιτηρεμπορικὰς ἐργασίας καὶ μόλις συνεστήθην ἠχαριστήθη καὶ ἀφῆκε προσκαίρως αὐτάς, ὅπως συνομιλήσωμεν Ἔχει ὡραῖα γραφεῖα, ὡς καὶ τὴν κατοικίαν του εἰς τὴν κεντρικωτέραν θέσιν τῆς πόλεως καὶ μὲ ὡραίαν ἐπίσης ἐπίπλωσιν καὶ ἀξιολόγους εὐγενεστάτους ὑπαλλήλους Ὁ κ Κορριάτης ἀγαπᾷ πολὺ τὰ καλὰ ἔργα, τὴν πρόοδον, τὴν φιλοκαλίαν κα τὴν εἰλικρίνειαν, εἰσχωρεῖτε δὲ εἰς τὴν καρδίαν του, ὅταν τῷ ὁμιλεῖτε περὶ αὐτῶν. Ἠχαριστήθην δὲ πολὺ διὰ ζωηρὸν πατριωτισμόν του καὶ ἐνῷ συνωμιλοῦμεν περὶ σχετικῶν ζητημάτων, οἱ ὀφθαλμοί του σχεδὸν ἐδάκρυον καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν του ἀπεικονίζετο ἡ συγκίνησις καὶ ὁ ἄδολος πατριωτισμός! Ἐπειδὴ ὅμως εἶχε πολλὰς ἐργασίας, τὸν ἀπεχαιρέτησα, ὑποσχεθεὶς ὅπως ἐπανέλθω τὴν ἐπιοῦσαν νὰ πίωμεν τὸν καφὲν ὁμοῦ Μεθ' ὅμετέβην εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ κ. Χαραλ. Πασχάλη, ὃν συνήντησα εἰσερχόμενον ἐπίσης εἰς τὸ γραφεῖον του·

— Σᾶς εἶδον ἔξω, μοὶ λέγει καὶ ἠνόησα, ὅτι ἔρχεσθε ἐξ Ἑλλάδος.

— Δὲν ἠπατήθητε, τῷ λέγω καὶ εἶμαι ὁ διευθυντὴς τῆς «Φύσεως».

— Καλῶς ὁρίσατε, ἀλλὰ νομίζω εἶναι ἡ πρώτη φορά, ὅπου ἔρχεσθε ἐδῶ.

— Δὲν ἠπατήθητε οὔτε τώρα.

— Βλέπετε, μαντεύω καὶ θὰ ἤλθατε νὰ ἰδῆτε τοὺς παλαιοὺς συνδρομητάς σας, ἀλλ' ἐγὼ νομίζω, δὲν ὁρείλω πολλὰ ἔτη.

— Ἐδῶ ἀπατᾶσθε, πέντε ἔτη, εἰς Ταϊγάνιον καὶ ἤδη ἐδῶ.

— Νὰ ἐρωτήσω τὴν Κυρίαν μου.

— Σᾶς θέτω εἰς κόπον.

— Ὄχι, εἶναι μέσα, ἐδῶ. ἔναντι ἡ κατοικία μου. Μίαν στιγμήν.

(φωνὴ ἐκ τῶν ἔνδων)

—Ἔχει δίκαιον ὁ Κύριος Πρίντεζης.

—Τώρα μάλιστα. Καὶ δίδει ἐντολὴν εἰς τὸν ταμίαν νὰ πληρώσῃ.

—Καὶ πῶς σᾶς φαίνεται τὸ Ροστόβιον; κύριε Πρίντεζη;

—Ὡραῖον καὶ τακτικὸν εἰς τὰς πληρωμάς του, ἂν κρίνω ἐξ ὅσων ἀπὸ χθὲς βλέπω. Ἀλλὰ μὲ ἐλύπησε, κύριε Πασχάλη, ἡ χρεωκοπία τοῦ μεγάλου ἑλληνικοῦ οἴκου Β...

—Μὴ σᾶς λυπεῖ, ἀνεμένετο, φίλε μου, ἀφοῦ δὲν ἐκρατοῦντο καλῶς τὰ ἡνία. Ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς λυπεῖ τοῦτο περισσότερον, διότι ἀκριβῶς δίδεται ἀφορμὴ πολλὰ καθ' ἡμῶν νὰ λέγουν οἱ ἐδῶ συμπολῖται μας ρῶσσοι.

—Δὲν πρέπει ἐκ τούτου νὰ ὑποτιμᾶται ἡ ἑλληνικὴ πίστις καὶ ἀξία.

—Κ' ἐν τούτοις ἓν κρεῦμα τοιοῦτον ἀρκεῖ νὰ μᾶς ἀδικήσῃ ὅλους.

Ἀφοῦ εἴπομεν ἀρκετά, μετέβην εἰς τὸ φαγητὸν καὶ περὶ τὴν 3ην μ. μ. ἐζήτησα τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Δούσμανη συνδρομητοῦ ἐπίσης τῆς «Φύσεως». Δὲν ἤργησα νὰ τὸ εὕρω. Εὑρίσκεται εἰς παρακειμένην ὁδόν, ἐν ὡραίᾳ μεγάλῃ οἰκίᾳ, ὅπου καὶ ἡ κατοικία του.

Ἀνῆλθον εὐπρεπῆ κλίμακα καὶ μόλις κρούσας τὴν πρώτην παρουσιασθεῖσαν μοι μεγάλην θύραν, εἰσέρχομαι εἰς διάδρομον ὅπου ἔναντι μεγάλη αἴθουσα καὶ τεσσαρακοντούτις γυνὴ ἐντός, δεξιόθεν μου δὲ γραφεῖον πολυτελές, ἔνθα ἡλικιωμένος τις κύριος ἐστραμένος ἀντιθέτως ἐμοῦ, ἐρώναζε χειρονομῶν ὡς νὰ ἐπέπληττέ τινα ζωηρῶς. Δυσκολευθεὶς ἱστάμην ἀπορῶν, ὅτε ἀποφασίσας νὰ διακόψω τὴν παθητικὴν θέσιν μου εἰσέρχομαι ἐντός.

Στρέφεται τότε καὶ μὲ παρατηρεῖ ὀργίλως.

—Διάβολε! εἶπα κατ' ἐμαυτόν, μήπως ξεθυμάνει ἐπάνω μου;

—Κύριε, πῶς. τί; ποῖος εἶσαι; τί ἀγαπᾶς;

—Πρίντεζης, τῷ λέγω ἀμέσως, ἐξ Ἀθηνῶν, διευθυντὴς τῆς «Φύσεως».

— Τί; πῶς; τί «Φύσεως» καὶ ξὲ «Φύσεως», ἐγώ, δὲν ξεύρω τίποτε ἀπ' αὐτά, ξεφορτώσουμε μὲ τὴ «Φύσι» σου.

— Μὰ δὲν ἦλθα νὰ σᾶς φορτώσω τίποτε. Ἀλλὰ τοὐναντίον νὰ σᾶς ἐλαφρύνω, κύριε Δούσμανη, ἡσυχάσατε, σᾶς παρακαλῶ, καὶ ἀκούσατε πρὸς στιγμήν

—Τί παρακαλεῖς καὶ παρακαλεῖς, ἀδελφέ. ἄφησέ με ἥσυχον, δὲν ἔχω τίποτε ν' ἀκούσω, οὔτε σὲ γνωρίζω. Πήγαινε στὸ καλό.

—Μὰ σᾶς εἶπον εἶμαι ἐξ Ἀθηνῶν ὁ διευθυντὴς τῆς «Φύσεως» μὲ γνωρίζετε πολὺ καλὰ καὶ κάμνετε πῶς δὲν μὲ γνωρίζετε, εἴμεθα καὶ πατριῶται, νομίζω.

—Τί λὲς ἀδελφέ, ἐγὼ δὲν τ' ἀκούω αὐτὰ καὶ σήμερον εἶμαι συγχισμένος μὲ τὸν ὑπάλληλόν μου κι' ὅλον τὸν κόσμον καὶ μοῦ φορτώθηκες καὶ σύ. Ξέρεις... μά...

—Αἴ; τί ξεύρω, μά, μήπως ἔχεις ὄρεξι νὰ δείρῃς κανένα;

Εἰσελθούσης δὲ ἐν τῷ ἅμα τῆς καλλίστης συζύγου του.

—Καλὲ τί κάμνεις; Παναγῆ, τῷ λέγει, δὲν τὸν γνωρίζεις. θὰ τὰ γράψῃ ὅσα τοῦ λέγεις!

— Τί; τί; ποῦ θὰ τὰ γράψῃ;

—Εἰς τὴν «Φύσιν».

—Ποίαν φύσιν, ἐγὼ δὲν τὴν γνωρίζω. Σᾶς βεβαιῶ, κύριε Πρίντεζη, δὲν τὴν γνωρίζω, δὲν τὴν λαμβάνω.

—Τὴν λαμβάνω ἐγὼ καὶ τὴν διαβάζω, εἶναι τὸ ὡραιότερον περιοδικόν, Παναγῆ, τῷ λέγει. Ἐσὺ μὲ τὰς ἀσχολίας σου δὲν ἔχεις καιρὸν νὰ καταγίνεσαι εἰς αὐτά.

— Αἴ, καλά, νὰ μὲ συγχωρεῖτε τότε καὶ τώρα τί ἄλλο θέλετε ἀπὸ ἐμέ;

—Νὰ πληρώσῃς ὅπου ὀφείλομεν συνδρομάς.

—Πόσα εἶναι;

— Σαράντα φράγκα, δύο ἔτη.

— Εὐχαρίστως, ἰδοὺ κ. Πρίντεζη.

— Μοῦ ἀρέσουν πολὺ αἱ περιηγήσεις καὶ τὰ πνευματιστικά σας, μοῦ λέγει τότε ἡ Κυρία Δούσμανη. Τὰ ἀναγινώσκω μὲ εὐχαρίστησιν.

— Τότε νὰ πάρετε καὶ τὰ προηγούμενα ἔτη νὰ ἰδῆτε ἔτι ὡραία πνευματιστικά.

— Μάλιστα νὰ τὰ στείλετε, πόσα κάμνουν;

— Τρεῖς χρυσόδετοι τόμοι ἑξήκοντα φράγκα.

— Πλήρωσε, Παναγῆ.

— Μὰ θὰ τὰ στείλετε;

— Μὴν ἀμφιβάλλετε, ἀλλὰ νὰ τὰ ἀναγινώσκετε καὶ σεῖς, κ. Δούσμανη, δὲν θὰ φωνάζετε πλέον, οὔτε θὰ συγχίζεσθε. Ὁ πνευματισμὸς ὀφελεῖ πολύ. Εἶναι εὐαγγέλιον.

— Καλὲ τί λὲς, ξεύρεις ὅτι τὰ καταφέρνεις ὡραῖα; Ἔρχεσαι τὸ βράδυ νὰ φᾶμε μαζύ, νὰ τὰ ποῦμε καλείτερα; ἀφοῦ εἴμεθα καὶ πατριῶται, ἐγὼ ἀγαπῶ τοὺς ἐξύπνους.

— Ὅπως ἀγαπᾶτε, σᾶς εὐχαριστῶ δὲ διὰ τὴν ἐκτίμησιν.

— Ναί, ναί. κ. Πρίντεζη, σᾶς περιμένομεν χωρὶς ἄλλο τὸ βράδυ, προσθέτει καὶ ἡ Κυρία Δούσμανη. Εἶτα μᾶς ἐκόμισαν τέϊον καὶ μετ' ὀλίγον ἀπῆλθον, διευθυνθεὶς εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ κ Γερασίμου Καμήλου. Ἔχει τὸ γραφεῖον καὶ τὴν κατοικίαν του εἰς ὡραίαν ὑψηλὴν οἰκίαν, ὅπου ἀναβὰς ἔδωκα τὸ ἐπισκεπτήριον μου εἰς τὴν ὑπηρέτριαν.

Ἐγενόμην ἀμέσως δεκτὸς καὶ εἰσερχόμενος ἐντὸς κομψοπρεποῦς καὶ ἀξιοπρεποῦς γραφείου, εὑρίσκομαι πρὸ ὑψηλοῦ πολιοῦ μετὰ σεβαστῆς γενειάδος Κυρίου, χαριέντος ὑπομειδιῶντος καὶ νέου τινος καθ' ὅλα τῆς ἐποχῆς, εὐγενοῦς καὶ καλοενδεδημένου.

«Θὰ με γνωρίζῃ, εἶπα κατ' ἐμαυτόν».

— Ὁρίστε, καθήσατε, μοὶ λέγει ἀμέσως ὁ ἡλικιωμένος. ὁ Κύριος εἶναι υἱός μου, παίρνετε τσαΐ, γλύκισμα ἢ καφέ; Ξεύρετε ἔχομεν ἀπ'

ὅλα, ὅ τι προτιμᾶτε, ἐλευθέρως νὰ τὸ εἰπῆτε, κ. Πρίντεζη.

«Θὰ μὲ γνωρίζῃ καλὰ, εἶπον καὶ πάλιν κατ' ἐμαυτόν καὶ καθήσας:»

—Ὅ,τι ἀγαπᾶτε, εἶπον καὶ ὅ,τι θὰ πάρετε καὶ σεῖς.

— Ἄ, μὴν ἐξετάζετε ἡμᾶς, τὸ γοῦστο σας, κ. Πρίντεζη.

— Οὔτε καὶ σεῖς ἐμένα, ἀπὸ ὅλα παίρνω.

— Νὰ σᾶς φέρῃ καὶ ἀπὸ τὰ τρία τότε.

— Σᾶς παρακαλῶ, τέϊον πρὸ ὀλίγου ἐπῆρα εἰς τοῦ κ. Δούσμανη, γλύκισμα εἶναι βαρὺ μετὰ τὸ φαγητὸν, προτιμῶ ἤδη ἕνα καφέ, ἀφοῦ μοὶ τὸν προσφέρετε.

—Πάει καλὰ καὶ ἅμα κουβεντιάσωμεν, παίρνομεν καὶ τὸ γλυκὸ εἰς τὴν χώνευσιν, ἐγὼ τώρα θὰ πίω τσαΐ.

— Καλῶς, κύριε Καμῆλε.

— Θὰ ἤλθατε βεβαίως καὶ διὰ τὴν «Φύσιν» ὡραῖον περιοδικὸν κ. Πρίντεζη καὶ τὸ συνιστῶ εἰς τὸν υἱόν μου νὰ τὸ διαβάζῃ πάντοτε. Ἐγὼ λείπω σχεδὸν διαρκῶς, τὸ γραφεῖον τοῦτο τὸ ἔκαμα διὰ τὸν υἱόν μου. Ἐμένα μοῦ ἀρέσει νὰ κάθημαι εἰς τὸ χωρίο μου, εἰς τὴν Κεφαλονιά.

—Μὰ νομίζω,ὅτι σᾶς ἐγνώρισα ἄλλοτε,τῷ λέγω τότε,ἀναπωλῶν εἰς τὴν μνήμην μου τὸ μέρος.

— Πῶς, δὲν ἐνθυμεῖσαι, εἰς τὸ Ἀργοστόλιον,ὅπου ἤλθατε μίαν φορὰν πρὸ ἐτῶν.

— Ἄ, εἶσθε ὁ κ. Καμῆλος τοῦ Ἀργοστολίου, ὁ γενναῖος, ὁ ζωηρὸς, ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος κομματάρχης καὶ πολιτικὸς τῆς ἐποχῆς, τώρα ναί, σᾶς ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ἀλλὰ εἶναι εὐτύχημα ὅπου σᾶς συναντῶ ἐδῶ.

— Ναί, πραγματικῶς, κ. Πρίντεζη, εἶναι εὐτύχημα καὶ πολὺ εὐχάριστον ὕστερα ἀπὸ τόσα ἔτη νὰ βλεπώμεθα ἤδη εἰς τὴν Ρωσσίαν. Ἐγὼ εἰργάσθην ἐπί τινα ἔτη μὲ τὸν κ. Βαλλιάνον, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἀτύχημα αὐτοῦ, διεργάνωσα ἐργασίαν διὰ τὸν υἱόν μου.

—Καὶ εἶσθε εὐχαριστημένος; πηγένει καλά;

—Δόξα σοι ὁ Θεός.....

Καὶ διεκόπη, εἰσελθόντος τοῦ μεσίτου κ. Ἰω. Ρούσσου,ὅστις τῷ παρουσίασε τιμᾶς,διὰ ναύλωσιν ἑνὸς πλοίου πρὸς φόρτωσιν σίτου δι' Ἀγγλίαν.

Εἶναι δὲ πολὺ περίεργον νὰ παρευρεθῇ τις εἰς τοιαύτας συμφωνίας, καθ' ἃς ὁ μὲν μεσίτης καταστρόνει ὅλας τὰς δυνατὰς εὐνοϊκὰς περιστάσεις, ὁ δὲ ναυλωτὴς προσποιεῖται παντὸς εἴδους δυσκολίας καὶ κινδύνους. Τέλος μετὰ διαφόρους πολυπλόκους συζητήσεις ἐγένετο ἡ συμφωνία.

— Ἀλλὰ μὲ τὸν ὅρον νὰ γίνῃς καὶ συνδρομητὴς εἰς τὴν «Φύσιν», τοῦ κ. Πρίντεζη, τῷ λέγει ὁ κ Καμῆλος.

Ὁ κ. Ρούσσος ἐδέχθη καὶ τοῦτο καὶ τότε μᾶς ἐκόμισαν τὸ περίφημον γλύκισμα.

— Νεραντζάκια τῆς πατρίδος μου, μᾶς εἶπεν ὁ κ. Καμῆλος. Καὶ ἦσαν ὄντως ὡραιότατα.

(ἕπεται συνέχεια)

Η ΓΥΝΗ

Λέγουσιν, ὅτι ὁ πλοῦτος εἶνε μεγάλη καὶ σπουδαία κοινωνικὴ δύναμις διὰ τῆς ὁποίας τόσαι ἀνάγκαι θεραπεύονται καὶ ποικίλαι πρόοδοι ἐπιτελοῦνται. Δὲν ἀμφισβητῶ τὴν γνώμην ταύτην· τοὐναντίον μάλιστα, καὶ ἐγὼ φρονῶ, ὅτι τὰ χρηματικὰ κεφάλαια εἶνε ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητοι παράγοντες τῆς κοινωνικῆς προόδου καὶ εὐημερίας.

Ἀλλ' οὐδείς, νομίζω, ὑπάρχει ὁ ἀμφισβητῶν ὅτι ὑπὲρ τὸν πλοῦτον καὶ πᾶσαν ἄλλην κοινωνικὴν δύναμιν ἀνωτέρα ἐν τῷ κόσμῳ εἶνε ἡ δύναμις τῆς γυναικός.

Ἡ γυνὴ ὡς σύζυγος διὰ τοῦ ἠπίου χαρακτῆρος της καταστέλλει τὰ πάθη τοῦ ἀνδρός, πραΰνει τὴν ὀργήν του, μαλάσσει τὴν καρδίαν του, εἰς δὲ τὰς ἐναντιότητας τοῦ βίου καθίσταται πολύτιμος σύντροφος καὶ ἀπαραίτητος βοηθός.

Ἀλλ' ἡ δύναμις αὐτῆς κατ' ἐξοχὴν διαλάμπει ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν μητρικῶν καθηκόντων. Ἔχουσα παρ' ἑαυτῇ τὰ τέκνα της, διαπλάττει τὰς ἁπαλὰς ψυχὰς των ἀπὸ τῆς μικρᾶς αὐτῶν ἡλικίας, διά τε τῶν συμβουλῶν καὶ τοῦ παραδείγματος ἀπαμβλύνουσα καὶ καταστέλλουσα τὰς πονηρὰς αὐτῶν ροπάς, καλλιεργοῦσα δὲ καὶ προάγουσα τὰς ἀγαθὰς αὐτῶν τάσεις. Οὕτω δὲ παρέχει εἰς τὴν κοινωνίαν μέλη τίμια καὶ χρηστά, καὶ εἰς τὴν πατρίδα δίδει πολίτας φιλονόμους καὶ γενναίους προασπίζοντας τὴν ἐλευθερίαν της ἐπὶ θυσίᾳ καὶ αὐτῆς ἔτι τῆς ζωῆς των.

Τὴν ἀλήθειαν ταύτην μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἱστορία καὶ βεβαιοῖ ἡ καθημερινὴ πεῖρα.

Τί ἐδημιούργησε τὴν δύναμιν καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς Ρώμης; Ἡ χρηστότης τῶν γυναικῶν. Τί ἐπετάχυνε τὴν κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν αὐτῆς κατάπτωσιν; Ἡ φαυλότης καὶ ἡ ἀκολασία τῶν γυναικῶν. Τί συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἠθικὴν ζωὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ εἰς τὸν θρίαμβον αὐτοῦ; Ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ ἀρετὴ τῶν χριστιανῶν γυναικῶν.

Καὶ τὸ ἔθνος ἡμῶν τότε ἤκμαζε καὶ ἐμεγαλύνετο καὶ ἐθαυματούργει, ὅτε εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ μητέρας χριστιανάς, μητέρας ἀξίας τῆς μεγάλης ἀποστολῆς των. Οἱ τιτᾶνες τοῦ 21, οἱ παρασκευάσαντες τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἀποκατάστασιν, ἐγαλουχήθησαν καὶ ἀνετράφησαν ὑπὸ μητέρων πιστῶν καὶ εὐσεβῶν, ἀδιαλείπτως προσευχομένων καὶ ὁλοψύχως ἀφωσιωμένων εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν ἁγίαν θρησκείαν του.

Σήμερον δυστυχῶς σπανίζουσι παρ' ἡμῖν οἱ ἄνδρες τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ καθήκοντος, δακτυλοδεικτοῦνται οἱ εὐθεῖς καὶ ἀκέραιοι χαρακτῆρες, ἐπικρατήσαντος τοῦ ὑλισμοῦ, τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τοῦ ἀτομισμοῦ.

Δὲν πρέπει ἀρά γε τοῦτο κατὰ τὸ πλεῖστον νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὴν ἔλλειψιν μητέρων, ἀληθινῶν, μητέρων διαπνεομένων ὑπὸ τοῦ ζωοποιοῦ πνεύματος τῆς θρησκείας;

Ἡ ἀδράνεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἡ ἀδιαφορία τῆς Πολιτείας ἐστέρησαν τὴν ἐλληνικὴν οἰκογένειαν τοῦ θείου ρωτὸς τῆς θρησκείας, ἀφήσασαι αὐτὴν εἰς τὸ σκότος καὶ προκαλέσασαι τὸν μαρασμὸν καὶ τὴν ἀποσύνθεσιν. Κατὰ φυσικὴν δὲ συνέπειαν ὁ συζυγικὸς βίος χωλαίνει καὶ ὁ τύπος τῆς χριστιανικῆς γυναικός, τῆς ἀξίας τοῦ προορισμοῦ τῆς μητρός, σχεδὸν ἐξέλιπεν

Ἐκ πάντων τούτων καταφαίνεται ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε μεγάλη καὶ ἀνυπολόγιστος κοινωνικὴ δύναμις, εἴτε πρὸς τὸ ἀγαθόν, εἴτε πρὸς τὸ κακόν· εἶνε δαίμων ἢ ἄγγελος. ἀπαισία φλὸξ τοῦ ᾅδου ἢ δροσερὰ αὔρα τοῦ ἔαρος· ἄγριος ἀνεμοστρόβιλος ἢ γλυκυτάτη αἰθρία.

Εὐτυχεῖς αἱ κοινωνίαι, αἱ δυνάμεναι νὰ ἐπιδείξωσι γυναῖκας ἀξίας τοῦ ὑψηλοῦ προορισμοῦ των καὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς των.

Ἀθαν. Δ. Πάλλης

Δ. Κ. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΟ ΙΟΝ

Ἔκεῖ εἰς βράχον ἔρημον ἐφύτρωσεν ἓν ἴον·
Κάτω τοῦ βράχου λυσσωδῶς τὸ κῦμα σπᾷ, ἀφρίζει.
Τὸ ἄνθος δέρει ἡ βροχή, ὁ νότος τὸ λυγίζει,
δὲν ἔχει ἕνα σύντροφον παρήγορον πλησίον

Μεμονωμένον, ἄγνωστον, κυρτοῦται, ἀνορθοῦται,
ἀπέκαμε τὸν θόρυβον ἀκοῦον τῶν κυμάτων
καὶ θάλλει ὅπως ἡ ἐλπὶς ἐπάνω τῶν μνημάτων
ὡς ἔρως, ὃν ἡ συμφορὰ μὲ πόνον ἐγκολποῦται

Ὦ; ἔρως θάλλει, κάτωχρος, σιγῶν, ἀλλ' ἀναλίσκων,
ὅστις ποτὲ ἐν ἀγαπῷ δὲν εἶπε καὶ λατρεύει,
εἰς ὃν καὶ ἡ ἐλπὶς αὐ ἡ παρίσταται ὡς χλεύη,
ὃν φέρει ἔτι κάλυκα εἰς οὐρανὸν ὁ θρήνων.

Ἡ φύσις πλὴν ἐρίγησεν, ὠχρὰ καὶ τεθλιμμένη,
ψυχρὸς βορρᾶς ἐτίναξε τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη,
τὸ ἴον τὸ ταλαίπωρον ἐπίσης ἐμαράνθη
καὶ ὁ ἀνεμοστρόβιλος τὸ ἥρπασε. Ποῦ βαίνει;

Καὶ ὁ ἀνεμοστρόβιλος ἀνήρπασε τὸ ἴον,
δὲν ἔχει πλέον ἄρωμα, δὲν ἔχει χρῶμα πλέον,
εἰς μάτην ἀγωνίζεται, ἀπέκαμε παλαίον,
Φεῦ! εἰς τὸ κάλλος ἔδωκε βραχὺν ἡ μοῖρα βίον.

Καὶ πάλιν καὶ αἰώνια τὸ ἔαρ ἐπιστρέφει,
τὸ ἄνθος μου ἐζήτησα καὶ δὲν ὑπῆρξε πλέον,
κανεὶς δὲν τὸ ἠγάπησε καὶ ἐμαράνθη κλαίον.
Τὸ κῦμα κάτω θραύεται, ἄνω περνοῦν τὰ νέφη!

ΣΤΟ ΔΥΟΣΜΟ ΜΟΥ

Ξενητεμένε δυόσμε μου, στὰ ξένα φυτεμένε,
ποῦ σ' ἔδωκα τοῦ φίλου μου, τοῦ Παναγῆ Διβάρη,
σὲ σένα, δυόσμε, πράσινε καὶ πολυπαινεμένε,
σὲ σένανε, τῆς μυρωδιᾶς ἀδιάκοπο κλωνάρι,

ἔρχομαι μιὰ παραγγελιά, δυόσμε μου, νὰ σ' ἀφήσω,
πρωτοῦ μισέψω, δυόσμε μου, καὶ σ' ἀποχαιρετήσω.
Νὰ στέκῃς πάντα, δυόσμε μου, μὲ λεβεντιά, μὲ χάρη,
καὶ σκόρπα πάντα μυρωδιὰ στὸ σπῆτι τοῦ Διβάρη,

π' Ἑλλήνων παῖδες θ' ἄρχωνται, συμβούλια νὰ κάνουν
γιὰ τὴ φτωχὴ πατρίδα μας, πολλὰ νὰ μελετοῦνε,
ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τὸν καιρὸ δὲν θέλουν, γιὰ νὰ χάνουν,
σὲ λόγια μόνον ἄσκοπα, γιὰ νὰ παραμιλοῦνε,

μ' ἀπὸ αὐτοὺς, ποὺ σκέπτονται, λόγο καὶ ἐργασία,
νὰ συνταυτίσουν σήμερα, στὰ μαυρισμένα χρόνια!
ποὺ νοιώθουνε μέσ' τὴν καρδιὰ μὲ φοβερὴ πικρία
τῆς προσβολαῖς τοῦ ἔθνους μας, τὴν τόση καταφρόνια!

γιὰ νὰ φανοῦνε χρήσιμοι, τὸ κατὰ δύναμί τους,
στοὺς σκλαβωμένους ἀδελφούς, μὰ καὶ στὴν ἐλευθέρα,
τὰ πάντα θυσιάζοντες κι' αὐτήνε τὴν ζωή τους,
μὲ τὴν ἐλπίδα πάντοτε, νὰ λάμψῃ μιὰ ἡμέρα.

ποὺ θ' ἀνατείλλουν καὶ γιὰ 'μᾶς ἥλιου χρυσαῖς ἀκτῖνες
νὰ μᾶς φωτίσουν ἔναστρκες τῆς τωρινῆς ἐλπίδες!

Θἄρχωνται λεβεντόπαιδα, συμβούλια νὰ κάνουν
γιὰ τὴν φτωχὴ πατρίδα.
καὶ σκόρπα, δυόσμε μου, σ' αὐτοὺς ὅλη τὴν μυρωδιά σου
θἄναι κι' αὐτὴ στοὺς ξένους μας παρηγοριὰ κι' ἐλπίδα,
ἑλληνικό μου λουλουδο, μονάχα κι' ἡ θωριά σου.

Κύτταξε, τί προωρισμὸ σοῦ ἔχω ἀναθέσει,
κύττα, γιατί σὲ φύτεψα μὲ τὸ 'δικό μου χέρι,
στὸ σπῆτι τοῦ Διβάρη μας, στὴν πεῖσ καλή του θέσι,
χώρια 'πὸ τἄλλα λουλουδα, σᾶν τὸ μονάχο παῖδι.

Καὶ στέκε πάντα, δυόσμε μου, δροσάτος, μυρωδάτος,
ἀτάραχος κι' ἀδιάφορος εἰς τῶν καιρῶν τὸ κράτος.

Νὰ ζῇς καὶ σύ, ὡς ποῦ νὰ ζῶ κι' ἐγὼ θὰ σ' ἐνθυμοῦμαι,
τὸν Παναγῆ θὲ νὰ 'ρωτῶ, ἂν σὲ περιποιεῖται,
κι' ὡς ποῦ νὰ β ἐσκωμαι ἐδῶ, θὰ σὲ περιποιοῦμαι
καὶ σὺ θὰ δίνῃς ἀφορμὴ κι' αὐτὸς νὰ μ' ἐνθυμεῖται.

Μὰ σᾶν σοῦ 'ποῦν πῶς πέθανα, πῶς ἔκλεισα τὰ μάτια
κι' ἔχω τὰ χέρια σταυρωτά, τὴν παναγιὰ στὸ στῆθος,
νὰ μαραθῇς, ὦ δυόσμε μου, σκορπίσου σὲ κομμάτια,
σὲ κλωναρόφυλλα χλωμὰ καὶ μαραμένα πλῆθος.

Καὶ τώρα γειά σου, δυόσμε μου, ξένε, ξενητεμένε,
κι' ἀκλώνητος εἰς τῶν καιρῶν τὸ κράτος πάντα μένε

Ἐν Παρισίοις, 11 Σεπτεμβρίου 1906.

Ὁ φίλος σου **ΒΑΣΟΣ ΒΕΡΓΗΣ**

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

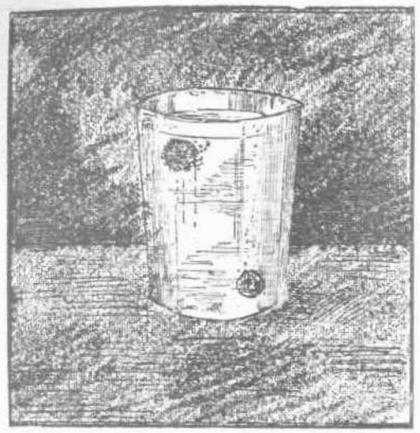

Αἱ ἄστατοι σταφυλαί.

Ἐὰν ἐντὸς ποτηρίου περιέχοντος ὕδωρ Σέλτς ρίψετε δύο ράγας σταφυλῆς θὰ ἴδητε ὅτι θὰ βυθισθοῦν ἀμφότεραι μέχρι τοῦ πυθμένος· τὸ τοιοῦτο δὲν εἶνε παράδοξον, διότι γνωρίζομεν βεβαίως ὅτι αἱ ράγες εἶνε βαρύτεραι τοῦ ὕδατος. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν ὅτι πέριξ τῶν ραγῶν ἐπικαθηνται πλεῖσται μικραὶ λάμπουσαι φυσαλίδες καὶ μετ' οὐ πολὺ αἱ ράγες ἀνέρχονται μόναι των ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος· τότε αἱ φυσαλίδες ἐξαφανίζονται αἱ δὲ ράγες ἐπαναπίπτουσι. Τὸ αὐτὸ δὲ φαινόμενον ἐπαναλαμβάνεται ἐπί τινα χρόνον ἐφ' ὅσον διαρκεῖ ἐν τῷ ποτηρίῳ ἡ ἐξάντλησις τοῦ ἀερίου.

Τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε ἀρκετὰ παράδοξον καὶ διασκεδαστικόν ἡ δὲ ἐξήγησίς του ἐνέχει πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον.

Τί εἶνε τὸ Σέλτς; Εἶνε ὕδωρ περιέχον ἀνθρακικὸν ὀξὺ πεπιεσμένον. Λοιπὸν ὅταν χύσωμεν ὕδωρ Σέλτς ἐντὸς ποτηρίου περιέχοντος ρευστόν τι, οἷον ἐπὶ παραδείγματι, παράγεται σημαντικὴ ἐξάντμισις τοῦ ἀερίου. Συμφώνως δὲ μὲ τὴν ἀρχὴν τοῦ Ἀρχιμήδου, πᾶν σῶμα βυθιζόμενον ἐντὸς ὑγροῦ χάνει μέρος τοῦ βάρους του Τὸ μέρος τοῦτο εἶνε ἀνάλογον πρὸς τὸ βάρος τοῦ ἐκτοπιζομένου ὑγροῦ· ὅθεν ἡ ῥάξ, ἡς ἡ διαφορὰ τῆς πυκνότητος πρὸς τὴν τοῦ ὕδατος εἶνε ἐλαχίστη, χάνει εἰς βάρος τὸ βάρος τοῦ ὄγκου τοῦ ὑγροῦ ὅπερ ἐκτοπίζει.

Ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκτοπίζει ὄγκον ἑνὸς κυβ. ἑκατοστ. ὕδατος τοῦτο βαρύνει ἓν γραμμάριον, ἡ δὲ ῥάξ πρέπει νὰ βαρύνῃ 1 γρ. 2, δηλαδὴ ἡ διαφορὰ εἶνε 2 δέκατα τοῦ γραμ. βάρος ἀρκετὸν διὰ νὰ βυθισθῇ μέχρι τοῦ πυθμένος· ἀλλὰ ὅταν τὸ ἀέριον τοῦ ἄνθρ. ὀξέως, τὸ ὁποῖον ρυσικὰ εἶνε πολὺ ἐλαφρότερον τοῦ ὕδατος (500 φορὰς περίπου) προσκολλᾶται ἐπὶ τῆς ραγὸς ἐξουδετερώνει τὴν διαφορὰν τῶν δύο δεκάτων τοῦ γραμμαρίου καθιστᾶ ἐλαφροτέραν τὴν ῥάγα καὶ τὴν κάμνει νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας, ὅπως καὶ εἰς τὰ ἀερόστατα τοῦτο συμβαίνει. Ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αἱ φυσαλίδες καταστρέφονται καὶ οὕτω ἡ ῥάξ ἐπανακτῶσα τὸ πρότερον βάρος της βυθίζεται καὶ πάλιν.

Ἰδοὺ ἡ ἐξήγησις τοῦ παιγνίου τούτου. Ἂν δὲ παύσῃ ἀνερχομένη καὶ κατερχομένη ἡ ῥάξ, πρέπει νὰ προσθέσωμεν ὕδωρ Σέλτς ἐκ νέου. Ἐπίσης τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχομεν καὶ διὰ παντὸς ἀερούχου ὕδατος, ὡς καὶ μερικῶν μεταλλικῶν ὡς τοῦ Vichy καθὼς καὶ διὰ τῆς σαμπάνιας.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Κατὰ τῶν καυμάτων

Τὰ καύματα ἠμποροῦμεν νὰ διαιρέσωμεν εἰς τρεῖς βαθμούς ἀναλόγως πρὸς τὴν καταστροφὴν τὴν ὁποίαν ἐπροξένησαν εἰς τὸ δέρμα καὶ τὰς σάρκας. Καὶ ὅταν μὲν κοκκινίσῃ ἁπλῶς ἡ ἐπιδερμὶς καὶ αἰσθανώμεθα πόνους καὶ ζέστην εἰς τὸ μέρος ὅπου ἐκοκκίνησε τὸ καῦμα εἶνε πρῶτου βαθμοῦ, ἐὰν ὅμως ἡ ἐπιδερμὶς ἐφούσκωσε καὶ ἔχει ὑγρὸν κάτω ἀπὸ τὴν φοῦσκαν τότε τὸ καῦμα εἶνε δευτέρου βαθμοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ ἀφαιρέσωμεν τὰ φορέματα μὲ προσοχὴν καὶ νὰ σκεπάσωμεν τὰς πληγὰς μὲ ἐπιθέματα ἀπὸ λινέλαιον καὶ νερὸν ἀσβέστου ἢ καὶ νὰ ἀλείψωμεν μὲ κολλόδιον καὶ νὰ τὰς περιτυλίξωμεν ἐλαφρὰ μὲ ἀραιὰν βάτταν. Ἐὰν αἱ φοῦσκαι εἶνε μεγάλαι, δὲν πρέπει νὰ τὰς κόπτωμεν ἀλλὰ μόνον νὰ τὰς κεντῶμεν διὰ νὰ χυθῇ τὸ ὑγρόν. Τρίτου δὲ βαθμοῦ εἶνε τὰ καύματα ἐκεῖνα, κατὰ τὰ ὁποῖα καταστράφῃ ὅλο τὸ δέρμα καὶ αἱ σάρκες καὶ ἀπεγυμνώθη τὸ μέρος ἐντελῶς ἀπὸ τὴν φυσικήν του σκέπην. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ φωνάζετε ἀμέσως τὸν ἰατρόν, ἀλλ' ἕως ὅτου φθάσῃ νὰ κρατεῖται τὰ παθόντα μέλη διαρκῶς ἐντὸς ὕδατος.

Ὁ ἰατρός σας

Ο ΜΕΤΑΝΑΣΤΗΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἀφ' ὅτου ἡ Θυμιούλα, ἔμεινε μόνη, ὀκτὼ ἔτη συμπληροῦνται. Καὶ λογαριάζει μὲ τὰ δάκτυλά της ὅπου σταθῇ τὰ χρόνια τὰ ὁποῖα ἐπέρασαν. Ὀκτὼ ἔτη ἀνυπομονησίας. Ἔκτοτε ὁ Ἥλιος λίγας φορὰς τὴν εἶδε. Χαράματα πηγαίνει εἰς τὴν ἐκκλησιὰ καὶ χαράματα γυρίζει. Ἕνα κερὶ ἀνάπτει κάθε Κυριακή, γονατιστὴ τὴν προσευχή της ψιθυρίζει κάτω ἀπὸ τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας καὶ ἐπιστρέφει νὰ κλειδωθῇ πάλι εἰς τὸ σπῆτί της. Ἡ φιλενάδαις της τὴν ἔχασαν. Ὁ χορὸς εἰς τ' ἁλώνια τὴν ἀναζητῇ τὰς ἑορτάς. Τὸ γλυκὸ τραγοῦδί της δὲν συντροφεύει πλέον τὸ κελάρυσμα τοῦ ρύακος κάτω εἰς τὴν λαγκαδιὰ ποῦ ἔπλενε, καὶ ὅλο τὸ χωριό, ὅλο τὸ περιβάλλον εἶναι διὰ τὴν Θυμιοῦλα ξένο καὶ σκοτεινό. Κάποτε κλαίει τὸν πατέρα της κρυφὰ ἀπὸ τὰ μάτια τῆς μάνας της, καὶ πάντα ἕνα συλλογίζεται, ἕνα λατρεύει μὲ ὅλην τὴν καρδιὰ καὶ τὴν ψυχή της, ἕνα ἀνυπομόνως ἀναμένει καὶ εἶναι πάντα δακρυσμένη πάντα μελαγχολική. Ἡ Θυμιούλα εἶναι τώρα εἴκοσι πέντε χρόνων. Αἱ καθημεριναὶ σκέψεις διὰ τὸν ἀγαπητικό της ὡς χείμαρροι κυλίονται εἰς τὴν ὡραίαν κεφαλήν της καὶ τὴν συνταράσσουα. Αἱ παρειαί της ἔχασαν τὸ ῥόδινον χρῶμά των καὶ τὰ χείλη τὴν δροσιά των. Τὸ μειδίαμά της προδίδει τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ ἡ παραμικρὰ κίνησίς της τὴν ἀνυπομονησίαν. Κάθε δάκρυ ποῦ σπογγίζει μὲ τὴν κεντητὴ ποδιά της εἶναι καὶ μία ἀνάμνησις ζωηρά, κάθε κτύπος τῆς καρδιᾶς της καὶ εἰς ἀντικατροπτισμὸς τῶν εἰκόνων τοῦ γλυκέως παρελθόντος, τὸ ὁποῖον τῆς ἀποδίδει ἀντιπαρερχόμενον ἓν ὅλον ἀπωλεσθείσης εὐτυχίας. Ἐδῶ τὸ πηγάδι ποῦ ἀνέμενε τὸ βράδυ τὸν ἀγαπητικό της νὰ περάσῃ μὲ τὰ βώδια ὅπως τοῦ ἀνασύρῃ ιερὸ καὶ ποτίσῃ τὰ ζῶά του. Ἐκεῖ τὸ σκιερὸ πλατάνι ποῦ ἤρχετο νὰ ξαποστάσῃ κατάκοπος τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὴν δουλειά. Παρέκει ἡ κρυφὴ σπηλιὰ ποῦ τόσα τῆς ἀγάπης εἶπανε μαζὺ τραγούδια, τόσα λόγια γλυκὰ καὶ ὑποσχέσεις ἐψιθύρισαν ἀμοιβαίως καὶ αἱ ψυχαί των συνηντῶντο εἰς ἕνα νέον κόσμον ἰδεώδους καὶ ὀνείρων. Ὅλα αὐτὰ καὶ χίλιαι ἄλλαι γλυκεῖαι ἀναμνήσεις εἶναι τώρα διὰ τὴν Θυμιούλα βάσανος διηνεκής. Εἰς τὸ σεμνὸν πρόσωπόν της, ἡ πρώτη ζωντανὴ χαρὰ ἐσβύσθη καὶ κάθε χαμόγελό της εἶναι βεβιασμένον καὶ ψευτικο, ὅπως μὴ λυπήσῃ τὴν χήραν μητέρα της. Ἡ προσποίησις αὐτὴ εἶναι τελεία καταδίκη. Ἐν τούτοις, ἡ μελαγχολία της, ἡ σιωπή της, καὶ ἡ θλιμμένη μορφή της, τῆς ἐχάρισαν διπλῆν ὠμορφιά. Ἡ Θυμιούλα ἔγεινε πιὸ συμπαθητική, πιὸ ἑλκυστική, πολὺ ὡραιοτέρα.

Τόσα καὶ τόσα παλληκάρια τὴν ἐζήτησαν τοῦ χωριοῦ. Ἐκείνη δὲν θέλει νὰ ὑπανδρευθῇ. Ὅλα τὰ κολὰ τοῦ κόσμου εἶναι μαῦρα δι' αὐτήν. Μόνον ὁ Γιάννός της θὰ τὴν καταστήσῃ εὐτυχισμένην, ἐκεῖνος θὰ τῆς ἀποδώσῃ δι' ὅλην τὴν ζωήν της τὴν χαράν, τὴν ὁποίαν ἐστερήθη τόσα χρόνια ἡ πικραμένη καρδιά της. Καὶ αὐτὴ ἡ κρυφὴ ἐλπίς, ἡ κρυφὴ χαρὰ τῆς δίδουν νέαν ζωήν.

Ὅταν χαθῇ καὶ αὐτή, ἡ Θυμιούλα δὲν εἶναι πλέον διὰ τὸν κόσμον· τὸ ἐξομολογήθη εἰς τὸν πνευματικόν της: θὰ γείνῃ καλογρηά. Ἔχει ὅμως δύω χρόνια ἀκόμη καιρόν, μίαν μεγάλην ἀκόμη ἐλπίδα: Ὀκιὰ ποῦ λείπει ὁ ἀγαπημένος Γιάννός της καὶ δυὼ ποῦ θὰ περιμείνῃ, δέκα· ἅμα κλείσουν καὶ αὐτά, θὰ κλείσῃ καὶ ἡ καρδιὰ τῆς Θιμιούλας, θὰ πενθήσῃ μιὰ ἀγάπη πεθομμένη καὶ θ' ἀφιερωθῇ εἰς τὸ μοναστῆρι.

Καὶ τὰ κονδυλένια δάκτυλά της, μηλανικῶς πλέον λογαριάζουν καὶ ἀναμετροῦν τὰ χρόνια, τὰ ὁποῖα ἔφυγαν ἀνεπιστρεπτεί. Θὰ ἤθελε ποτὲ νὰ μὴ περάσουν τὰ δύω χρόνια, ποῦ θὰ περιμένῃ διὰ νὰ ἔχῃ πάντα τὴν ἐλπίδα καὶ πάλιν θὰ ἠθέλετο, ἐὰν ἦτο δυνατόν, νὰ περάσουν στιγμιαίως, ὅπως λυτρωθῇ ἀπὸ τὸ βασανιστήριον αὐτὸ τῆς ἀμφιβολίας της καὶ πραγματοποιήσῃ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε χίλιαις φοραῖς εἰς τὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας.

×

Ὁ ἄνεμος ἐσύριζε δαιμονιωδῶς καὶ ἡ ἐξοχικὴ καλύβη ἐκ θεμελίων ἐσείετο.

— Πᾶνε τὰ σπαρτά! γυναῖκα· ἐτραύλισε βαρυθύμως ὁ χωρικὸς Νάσος συνεσπειρομένος παρὰ τὴν ἑστίαν τῆς ὁποίας αἱ μικροσκοπικαὶ φλόγες καὶ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ λυχναρίου ἦσαν ἡ ζωὴ καὶ παρήγορος συντροφιὰ τοῦ ἀνδρογύνου μέσα εἰς τὴν ἐρημιὰ τῶν ἀγρῶν.

— Πᾶνε καὶ πᾶνε τὰ ῥημάδια! ἀπεκρίθη ἡ Ἀρχόντω ῥίπτουσα ἄνωθεν τῶν ὀμματοναλίων της ἀνήσυχον βλέμμα ἐπὶ τοῦ συζύγου της καὶ ἐπανέλαβε τὴν ῥόκαν της μετὰ νευρικῆς κινήσεως.

Δὲν πιστεύω νὰ βασιάξῃ ὅμως καὶ πολὺ αὐτὸς ὁ παληόκαιρος, προσέθεσε καὶ πάλιν ἡ χωρική, ἐξακολουθοῦσα τὴν μονότονον ἐργασίαν της.

— Ὁ Θεὸς νὰ δώσῃ! γυναῖκα· ἐψιθύρισεν ὁ Νάσος προσπαθῶν νὰ τοποθετήσῃ καταλλήλως καὶ ἄλλο κουτσοῦρι ἀπὸ ἀγριελαΐαν εἰς τὴν φωτιὰ ὅπως μειριάσῃ τὸ ἀφόρητον ψῦχος τὸ ὁποῖον εἰσήρχετο ἀπὸ τὰς χαράδρας τῆς θύρας καὶ τοῦ παραθύρου.

— Μά, γιὰ λογάριασε καί πόσαις ἡμέραις φυσᾷ αὐτὸς ὁ κατσραμένος καιρός! Νισάφι πιά. Ὁλοένα βίχνει χιονόνερο, ἀλλοίμονο, τί θὰ γείνουμε καὶ φέτος, διέκοψεν ἡ Ἀρχόντω μὲ τόνον πλήρη ἀπογοητεύσεως.

— Ἀμ' ἐκεῖνα τὰ γεννήματα, ἐκεῖνα τὰ ζωντανά! ἄχ! . . . κεφάλι θαρρῶ πῶς δὲν θὰ μείνῃ γιὰ ζωή! Ὁ Θεὸς ἂς βάλῃ τὸ χέρι του, ἀπεκρίθη ὁ χωρικὸς τρίβων τὰς παλάμας του ὅπως ζεσταθῇ περισσότερον.

Αἴφνης τὸ σκυλλί των ὁ Ἀρόπης ἐσηκώθη ἐκ τοῦ σωροῦ τῶν ἀχύρων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐκοιμᾶτο τρεμουλιάζων καὶ ἤρχισε νὰ γαυγίζῃ χαμηλοφώνως καὶ διακεκομμένως καὶ νὰ βλέπῃ ἀνησύχως πρὸς τὸ μέρος τῆς θύρας.

— Ἔλα, πέσε Ἀράπη, διέκοψεν ὁ Νάσος ἀπειλητικῶς ἐγείρων τὸ παρακείμενον κουτσούρι.

Τὸ σκυλλί, πρὸς στιγμὴν ἐφοβήθη καὶ μετ' ὀλίγον ἐπανέλαβε τὸ πνιγμένο γαύγισμά του, ἔχων ὑπὸ τὰ σκέλη τὴν κολωβὴν οὐράν του.

Οἱ χωρικοὶ ἐκστατικοὶ παρετήρουν τὴν ἐπιμονὴν τοῦ πιστοῦ καὶ νυκτικοῦ ζῴου.

— Ἔλα, σκάσε πιὰ ζαγάρι! ἐβροντοφώνησεν ἡ χωρική ὅπως τὸ φοβήσῃ.

Ὁ Ἀράπης ἀφοῦ ἐστράφη πολλάκις περὶ τὸ στρῶμά του, ὅπως ἀναπαυθῇ καλήτερον, ἐπλάγιασε καὶ πάλιν. Ἐν τούτοις μὲ βλέμματα ἀνήσυχα ἐξηκολούθει νὰ παρατηρῇ πρὸς τὴν θύραν.

— Μὰ τί νὰ βλέπῃ αὐτὸ τὸ χαμένο ζωντανό! διέκοψεν ὁ Νάσος, δεικνύων διὰ χειρονομίας τὸ σκυλλί, τὸ ὁποῖον, ὡς νὰ ἠνόει ὅ.ι περὶ αὐνοῦ ἐπρόκειτο, ἐκίνει συνεχῶς τοὺς διπλοῦς ῥώθωνάς του.

— Ξέρω καὶ ἐγὼ τί νευρικὸ τὸ πειράζει, τὸ ζουριάρικο! Μὲ τέτοια παγωνιὰ ψυχὴ δὲν ἀγροικιέται. Ἂς το νὰ χαθῇ βραδυάτικο. Θέλει νὰ πειαχθῇ ὄξω φαίνεται γιὰ νὰ μαργώσῃ τὸ κακορίζικο, προσέθεσεν ἡ Ἀρχόντω, ἀφήνουσα τὸ ἀδράχτι της καὶ τρίβουσα τὰ μάτια της, τὰ ὁποῖα ἦσαν κοκκινισμένα καὶ δακρυσμένα ἀπὸ τὸν καπνὸν τῶν καιομένων ὑγρῶν ξύλων συκῆς, τὰ ὁποῖα ὁ σύζυγός της ἐτοποθέτει εἰς τὴν φωτιάν.

Ὁ Ἀράπης ἐν τούτοις, ἐσηκώθη ἀποτόμως καὶ πάλιν καὶ χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰς προηγουμένας ἀπειλὰς τῶν ἀφεντικῶν του διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν καὶ ἤρχισε νὰ ὀσφραίνηται ἀπὸ τὴν χαράδραν.

Οἱ χωρικοὶ ἔστρεψαν τὰ βλέμματά των πρὸς τὸν σκύλλον καὶ ὡς ἐκ συμφώνου ἐσιώπησαν, περίεργοι νὰ ἴδουν τί συμβαίνει. Αἴφνης ἀπεγνωσμένος χρεμετισμὸς μισοπνιγμένος ἀντήχησεν ἔξωθεν καὶ τὸ σκυλλὶ ὀπισθοχώρησεν ἔντρομον, ἐνῷ οἱ ἀγρόται ἔκπληκτοι ἔσπευσαν ν' ἀνοίξουν τὴν θύραν καὶ προστατεύσουν τὸ ἄλογον, τὸ ὁποῖον ἀπήρτιζε τὴν μικρὰν περιουσίαν των. Παρὰ τὸ μάλλινον βαρὺ ἐγχώριον σκέπασμα, τὸ ὁποῖον ἐκάλυπτε τὴν ῥάχιν τοῦ τετραπόδου, τὸ ψῦχος εἶχε τόσον ἐπιδράσει ἐπ' αὐτοῦ, ὥστε ἔτρεμεν σύσσωμον.

Οἱ χωρικοὶ κατηφεῖς καὶ συγκεχυμένοι διὰ τῶν βλεμμάτων προσεπάθουν νὰ συνεννοηθοῦν πῶς νὰ σώσουν τὸ δυσιυχὲς ζῷον, ἀφοῦ ἡ καλύβη μόλις ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ πέντε ἀνθρώπους. Ἐν τούτοις μετὰ ἀγῶνα ἀπεγνωσμένον καὶ τρέμοντες κατώρθωσαν νὰ φέρουν μέσα τὸ ἄλογον.

Ἔκλεισαν καὶ πάλιν τὴν θύραν καὶ ἤρχισαν ἀμφότεροι μὲ ἐντριβὰς νὰ θερμάνουν τὰ παγωμένα μέλη τοῦ ζῴου καὶ τοῦ δώσουν νέας δυνάμεις.

— Ἤθελα νἄξερα, τί σοῦρθε πάλι, Νάσο, ἐμουρμούρισεν ἡ χωρική, καὶ καλὰ καὶ σώνει μὲ τέτοια παγωνιὰ νἄρθωμε νὰ δοῦμε τὸ ῥημαδιακό μας, ἀφοῦ κανένας, ἡμέρα ποῦναι, ἀπὸ τὸ χωριὸ δὲν ἔβγαλε τὴ μύτη του ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα.

— Δὲν τῶχα γιὰ τόσῳ δυνατὸ κρύο, τὸ ἔρμο! Θαρρῶ πῶς θὰ μᾶς ξεκάνῃ τὸν Κίτσο ὡς τὸ πουρνό, ὑπέλσβεν ὁ χωρικὸς κατάκοπος ἐκ τῆς περιθάλψεως τοῦ τετραπόδου καὶ σκαλίζων τὴ φωτιάν, ἐνῷ βαθὺς στεναγμὸς ἐξήρχετο ἐκ τῶν χειλέων του.

Τὸ δυστυχισμένον ζῷον συνεχῶς τρεμουλιάζον, μὲ τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ κάτω καὶ μὲ αὐτὰ χαλαρωμένα ἐστέκετο ὄρθιον ὡς νὰ προεμάντευε τὸν θάνατόν του.

Αἱ περιποιήσεις τῶν ἀγρυπνούντων χωρικῶν ἀπέβαινον εἰς μάτην καθότι ἀπὸ τοὺς ῥώθωνάς του ἤρχιζε νὰ τρέχῃ μία ὑποκίτρινος ὕλη κολλώδης, τὰ μάτια του ἐδάκρυζον καὶ ἡ ἀνοπνοή του καθίστατο μᾶλλον ῥογχώδης.

— Ἔ! Νάσο· βλέπεις τὸ κτηνό, τὄχουμε χαμένο! Σᾶμπως τἄφηκες καὶ νὰ ξαποστάσῃ λίγο ποῦ ἤτανε ἄρρωστο! Καὶ εἶναι καὶ χρεωμένο, εἶπεν ἡ Ἀρχόντω ἀπογοητευτικῶς, ἀφίνουσα νὰ πέσῃ εἰς τὸ ψαθὶ τὸ ὑφάδι της. Καϋμένο, καϋμένο παλληκάρι μου! ποῦ εἶσαι νὰ μᾶς ματαπιάσῃς νὰ δοῦμε προκοπή, ἐξηκολούθησεν ἀναστενάζουσα.

— Τὰ βλέπω, γυναῖκα. Ἄχ! ἀφ' ὅτου ἔφυγε, ἐπήραμε τὴν κάτω βόλτα! Τί νὰ σοῦ κάνουνε δυὼ γέροι! ἐμουρμούρισεν ὁ χωρικός. καθαρίζων τὴν πίπαν του.

— Νἄστελνε δυὼ λόγια κἄπου-κἄπου, πάει καλά· μὰ ἔτσι δὰ οὔτε φωνὴ οὔτε γραφή..... Μᾶς ξέχασε κι' αὐτός..... ποῦ.... νἄχῃ τὴν εὐχή μου ἐκεῖ στὸ ξένο χῶμα εἶπεν ἡ χωρικὴ πρὸς τὸν σύζυγόν της, σπογγίζουσα τὰ δάκριά της.

— Καλὰ ὕστερνά! ἐτραύλισεν ὁ Νάσος.

Κοντὰ στὸ ἄλογο θὰ ψοφήσουν καὶ τἄλλα ζωντανὰ καὶ ἔτσι θὰ γείνωμε πάλι ὑποταχτικοὶ τοῦ κὺρ Μήτρου γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί....

— Ἔ! πῶς νὰ κάνουμε, λοιπόν, νὰ κακιώσουμε μὲ τὸ Θεό; Ὅ,τι βρέξῃ ἂς κατεβάσῃ, ἄντρα μου· ὑποταχτικοί; ὑποταχτικοί! καὶ ἐσιώπησεν, ἐνῷ εἰς τὸ ῥυτιδωμένον πρόσωπόν της ἐζωγραφίζετο ἀληθὴς ἀπόφασις.

Εὐτυχῶς ὁ ψυχρὸς βορρᾶς εἶχε μετριασθῇ. Βρονταὶ ἠκούσθησαν μακρόθεν, ἀστροπαὶ ἔλαμψαν καὶ δυνατὸς ἀνεμοστρόβιλος ἐγερθεὶς διήρκεσεν ὀλίγα λεπτά. Μετ' ὀλίγον ραγδαία βροχὴ ἠκούετο πίπτουσα καὶ ὁμοβροντίαι ἀντήχουν εἰς τὰ πέριξ. Αἱ ἀστροπαὶ ἀκαριαίως εἰσερχόμεναι ἐκ τῶν χαραδρῶν τῆς καλύβης ἐφώτιζον παριστάνουσαι οἰκτροτέραν τὴν εἰκόνα τοῦ τετραπόδου τὸ ὁποῖον κατέκειτο ἤδη ἀγωνιζόμενον κατὰ τοῦ προσεγγίζοντος θανάτου! Οἱ χωρικοὶ ἑκατέρωθεν τῆς ἑστίας καθήμενοι σιωπηλῶς ἀνέμενον ἀγωνιωδῶς νὰ κοπάσῃ ὁ ὑετός, καθότι ἐκ τῆς σαθρᾶς καλαμωτῆς στέγης εἰσέρρεον εἰς τὴν καλύβην τὰ νερά.

— Δόξα νἄχῃ ὁ παντοδύναμος! διέκοψε σταυροκοπουμένη ἡ Ἀρχόντω.

— Ἔ! πέρασε τὸ μπουρίνι του, ὑπέλαβεν ὁ σύζυγός της ἀνάπτων τὴν πίπαν του μετὰ νευρικῆς κινήσεως.

Ἡ βροχὴ μετά τινα λεπτὰ κατέπαυσε καὶ ἠκούετο ὁ θόρυβος τῶν ῥεόντων χειμάρρων.

Ἀφοῦ ἐπὶ ὥραν συνεζήτησαν ἀκόμη οἱ χωρικοὶ περὶ τῶν καταστροφῶν, τὰς ὁποίας θὰ προὐξένει ὁ καιρὸς εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ τὰ ζῷα, ἔκλιναν ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου τὴν κεφαλὴν κατάκοποι πρὸ τῶν γονάτων των καὶ ἐκοιμήθησαν, ἐνῷ ἐλαφροὶ κρότοι ἐκ διαλειμμάτων, ἐκ τῶν καιομένων εἰσέτι ὑγρῶν κλώνων συνετάρασσον τὴν πένθιμον καλύβην, παραλλήλως μὲ τοὺς ῥογχασμοὺς τοῦ πνευστιῶντος ἀλόγου.

×

Μετά τινας ἡμέρας ἤρχοντο Χριστούγεννα. Τὸ τραῖνον κατόπιν καθυστερήσεως, ἕνεκα τῶν καθιζήσεων τῆς γραμμῆς ἐκ τῶν βροχῶν, ἀφίκετο εἰς τὸν σταθμὸν τῆς κωμοπόλεως Ν...

Ὁ μακρὰν τῆς πατρίδος του εὑρισκόμενος ἐπιθυμεῖ νὰ διέλθῃ τὰς ἑορτὰς πλησίον τῶν συγγενῶν του. Τὰ τραῖνα ὅθεν καθ' ἑκάστην διήρχοντο τῶν σταθμῶν μεστὰ ἐπιβατῶν.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀποβιβασθέντων εἰς τὸν σταθμὸν τῆς κωμοπόλεως Ν... ἦτο καὶ μία ὁμὰς ἐκ πέντε ἀτόμων καλῶς ἐνδεδυμένων καὶ ἱσταμένων κύκλῳ δεκάδος κιβωτίων καὶ συζητούντων μετὰ τῶν ἀχθοφόρων τοῦ σταθμοῦ περὶ τῆς μεταφορᾶς τῶν πραγμάτων εἰς τὸ χωρίον Χ... καθότι ὁ ἥλιος ἤδη εὑρίσκετο περὶ τὴν δύσιν του. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξ ῥωμαλαῖοι χωρικοὶ ἀγωγιᾶται ἐμφανίζονται μετὰ τῶν ἡμιόνων των ὅπως μεταφέρωσιν τὰς ἀποσκευὰς τῶν ὡς ἄνω ἐπιβατῶν εἰς τὸ χωρίον Χ....

Συγχρόνως διέτρεχε καὶ ἡ φήμη, ὅτι οἱ ἐν λόγῳ ταξειδιῶται ἤρχοντο ἐξ Ἀμερικῆς κάτοχοι ἀρκετῶν δολλαρίων.

Οἱ ἴδιοι ταξειδιῶται τὸ ἐπεβεβαίουν βραδύτερον εἰς τοὺς ἀγωγιάτας.

×

Οἱ χείμαρροι, ὁ ψυχρὸς βορρᾶς καὶ οἱ ἀνεμοστρόβιλοι εἶχον ἐπιφέρει μεγάλας ζημίας εἰς τοὺς ἀγρούς. Κατέῤῥευσαν τοῖχοι, ἐξεῤῥιζώθησαν δένδρα καὶ ἐπνίγησαν ζῷα παρασυρθέντα ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ ἄλλα ἀπέθανον ἐξ ἀσιτίας ἀποκλεισθέντα ἐκ τῆς χιόνος.

Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐκείνου ἐν τῇ κολύβῃ, ὁ Νάσος συνεζήτει μετὰ τῆς συζύγου του Ἀρχόντως πῶς θὰ περάσουν τὸν χειμῶνά των, κατόπιν τῆς Θεομηνίας ἐκείνης. Τὸ ἑσπέρας ἀκριβῶς τῆς συνομιλίας των ὁ καιρὸς ἦτο γλυκύς, καθότι ἀπὸ δυὸ ἡμερῶν θερμότατος Ἥλιος εἶχεν ἀποξηράνει καὶ ἀπορροφήσει τὴν ὑγρασίαν τοῦ ἐδάφους.

— Μεγάλη σήμερα ἡ χάρι τ' ἄϊ Διονύση! Δὲ θὰ χαθοῦμε... Ἔχει ὁ Θεός! ἐτραύλισεν ἡ χωρική, διευθετοῦσα τὸ ἀργαλό της.

— Τοῦ χρόνου, θὰ μᾶς τὰ δώσῃ διπλᾶ. Ὁ καιρὸς ἐγλύκανε πολὺ καὶ ἔτσι κἄτι θὰ μᾶς ἀπομείνῃ. ἀπεκρίθη ἐγειρόμενος ὁ Νάσος καὶ ψαύων τὸν λευκότριχον μύστακά του.

Σιωπὴ ἐπεκράτησεν ὀλίγα λεπτὰ καὶ ὁ χωρικὸς ἀκροώμενος ἐπανέλαβε.

— Θαῤῥῶ, πῶς ἀκούω ὁμιλίαις καὶ βήματα στὴ πλακόσκαλα. Πήγαινε γυναῖκα νὰ δῇς. μπορεῖ νἆναι ὁ συμπέθερος, προσέθεσε στρεφόμενος πρὸς τὴν σύζυγόν του.

Ἡ Ἀρχόντω, ἐγερθεῖσα ἀπὸ τὸ ἀργαλό της ἔλαβε τὸν τρίφωτον λύχνον του, ὅστις ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ἐκ καρυδιᾶς ἐρμαρίου παλαιᾶς ξυλουργικῆς τέχνης καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

— Καλησπέρα σας, καὶ πάντα μὲ τὸ καλό! ἀνεφώνησε περιχαρὴς εἰς χωρικὸς ἀγωγιάτης ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ προσπαθῶν νὰ εἰσαγάγῃ ἕνα κιβώτιον καινουργὲς περιβεβλημένον χονδρὰ λωρία πεποικιλμένα διὰ στρογγύλων κομβίων ἐκ χαλκοῦ καὶ λευκοσιδήρου.

Ἡ Ἀρχόντω ἀνταπέδωκε τὸν χαιρετισμὸν ἢ ἔμενε σχεδὸν ἀπολιθωμένη ἐκ τῆς συγκινήσεως ἐνῷ ὁ σύζυγός της ἔσπευδε νὰ ἴδῃ τί συνέβαινε. Συγχρόνως νέος ὑψηλοῦ ἀναστήματος ἡλιοκαὶς μὲ ποδῆρες ἐπανωφόριον ἐῤῥίπτετο εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν συγκεκινημένων γονέων του.

— Ὁ Γιάννος!.... ὁ Γιάννος ἀνέκραζον μὲ δάκρυα χαρᾶς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς οἱ χωρικοὶ κατασπαζόμενοι τὸν ἐπανερχόμενον, κατόπιν ὀκταετίας υἱόν των.

Ἀνέλπιστος εὐχὴ διεδέχετο τὴν ἐπιπεσοῦσαν κατάραν εἰς τὸν χωρικὸν οἰκίσκον.

— Ἔλα, παιδί μου νὰ σὲ χορτάσω κοντά μου, ἀνέκραξε κλαίουσα ἡ Ἀρχόντω.

— Παιδί μου! ὄνειρο μᾶς φαίνεται ὁ ἐρχομός σου, ἐπανελάμβανεν ὁ Νάσος. καὶ προσεπάθουν ἀμφότεροι ποῖος πρῶτος νὰ τὸν ἐναγκαλισθῇ.

— Ἀπόστασα στὰ ξένα, καλὲ μάνα, καὶ ἤρθα νὰ μείνω πειὰ κοντά σας, νὰ ζήσω στὸ ἀγαπημένο μου χωριό. Ἐκέρδισα λίγα χρήματα ἀπ' τὴ δουλειά μου καὶ ἔρχομαι νὰ τὰ διαθέσω γιὰ τὰ γηρατειά σας, ἔλεγε μὲ μάτια δακρυσμένα τὸ τίμιο παλληκάρι.

— Καὶ πόσα φέρνεις; γιόκα μου, ἐψιθύριζον περιέργως οἱ χωρικοί.

— Πέντε χιλιάδες τάλληρα, καλέ. Τὰ μισὰ εἶναι ταμένα γιὰ σᾶς καὶ τἄλλα .... τῆς Θυμούλας! . . .

— Ὅ,τι ὁρίσῃς, παιδί μου, μὲ τὴν εὐχή μας, ἀπεκρίνοντο χαρούμενοι οἱ πρὸ μικροῦ ἀπόκληροι χωρικοί.

— Πέντε χιλιάδες! ἐπανέλαβεν ὁ Γιάννος καὶ ἀνελύθη εἰς δάκρυα, ἐνῷ οἱ χωρικοὶ ἀνεφώνουν συγκεκινημένοι.

— Ἔχε τὴν εὐχή μας! Ἔχε τὴν εὐχή μας! . . .

. . . . . .

Τὸ ὄνειρο ποῦ εἶδεν ἐκείνη τὴν νύκτα ἡ Θυμούλα, ἦτον ἡ γλυκυτέρα ἀλήθεια τῆς ζωῆς της, ὅταν τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἔπειτα ἀπὸ τόσα χρόνια, ὁ ἀγαπημένος Γιάννος της κάτω ἀπὸ τὸ ἀλησμόνητο πλατάνι τῆς ἔδωσε τὸν τελευταῖον ὅρκον τῆς καρδιᾶς του, τῆς εἶπε πῶς θὰ ζήσουν μαζῆ ἀγαπημένοι.

Μιὰ πεθαμένη ἀγάπη εἶχεν ἀναστηθῆ.

Ἀθήνησι 1905

ΜΙΛΤΩΝ ΒΙΤΑΛΗΣ

★ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΑΛΜΟΥΣ★

ΘΥΜΗΔΙΑ

Ἀπόθανε, ὦ παρελθόν!
πυκνόσου στὸ σκοτάδι,
τοὺς θρήνους ἄφησε, παρόν,
κλειστοὺς σὲ μαῖρον ἅδη.

Πλανέσου σι' ἀναγάλιασμα,
στὸ λάλημα τοῦ χρόνου,
φώλησε στὸ ναούρισμα
τοῦ περασμένου χρόνου.

Σκορπίσου, σβῦσε μονομιᾶς
ἀπόστασε, κουράσου!
ναούρισέ με! ἄφες με!
στὸ μαῦρο πλάνεμά σου . . .

Σοφία Κ. Οἰκονομίδου

ΑΝΘΟΚΟΜΙΚΑ

Λίπασμα διὰ τὰ ἄνθη.

Πολλοὶ καλλιεργοῦσι φυτὰ ἐντὸς γλαστρῶν, ἐλλείψει κήπου ἢ καὶ ἐκ προτιμήσεως πρὸς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς καλλιεργείας. Πρὸς τούτους συνιστῶμεν τὸ κατωτέρω λίπασμα δι' οὗ εὐκόλως δύνανται νὰ πορίσωσιν εἰς τὰ φυτὰ θρεπτικώτατα στοιχεῖα πρὸς μείζονα εὐδοκίμησιν.

Ἰδοὺ ἡ σκευασία.

Νιτρικὸν κάλιον (νίτρον)	45 Γρ.
Νιτρικὸν ἀμμώνιον	30 »
Φωσφορικὸν ἀμμώνιον	25 »

Τὸ μίγμα τοῦτο δίδει τὰ 19 μέρη τοῦ καλλίου, τὰ 17 μέρη τοῦ ἀζώτου καὶ τὰ 12 μέρη τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέος, ἅτινα εἶνε ἀναπόφευκτα διὰ τὴν φυτικὴν ζωήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ποσὸν ὅπερ δέον νὰ μεταχειρίζεσθε ἐκ τοῦ λιπάσματος, δέον νὰ λάβετε ὑπ' ὄψιν τὸ μέγεθος τῶν γλαστρῶν. Οὕτω ὁ κάτωθι πίναξ ὁρίζει σαφέστερον τὸ ποσὸν τοῦ λιπάσματος.

Οἱ ἐξ ἀριστερῶν ἀριθμοὶ δεικνύουσι τὴν διάμετρον τῆς γλάστρας. οἱ δὲ ἐκ δεξιῶν τὸ βάρος τοῦ μίγματος.

10	ἑκατοστομ.	1/2	γραμ.
12	»	1	»
15	»	2	»
20	»	4	»
24	»	8	»

Ἐὰν λοιπὸν μετρήσετε μίαν γλάστραν καὶ εὕρητε ὅτι ἡ διάμετρος τῆς ἄνω κυκλικῆς αὐτῆς ἐπιφανείας εἶνε 20 ἑκατοστομ. ζυγίζετε ἐκ τοῦ μίγματος 4 γραμμάρια, τὸ ῥίπτετε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ χώματος καὶ ποτίζετε βραδέως εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὑρίσκῃ καιρὸν τὸ ὕδωρ ἵνα διαλύῃ τὸ μίγμα καὶ τὸ παρασύρῃ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γλάστρας.

Ὁ κατάλληλος δὲ καιρὸς διὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ λιπάσματος θεωρεῖται τὸ ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι Σεπτεμβρίου διάστημα. Καὶ διὰ μὲν τὰ φυτὰ τῆς ταχείας βλαστήσεως, ὡς εἶνε αἱ φούξιαι, ὀρτανσίαι κτλ. ἐπαναλαμβάνετε τὸ λίπασμα ἐπὶ 3 ἑβδομάδας, διὰ τὰ φυτὰ δὲ τῆς βραδείας αὐξήσεως ὡς εἶνε αἱ λατάνειαι, φίκοι κτλ. ἐπαναλαμβάνετε καὶ κατὰ τοὺς δύο μῆνας.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Οἱ φιλόλογοι τῶν νεωτέρων χρόνων ἐκ συμφώνου ἀναγνωρίζουσι τρεῖς μεγάλας οἰκογενείας γλωσσῶν, εἰς τὰς ὁποίας πᾶσαι αἱ ἄλλαι δύνανται ν' ἀναφέρωνται αἱ ἐξ ὧν δύνανται νὰ παράγωνται.

Ι. Γλῶσσαι μετὰ *ριζῶν μονοσυλλάβων*, ἀλλ' ἀνίκανοι συνθέσεως καὶ διὰ τοῦτο τυγχάνουσιν ἄνευ γραμματικῆς ἢ ὀργανισμοῦ, εἰς ἃς ἀνήκει ἡ *Σινική*.

ΙΙ. Γλῶσσαι μετὰ *ριζῶν μονοσυλλάβων*, ἐπιδεκτικαὶ οὖσαι συνθέσεως καὶ ἐν αἷς ἡ γραμματικὴ καὶ ὁ ὀργανισμὸς ἐξαρτῶνται καθ' ὁλοκληρίαν ἀπ' αὐτῆς.

Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνήκει ἡ *Σανσκρητική* καὶ πᾶσαι αἱ γλῶσσαι αἱ μὴ καταλεχθεῖσαι ὑπὸ τὴν (Ι) ἢ (ΙΙΙ) Οἰκογένειαν.

ΙΙΙ. Γλῶσσαι συγκείμεναι ἐκ *δισυλλάβων ρηματικῶν ριζῶν* καὶ ἀπαιτοῦσαι *τρία* σύμφωνα ὡς μέσα τῆς θεμελειώδους αὐτῶν σημασίας.

Ἡ δευτέρα τάξις τῶν γλωσσῶν ἡ ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Ἰνδίας μέχρι τῶν Βρεττανικῶν Νήσων, ἐκλήθη Σανσκρητικὴ οἰκογένεια, Ἰνδο-Γερμανική, ἢ Ἰνδο-Εὐρωπαϊκὴ ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων προτιμᾶται κοινῶς νῦν τὸ δεύτερον, καθ' ὅτι δεικνύει ἀμέσως τοὺς δύο μᾶλλον ἐνδιαφέροντας κλάδους τῆς Οἰκογενείας: ἡ *Ἰνδική* καὶ ἡ *Τευτονική* γλῶσσα.

Πᾶσαι αἱ γλῶσσαι τῆς Εὐρώπης συμπεριλαμβανομένης φύσει τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς δύνανται ν' ἀνιχνευθῶσιν ἐν Ἰράν, χώρᾳ ἐχούσῃ ὡς ὅρια πρὸς βορρᾶν τὴν Κασπίαν θάλασσαν, πρὸς νότον τὸν Ἰνδικὸν Ὠκεανόν, πρὸς δυσμὰς τὸν Ἰνδὸν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τὸν Εὐφράτην.

Ἐντὸς τῶν ὁρίων τούτων ὡμιλοῦντο, ἐφ' ὅσον δυνάμεθα νὰ γιγνώσκωμεν, δύο γλῶσσαι αἵτινες εἶχον πρὸς ἀλλήλας τὴν αὐτὴν ἐκείνην σχέσιν, ἣν παρατηροῦμεν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τῆς Κάτω καὶ Ἄνω Γερμανικῆς, γλῶσσαν τινὰ ἀνάλογον πρὸς τὴν πρώτην, ὁμιλουμένην ἐν τῷ Βορρᾷ καὶ ταῖς Δυσμαῖς τοῦ Νομοῦ καὶ ἄλλην τινὰ ἀνάλογον πρὸς τὴν δευτέραν ἐν τῷ Νότῳ.

Καίτοι ἡ τελευταία ἐκτείνεται μέχρι τῆς ἀκτῆς, ἐπίσης, ἐπειδὴ οἱ κάτοικοι, οἱ ὁμιλοῦντες αὐτὴν ἦσαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀρεινοί, θὰ ὀνομάσωμεν τοὺς μεσημβρινοὺς Ἄνω - Ἰρανοὺς καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς Κάτω-Ἰρανούς.

Συν τῷ χρόνῳ οἱ λαοὶ περιορισθέντες ἐντὸς τῶν στενῶν τούτων ὁρίων κατέστησαν λίαν πολυάριθμοι καὶ λίαν ἰσχυροί, διότι διέμειναν ἐπὶ ἔτι μακρὸν χρόνον περιωρισμένοι ἐντὸς τῶν ἰδίων ὁρίων· οὗτοι δ' εἶτα ἐξελθόντες μετὰ τόλμης καὶ ἀποφάσεως, ἐτέλεσ ὁρησαν καὶ ηὐδοκίμησαν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Εὐρώπην, ἅμα δὲ καὶ ἀνὰ τὰς νήσους τῆς Δύσεως.

Οἱ δ' ἄλλοι Ἰρανοὶ ἐγένοντο κύριοι τῶν ἀρκτικῶν μερῶν τοῦ Ἰνδοστὰν καὶ τινων ἐκ τῶν τῆς Πολυνησίας νήσων.

Ἡ ἔνδειξις τῆς ἀποικήσεως ταύτης τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς ἀρκτικῆς Ἰνδίας ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ἀρκτικοῦ καὶ ἀνατολικοῦ Ἰρὰν ἔγκειται ἐν τῇ ὁμοφωνίᾳ τῶν γλωσσῶν τῶν ὁμιλουμένων ὑπὸ τῶν παλαιοτάτων κατοίκων τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Εὐρώπης καὶ ἐν τῇ εὐχερεῖ ἐτυμολογίᾳ τῶν ὀνομάτων τῶν μᾶλλον ἀρχετύπων φυλῶν, ἐν ἀμφοτέραις ἐκ τῆς χώρας, ἥτις ἀκολούθως κατέστη Μηδική.

Ὁπόταν ἡ ἱστορία λέγῃ ἡμῖν ὅτι τὸ Μηδικὸν Κράτος ἀνετράπη ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ, τοῦτό ἐστι τρανὴ μαρτυρία τοῦ γεγονότος ὅτι δυνάμεθα νὰ ἐξαγάγωμεν μόνον ἐκ τῆς φιλολογίας ὅτι οἱ Ἄνω-Ἰρανοὶ ἐπίσχυσαν καὶ ἐκυριάρχησαν τῶν Κάτω-Ἰρανῶν. Ὅπως δ' ἐπιτραπῶσιν οἱ χείμαροι τῆς μεταναστεύσεως ἐν Ἰνδίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ, ὠφείλετο ἐν μέρει εἰς τὴν ἐπιρροὴν ταύτην.

Δύο ἀξιοσημείωτοι διάλεκτοι αἱ καθιδρυθεῖσαι ὑπὸ τῶν μεταναστῶν τούτων εἰσὶν αἱ γλῶσσαι Λατινική τε καὶ Ἑλληνική. Ἡ πρώτη τούτων ἀνάγεται καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν Κάτω Γερμανικὴν ἢ εἰς τὴν τάξιν τῆς Κάτω-Ἰρανικῆς· ἔνθα τινὰ τῶν μάλιστα διακεκριμμένων χαρακτηριστικῶν τῆς δευτέρας εἰσὶν ἡ Ἄνω-Γερμανικὴ ἢ ἡ Ἄνω-Ἰρανική.

Ἐκ τούτων ἡ Λατινικὴ τυγχάνει ἡ παλαιοτέρα γλῶσσα ἐν τῇ παρούσῃ αὐτῆς μορφῇ· διότι (α'.) κἀκεῖνοι, οἵτινες πειρῶνται νὰ παραγάγωσι τὴν Λατινικὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, ζητοῦσι νὰ εὕρωσι συνάφειάν τινα μεταξὺ τῆς Λατινικῆς, *ὡς τῷγε νῦν ἔχει* καὶ τῆς παλαιοτέρας διαλέκτου ἢ τῆς Αἰολικῆς τῶν Ἑλλήνων.

(β'.) Ὑπάρχει ἐπιρροπή τις πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν σχηματισθεισῶν ἐπί τινος συστήματος ἐπικάμψεως νὰ χάνωσι σὺν τῇ προβάσει τοῦ χρόνου τὰς ἐπικάμψεις ταύτας καὶ ν' ἀντικαθιστῶσιν αὐτὰς διὰ τινος συστήματος βοηθητικῶν ρημάτων καὶ μορίων Νῦν ἡ Ἑλληνικὴ δείκνυσιν ἰσχυροτέραν τινὰ ροπὴν εἰς τοῦτο, ἤν περ οὐ δείκνυσιν ἡ Λατινική.

(γ'.) Ἡ μόνη χρῆσις τοῦ ὁριστικοῦ ἄρθρου καὶ τὸ μόριον *ἄν* ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἤθελον εἶσθε ἱκανά, ὅπως κρίνωμεν τὸ ζήτημα τῆς σχετικῆς αὐτῶν ἀρχαιότητος.

Ἡ καταπληκτικὴ ὁμοιότης ἡ παρατηρουμένη μεταξὺ τῆς Λατινικῆς καὶ Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπάρχει ριζικὴ διαφορὰ μεταξὺ τῶν γλωσσῶν, ἐν τούτῳ τῷ τρόπῳ ἠδύνατο νὰ ἐξηγηθῇ. Ὁ μᾶλλον ἀρχαϊκὸς πληθυσμὸς τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἦτο ὁ Ἑρσικὸς ἢ Κάτω Κελτικός· μετ' αὐτὸν παρεγένετο τὸ Σλαβικὸν στοιχεῖον ἢ Κάτω Ἰρανικὸν ἐν ταῖς δυσὶ χώραις καὶ εἶτα ἐπῆλθε στοιχεῖον τι Λιτυανικὸν ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Περσικόν, ἄνω Γερμανικὸν ἢ ὀρθότερον ἄνω Ἰρανικὸν ἐν Ἑλλάδι.

Τὸ Ἄνω τοῦτο Ἰρανικὸν ἢ Ἑλληνικὸν στοιχεῖον τῶν Ἑλλήνων φαίνεται ὅτι ἦλθεν ἐν Ἑλλάδι ἐξ Ἀνατολῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας· ὁπωσδήποτε καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, εὑρίσκομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐποίησαν τὴν πρώτην αὐτῶν ἐμφάνισιν ἐν τῷ Βορειοδυτικῷ μέρει τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ ὁμοιότης μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Περσικῆς ἔπρεπε νὰ εἶνε ἀξιοσημείωτος, καὶ μέχρι τινὸς χρόνου συγκριτικῶς μεταγενεστέρου, ἐν ἀληθείᾳ τοσοῦτο μεγάλη, ὥστε εἰς Ἕλλην ἠδύνατο νὰ μάθῃ τὴν Περσικὴν ἄνευ οὐδεμιᾶς δυσκολίας.

Ὁ Δημοκήδης ποιεῖται εὐτράπελόν τινα παρατήρησιν εἰς τὴν περσικήν, πρὶν ἢ χρηματίσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐν Σούσοις, (Ἡρωδ. ΙΙΙ. 130), καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ἀνὴρ ἤδη προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν, ὅστις οὐδέπ τε ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ ἔμαθε ξένην τινὰ γλῶσσαν, μεγάλας ἐποιήσατο προόδους ἐν τῇ γλώσσῃ ἐπὶ διαστήματι ἑνὸς ἔτους. (Donaldson).

Κατὰ δὲ τὴν περίοδον τὴν κοινῶς καλουμένην ἡρωϊκὴν ἐποχήν, πρὸ τῆς μεταναστεύσεως τῶν Δωριέων ἐν Πελοποννήσῳ καὶ τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, εἶχε ῥιφθῇ ὁ σπόρος ἀντιστάσεώς τινος μεταξὺ τῶν φυλῶν καὶ τῶν διαλέκτων τῆς Ἑλλάδος, ἥτις ἐξήσκει τὴν πλέον ἐνδιαφέρουσαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς πολιτικῆς κοινωνίας καὶ ἑπομένως ἐπὶ τῆς διευθύνσεως τῶν πνευματικῶν ἐνεργειῶν τοῦ λαοῦ, ἐπὶ τῆς ποιήσεως αὐτοῦ, τῆς τέχνης καὶ τῆς φιλολογίας.

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψει τὰς διαλέκτους τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἃς γιγνώσκομεν μέσον τῶν γραμματικῶν μνημείων, θὰ νομίσωμεν ὅτι βλέπομεν αὐτὰς πιπτούσας ἐν δυσὶ μεγάλαις τάξεσιν, αἵτινες διακρίνονται ἡ μὲν ἀπὸ τῆς δέ, ἔκ τινων χαρακτηριστικῶν σημείων.

Ἡ πρώτη τάξις ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς Αἰολικῆς διαλέκτου,—ὄνομα ἀληθῶς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον οἱ Ἕλληνες Γραμματικοὶ ἐγκλείουσι διαλέκτους λίαν διαφερούσας ἀπ' ἀλλήλων· ὥσπερ ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις ὑπὸ τὸ Αἰολικὸν ὄνομα ἐνεκολποῦτο πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο Ἰωνικόν, Ἀττικόν, ἢ Δωρικόν.

Οἱ Αἰολεῖς ὅμως (οὕτω κυρίως καλούμενοι)—οἵτινες ἀναφέρονται ἐν τῇ μυθολογίᾳ ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην,—ἔζων ἐν τῇ πρώτῃ ταύτῃ περιόδῳ ἐν τῇ πεδιάδι τῆς Θεσσαλίας, πρὸς Νότον τοῦ Πηνειοῦ, ἥτις εἶτα ἐκλήθη Θεσσαλιῶτις καὶ ἐκεῖθεν ἐξετείνετο μέχρι τῆς Παγασητικῆς ἀκτῆς.

Δύο γενεαὶ περίπου ἀφοῦ παρῆλθον μετὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, οἱ Αἰολεῖς τῆς Θεσσαλίας, οἵτινες ἔφερον καὶ τὸ ὄνομα Βοιωτοί, μετηνάστευσαν ἐν τῇ χώρᾳ, ἥτις ἀπ' αὐτοὺς ἐκλήθη Βοιωτία καὶ ἐκεῖθεν ἀμέσως μετὰ ταῦτα ἀναμιχθέντες μετ' ἄλλων φυλῶν προὐχώρησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰς νήσους τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἅτινα ἔκτοτε ἔλαβον τὸ ὄνομα Αἰολία ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ἐν συνόλῳ δὲ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς διαλέκτου ταύτης ὅτι ἔχει ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα καὶ ὅτι προσπελάζει μᾶλλον πρὸς τὴν πηγὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης· ὁπόθεν ἡ Λατινική, ἥτις ἐπειδὴ ἔχει σχέσιν μετὰ τῆς ἀρχαιοτάτης ἑλληνικῆς μορφῆς, ἔχει μετ' αὐτῆς μεγάλην συγγένειαν καὶ ἐν γένει ἡ συμφωνία μετὰ τῶν ἄλλων γλωσσῶν τῆς Ἰνδο-Γερμανικῆς Οἰκογενείας τυγχάνει πάντοτε καταληπτὴ τῇ Αἰολικῇ.

Καθαρά τις ποικιλία τῆς Αἰολικῆς ἦτο ἡ διάλεκτος τῆς Δωρικῆς φυλῆς, ἥτις ἀπ' ἀρχῆς περιωρίζετο εἰς τερπνόν τι μέρος ἐν τῇ ἀρκτικῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' εἶτα διεσπάρη ἀνὰ τὴν Πελοπόννησον καὶ εἰς ἄλλα κράτη ἀπὸ τῆς ἀξιολόγου ἐκείνης κινήσεως τοῦ λαοῦ, ἥτις ὠνομάσθη ἡ Κάθοδος τῶν Ἡρακλειδῶν.

Λίαν δὲ διαφορετικωτέρα τοῦ ἀρχικοῦ τύπου τυγχάνει ἡ ἑτέρα κυρία διάλεκτος τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, ἡ Ἰωνική, ἀρχὴν λαβοῦσα ἐν τῇ μητρῴᾳ πατρίδι καὶ μετενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἰωνικῶν ἀποικιῶν, αἵτινες ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἔνθα ὑπέστη καὶ ἄλλας ἔτι μεταβολάς. Δύναταί τις νὰ παρατηρήσῃ ὅτι, ὅπου ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος διαφέρει τῆς Αἰολικῆς, εἴτε ἐν φωνήεσιν, εἴτε ἐν συμφώνοις, αὕτη διαφέρει ὡσαύτως καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρχικοῦ τύπου, ὡς δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ ἐκ τινος παραβολῆς τῶν συγγενῶν γλωσσῶν· τούτου ἕνεκα ἡ διάλεκτος αὕτη δέον νὰ θεωρηθῇ, ὥσπερ εἰδικὴ μορφὴ τῆς Ἑλληνικῆς ἀναπτυχθεῖσα ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἑλληνικῆς χώρας. (Müller).

Λίαν δὲ διαφορετικὴ τῆς προλαβούσης ἦν ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος, ἡ τῶν Ἀθηναίων λεγομένη (ἡ Ἀτθὶς ἢ ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος). Τὸ τραχύτερον αὐτῶν ἔδαφος καὶ ὁ ἥττον εὐνοϊκὸς οὐρανός, ἅπερ ὑπερήσπιζον αὐτοὺς κατὰ τοῦ ἐκτεθηλυσμοῦ· ἡ ἕνωσις πασῶν τῶν Ἀττικῶν φυλῶν ὑπὸ τὴν σύνταξιν μιᾶς πόλεως· ἡ ἐπιδρομὴ ξένων, οἱ ἀπὸ τῶν παλαιοτάτων χρόνων, ἕνεκα πολιτικῶν στάσεων μετηνέχθησαν ἐν Ἀθήναις, ἢ εἰκούθησαν αὐτόθι ἐκ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμιξιῶν·—πᾶσαι αὗται αἱ περιστάσεις ἐπήγαγον ἰσχυράν τινα ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῆς γλώσσης αὐτῶν.

Οὗτοι ὡσαύτως ἐκτήσαντο ἐν τούτῳ ἀνεξάρτητόν τινα χαρακτῆρα σταθερότητος, ἡδύτητα χάριτος ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν λέξεων καὶ ἐν τῷ ρυθμῷ τοῦ λόγου, μακρὰν τῆς τραχύτητος τοῦ ἰσχυροῦ Δωρικοῦ καὶ τοῦ ἐκτεθηλυσμοῦ τῆς Ἰωνικῆς.— (Thiersch).

Ἐκ τῆς Ἀττικῆς ταύτης διαλέκτου οἱ γραμματικοὶ ἐσημείωσαν τρεῖς περιόδους:

α'. Τὴν *Ἀρχαίαν Ἀττικήν*, ἥτις διετήρησε πολλὰ ἐκ τῶν ἐπικῶν καὶ Ἰωνικῶν σχημάτων, ὡς *διφῆν* ἀντὶ *διφρῶν*, *ἱππῆς*, ἀντὶ *ἱππεῖς*. κλπ. Οἱ δὲ κύριοι συγγραφεῖς ταύτης ὑπῆρξαν ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Θουκυδίδης.

β'. Τὴν *Μέσην Ἀττικήν*, καθ' ἣν οἱ κύριοι συγγραφεῖς ἐγένοντο ὁ Ἀριστοφάνης, ὁ Λυσίας, ὁ Πλάτων.

γ'. Τὴν *Νέαν Ἀττικήν*, ἐν ᾗ οἱ κύριοι συγγραφεῖς ἐχρημάτισαν ὁ Ξενοφῶν, ὁ Αἰσχύνης, ὁ Δημοσθένης, ὁ Ἰσοκράτης, ὁ Μένανδρος, ὁ Ἀριστοτέλης.

Ἐφ' ὅσον διήρκεσεν ἡ ἐλευθερία, πᾶν βασίλειον μετεχειρίζετο τὴν μητρικὴν αὐτοῦ διάλεκτον. Ἡ Ἀττική, ἀχθεῖσα εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν ὑπὸ τοῦ μείζονος ἀριθμοῦ ἐξόχων συγγραφέων, ἦν ἡ γλῶσσα τῆς Μακεδονικῆς αὐλῆς καὶ ἐκεῖθεν διεσπάρη ἐπὶ τῶν μακεδονικῶν κατακτήσεων ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Ἡ περίστασις αὕτη καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ἄκρα λεπτότης αὐτῆς καὶ ἡ φήμη τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν διὰ τῶν σχολῶν αὐτῆς τῆς Φιλοσοφίας καὶ Ρητορικῆς, νὰ εἶνε ἡ πρωτεύουσα τῆς ἑλληνικῆς μορφώσεως, — ἔδωκεν αὐτῇ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεγ. Ἀλεξάνδρου κυριαρχίαν ἐπὶ τῶν ἄλλων διαλέκτων. Αὐταὶ δὲ αἱ ἄλλαι διάλεκτοι, ἐν χρόνῳ προϊόντι, ὑπὸ τὴν ρωμαϊκὴν δεσποτίαν παρηγκωνίσθησαν βαθμηδὸν ἀπὸ τῶν ἀνεπτυγμένων τάξεων καὶ περιωρίσθησαν πρὸς τὴν χρῆσιν τοῦ γύδην λαοῦ. Ἐν τῷ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ αἰῶνι ἐξηφανίσθησαν αὗται ἐντελῶς ἐκ τῆς γραπτῆς γλώσσης, ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν μνημείων καὶ νομισμάτων. (Thiersch)

Ἐκ τῆς Ἀττικῆς ἐσχηματίσθη βαθμηδόν, ἰδίως ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, *γλῶσσά τις βιβλική* (ἡ κοινὴ διάλεκτος), ἥτις υἱοθέτησε τὰς ἐκφράσεις ἐκείνας, σχηματισμοὺς λέξεων καὶ φράσεων, αἵτινες δὲν ἦσαν εἰδικαὶ διὰ μίαν διάλεκτον, ἀλλ' ἐν χρήσει μεταξὺ ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Ἐθνῶν καὶ ἐν αὐτοῖς ἀκατάληπτοι. Καὶ κυρίως προσήγγισεν ἐν τῷ σχηματισμῷ τῶν λέξεων αὐτῆς τὴν γλῶσσαν τῆς Ἀττικῆς συντάξεως, καίτοι ἀπὸ πολλῶν συγγραφέων ἐξηνέχθησαν ἐκφράσεις ἐπαρχιακαὶ οὖσαι μᾶλλον ἢ συνδιαλεκτικαί, διόπερ καὶ συνεχῶς κατεκρίθησαν ὑπὸ τῶν γραμματικῶν. (Matthiae).

Διὰ μέσου τῶν Μακεδονικῶν κατοχῶν ἐν Ἀσίᾳ, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα εἴλκυσε τὴν προσοχὴν λαῶν τινων, οἵτινες προλαβόντως εἶχον ὁμιλήσῃ γλῶσσας Ἀνατολικάς. Ἀμαθεῖς εἰς τὸ *γράφειν* Ἑλληνιστί, ἐνῷ *ἐβουλεύοντο* ἐν ταῖς μητρικαῖς αὐτῶν γλώσσαις, ἐδημιούργησαν Ἑλληνικήν τινα διάλεκτον μετὰ φωνῶν Ἑβραϊκῶν ἐκφράσεων, Συριακῶν καὶ Χαλδαϊκῶν καὶ πολλῶν ἰδιοτήτων, προερχομένων ἐν μέρει ἐκ τοῦ τρόπου τῆς Μακεδονικῆς ὁμιλίας. Ἐν τῇ διαλέκτῳ ταύτῃ μετεφράσθησαν τὰ συγγράμματα τῆς Ἰουδαϊκῆς θρησκείας καὶ συνετάχθησαν τὰ τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας, εἰς τρόπον, καθ' ὃν ἠδύνατο προσηκόντως νὰ καλῆται ἡ *Ἐκκλησιαστικὴ Διάλεκτος* ἢ *Ἑλληνική*. (Thiesch).

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Ἀντωνίνων καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐνεφανίσθησαν συγγραφεῖς, καταβαλόντες τὴν ἀποκλειστικὴν αὐτῶν μέριμναν πρὸς πρόσκτησιν ὡραίου τινὸς καὶ ἀκμαίου ὕφους, καὶ τοῦθ' ἕνεκα ἐμιμήσαντο τοὺς ἀττικοὺς συγγραφεῖς κατά τε τὰς ἀτελείας αὐτῶν καὶ τοὺς σολικισμούς.

Τῆς σχολῆς ταύτης εἰσὶν ὁ Χρυσόστομος, ὁ Ἀριστείδης ὁ Λιβάνιος, ὁ Αἰολιανὸς καὶ ὁ Λουκιανός. Οἱ τεχνικοὶ οὗτοι συγγραφεῖς ὠνομάσθησαν *Σοφισταί*, ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον δι' οὗ οὗτοι διεπραγματεύοντο παντὸς εἴδους ζητήματα· καὶ *Ἀττικισταί*. *Ἀττικίζοντες*, ἕνεκα τοῦ ὕφους αὐτῶν. (Matthiae).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων διαφόρων στοιχείων ἐπήγασεν ἡ Ρωμαϊκὴ ἢ *Νέα Ἑλληνική*.

Ἡ γλῶσσα αὕτη εἶνε οὐσιωδῶς παρομοία, ἔχουσα ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ διαλέκτῳ βάσιν τινὰ παγκόσμιον. Ἀπὸ τοῦ δεκάτου ἕκτου αἰῶνος ἦν ἐν χρήσει ὡς γλῶσσα γραπτὴ καὶ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐκτήσατο βαθμόν τινα οὐχὶ ἀσήμαντον δαψιλείας καὶ ἀναπτύξεως μέσον πολυαρίθμων ἔργων ἐν πᾶσι τοῖς φιλολογικοῖς τμήμασι. (Thiersch).

Ὁ Διονύσιος Θρᾷξ, ὅστις ἔζησεν ἐν καιρῷ τοῦ Πομπηΐου καὶ τοῦ Καίσαρος, ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος, ὅστις καθίδρυσε σύστημά τι γραμματικῆς, περιωρισμένον ὅμως εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος. Ἡ *Γραμματικὴ* αὐτοῦ *Τέχνη* ἀπωλέσθη καθ' ὅτι ἡ μικρὰ πραγματεία, ἥτις ἤγγικε μέχρις ἡμῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐθεωρήθη ὡς νόθος καὶ παρὰ πολλῶν ἐκ τῶν ἀρχαίων· καθ' ὅτι αὕτη πιθανῶς εἶνέ τις συγγραφὴ ἐκπονηθεῖσα ὑπὸ τῶν γραμματικῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Αἱ καταστροφαὶ τοῦ Αὐριλιανοῦ, ἀφοῦ ἀπήγαγον τῆς Ἀλεξανδρείας τοὺς πεπαιδευμένους ἄνδρας, ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος παρέσχεν αὐτοῖς ἄσυλον ἐν τῇ πρωτευούσῃ αὐτοῦ καὶ ἱδρύσατο Ἀκαδημίαν τινὰ ἐν τῷ ἑαυτοῦ Ἀνακτόρῳ ἐπὶ τῷ σχεδείῳ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Βρυχίου. Τὰ πρόσωπα, ἅπερ συνεκρότουν αὐτὴν ὠνομάσθησαν οἱ *Οἰκουμενικοί*, ὧν ἐπὶ κεφαλῆς ἦτο ὁ Οἰκουμενικὸς διδάσκαλος.

Ἐνταῦθα πιθανῶς ἐγεννήθη ἡ γραμματική, ἡ ἀποδιδομένη εἰς τὸν Διονύσιον Θρᾷκα, ἥτις ἐξετέθη προφορικῶς ὑπὸ τοῦ Θεοδοσίου τῆς Ἀλεξανδρείας.

Ὁ πρῶτος αὐτόχθων τῆς Δύσεως, ὁ γράψας Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν ὑπῆρξεν ὁ Οὐρβανὸς di Belluno, Φραγκισκανός τις μοναχὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ Λέοντος Χ.

Ἔγραφον ἐν Μελίτῃ τῇ 27/9 Νοεμβρίου 1906.

Θ. Ι. Κόντης

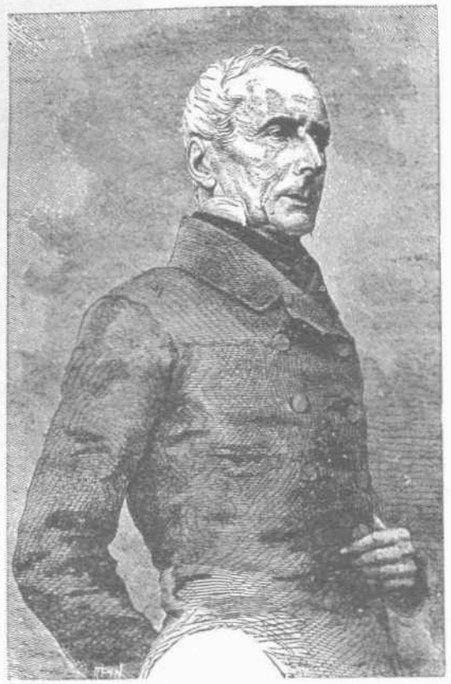

ΑΛΦΟΝΣΟΣ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΣ

Μεταξὺ τῶν πολλῶν παρελθουσῶν μεγάλων τῆς Γαλλίας μορφῶν, εἶνε καὶ ἡ τοῦ Λαμαρτίνου, οὗ πατρὶς ὑπῆρξεν ἡ πόλις Μαντώ, ἔνθα εἶδε τὸ φῶς τῷ 1790.

Καλλιτέχνης τῆς γραφίδος καὶ τοῦ λόγου φύσει ὢν δὲν ἤργισε νὰ διακριθῇ ὡς ποιητὴς καινοτόμος καὶ πολιτικὸς ἀνήρ.

Τὸ ὄνομά του ἠκούσθη διὰ πρώτην φορὰν τῷ 1820, ὅτε ἐκυκλοφόρησε τὸ πρῶτον του ἔργον αἱ «Ποιητικαὶ Μελέται» του, συλλογὴ περιπαθῶν ποιημάτων, τυχόντων λαμπρᾶς ὑποδοχῆς. Συγχρόνως δὲ μὲ τὴν ποίησιν ἤρχισε καὶ τὸ διπλωματικόν του στάδιον, ταχέως προαχθεὶς ὡς ἐπιτετραμμένος ἐν Φλωρεντίᾳ. Κατόπιν ἐδημοσίευσε τὰς «Νέας ποιητικὰς μελέτας» καὶ τὰς «Ποιητικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἁρμονίας» ἔργα θαυμάσια, διανοίξαντα αὐτῷ τὰς ἐνδόξους πύλας τῆς Ἀκαδημίας. Τῷ 1832 ἤρξατο περιηγούμενος τὴν Ἀνατολήν, ἐπὶ ἰδιοκτήτου ὡραίας θαλαμηγοῦ, ἐκτελέσας οὕτω ἐν πλήρει ἀνθοσει καὶ μεγαλοπρεπείᾳ ὡραῖον καὶ ἐνδιαφέρον ταξείδιον ἐπὶ δεκαὲξ μῆνας, ὅπερ θαυμασίως περιέγραψεν ἐν τῷ συγγράμματί του «Ταξείδιον εἰς τὴν Ἀνατολὴν» κτλ. Ἐν τῷ μεταξὺ δε εἶχεν ἐκλεγεῖ βουλευτὴς ἐν τῇ πατρίδι του καὶ διετέλεσε τοιοῦτος μέχρι τοῦ 1848.

Ἄλλα συγγράμματά του εἶνε τὸ δούγημα Jocelyn, πολὺ ἐπιτυχές, ἡ ἱστορία τῶν Γιρονδίνων ἔνθα σαφῶς ἐκθέτει τὰ δημοκρατικὰ αὐτοῦ φρονήματα κ.ἄ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1848 ὑπῆρξεν Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἐν τῷ προσωρινῷ Ὑπουργείῳ καὶ μέλος τῆς Νομοθ. Συνελεύσεως καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἀπήλαυε μεγίστης δημοτικότητος ἀλλὰ μετὰ τὰς ταραχὰς τοῦ Ἰουνίου ἐγένετο μισητός, ματαίως πλέον προσπαθῶν νὰ ἀπολογηθῇ διὰ διαφόρων συγγραφῶν του. Οὕτω κατὰ τὰς ἐκλογὰς τοῦ 1849 οὐδεὶς νομὸς ἐδέχθη τὴν ὑποψηφιότητά του καὶ μόλις ἐν τῇ ἀναπληρωματικῇ ἐκλογῇ τοῦ Ὀρλεὰν ἐξελέγη. Καιόπιν ἤρξατο πάλιν συγγράφων πλεῖστα ἔργα μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν Ἱστορίαν τῆς Παλινορθώσεως, τὴν Ἱστορίαν τῆς Τουρκίας, τὴν τῆς Ρωσσίας πάντα ταῦτα ἀμελετήτως καὶ βεβιασμένως καθόσον ὁ ἄλλοτε ἡγεμονικῶς διάγων καὶ τέρψεως ἕνεκα γράφων, ἤδη πρὸς χρηματισμὸν ἁπλῶς ἐλάμβανεν ἀνὰ χεῖρας τὴν γραφίδα. Τελευταῖον ἐπεμελήθη τῆς ἐκδόσεως τῶν «Ἀπάντων» του, εἰς 40 τόμους ἐκδοθέντων, ἀπέθανε δὲ τῷ 1862 ἐν Πασύ, καταλιπὼν τὰ «Ἀπομνημονεύματά» του, τὴν «Ἀλληλογραφίαν», του καὶ τὰς «Ἀνεκδότους ποιήσεις του» ἅπαντα ἐκδοθέντα ὀλίγα ἔτη βραδύτερον.

Τοιοῦτος ἐν ὀλίγοις ὁ μέγας οὗτος ἀνήρ, οὗτινος ἡ θερμὴ καὶ ποιητικὴ ψυχὴ σαφῶς ἀπεικονίζεται ἐν τῷ ἑπομένῳ ποιήματί του «Ἡ κοιλάς».

★ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ ★

Η ΚΟΙΛΑΣ

Με κεκμηκυῖαν τὴν ψυχὴν τὰ πάντα βαρυνθεῖσαν
Τὴν τύχην πλέον ἐφεξῆς δὲν θέλω νὰ βαρύνω!
Ὦ! σὺ κοιλάς, ποῦ ὄλβια τὰ πρῶτα μ' ἔτη ἦσαν,
Εἰς τὸν εὐώδη κόλπον σου τὸ τέλος θὰ προσμείνω.
Ἰδοὺ στενὴ ἡ ἀτραπὸς τῆς σκιερᾶς κοιλάδος,
Δάση πυκνὰ προσκλύνουσι ἐκ τῶν πλευρῶν τοῦ λόφου
Καί μοι προσφέρουν ἄσυλον ἐντὸς τερπνῆς σκιάδος,
Ἐν ἄσυλον ἠμίφωτος, σιγῆς, ἐρήμου, δρόσου.

—

Παρέκει δύο ρύακες ὑπὸ ἀψῖδας βρύων
Ῥέοντες περιγράφουσι τὸ τοῦ αὐλῶνος σχῆμα
Καὶ χάνονται ἀνώνυμοι εἰς τὰς πηγὰς πλησίον,
Ἀφοῦ ἑνώσουν πρὸς στιγμὴν τὸν φλοῖσβον καὶ τὸ κῦμα.
Καθὼς αὐτοὶ ἀσήμαντος διῆλθεν ἡ ζωή μου,
Ὡς ρυακίου ὕδατα μὲ ἄκαμπτον τὸ πέρας·
Πλὴν ταῦτα εἶνε διαυγῆ, ἐνῷ θολ' ἡ ψυχή μου,
Οὐδέποτ' ἀντενάκλασε αὐγὴν καλῆς ἡμέρας!
Ἀείποτ' εἰς τὰς ὄχθας των μὲ προσελκύει ἔρως,
Μὲ καθηδύν' ἡ δρόσος των, μὲ στέφει ἡ σκιά των,
Καθὼς κοιμίζει νήπιον τὸ πνεῦμα τοῦ ἀέρος,
Ἐμοῦ ναρκόνει τὴν ψυχὴν ὁ φλοῖσβος τῶν ὑδάτων,
Ἐνθα, κυκλούμενος ἐγὼ ὑπὸ χλωροῦ αὐλῶνος,
Ὑπὸ στενοῦ δ' ὁρίζοντος τὸ γηραιόν μου ὄμμα,
Ἀρέσκομαι νὰ προσηλῶ τὸ βῆμα μου καὶ μόνος
Νὰ βλέπω μόνον ὕδατα καὶ τ' οὐρανοῦ τὸ δῶμα.

—

Εἶδον, ἠγάπησα πολύ· ποθῶ τὴν λησμοσύνην!
Ζῶν ἔτι ἔρχομαι ζητῶν τῆς λήθης ἠρεμίαν.
Ὡραῖαι ὄχθαι, εἰς ἐμὲ δωρήσατε εἰρήνην,
Τὴν λήθην μόνην ἐφεξῆς θὰ ἔχω εὐτυχίαν!
Καθεύδουν αἱ αἰσθήσεις μου ἐν μέσῳ μοναξίας·
Ὁ πόρρωθεν ἐρχόμενος τοῦ κόσμου θροῦς ἐκπνέει
Ὡς σβύνει τὸ διάστημα τοὺς τόνους ἁρμονίας,
Οὓς φέρει εἰς τὰ ὦτά μας ὁ ἄνεμος ποῦ πνέει.
Διὰ νεφέλης διορῶ τὸν βίον μου παχείας
Ἐκλείποντα ἐν τῇ σκιᾷ ὡς ὀπτασία λήρου,
Μόνος ὁ ἔρως ἐπιζεῖ ὑπάρξεως ταχείας,
Καὶ μόνος μοὶ ἀπέμεινεν αὐτὸς ἐκ τοῦ ὀνείρου.

Ψυχή μου, ἀναπαύθητι σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖον
Ἄσυλον· ὡς ὁ εὔελπις ἀποκαμὼν ὁδίτης
Εἰς πύλας χώρας πρὶν ἐμβῇ καθίζει ἀναπνέων
Κ' ἐκεῖ τὸν τέρπει πρὸς στιγμὴν τῆς αὔρας ἡ ἡδύτης,
Τῶν σανδαλίων, ὡς αὐτός, τινάζομεν τὴν κόνιν·
Δὲν διερχόμεθα ποτὲ δὶς τὴν ὁδὸν τοῦ βίου.

Στὸ τέρμα τῆς πορείας μου φορὰν ἂς πνεύσω μόνην
Ριπὴν εὐδίας, πρόδρομον εἰρήνης αἰωνίου!
Καθὼς εἰς λόφου τὴν κλιτὺν σκιά, ταχέως κλίνει,
Ὁ βίος σου ὁ σκοτεινὸς ὡς ἦμαρ τοῦ χειμῶνος,
Οἱ φίλοι σὲ προδίδουσιν, ὁ οἶκτος σὲ ἀφίνει,
Καὶ βαίνεις πρὸς τὸν τάφον σου κατέρημος καὶ μόνος.

Πλήν, νά, ἡ φύσις σὲ καλεῖ ἀείποτ' ἐρασμία,
Ὅρμησον εἰς τὸν κόλπον της, ὃς πάντοτε ξενίζει,
Τὰ πάντ' ἀλλάσσουν διὰ σέ, ἡ φύσις εἶν' ἰδία,
Καὶ πάντοτ' ἴδιος ἥλιος τὸν βίον σου φωτίζει.
Ὑπὸ σκιᾶς, ὑπὸ φωτὸς καλύπτει σοῦ τὰς ὥρας·
Μίσησον τέλος, μίσησον κόσμου τρυφὰς δολίας,
Λάτρευσον τοῦ Παντὸς ἠχώ, καθὼς ὁ Πυθαγόρας.
Καὶ μετ' αὐτῶν τεῖνε τὸ οὖς πρὸς θείας συναυλίας.
Δίωκε φῶς στὸν οὐρανόν, ἐπὶ τῆς γῆς τὰ σκότη,
Διάπλεε μὲ τὸν βορρᾶν αἰθέρος πεδιάδας.
Ἂς σὲ φωτίζῃ ἡ ὠχρὰ ἀκτὶς Ἑκάτης πρώτη
Εἰς δάσ' ὑπολισθαίνοντα καὶ εἰς τερπνὰς κοιλάδας.
Σ' ἔδωσ' ὁ Πλάστης λογικόν, ἵνα τὸν ἐννοήσῃς,
Ὑπὸ τὸ πλάσμα κρύπτεται τέχνη ἐργάτου θεία.
Φωνὴ τὸ λέγει εἰς τὸν νοῦν ὅταν σιγᾷ ἡ φύσις.
Τίς τὴν φωνὴν δὲν ἤκουσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ;

Ἐρ. Νοννὸς

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΙΟΥΛΙΕΤΤΑΣ

Τί ἐστι γάμος; ἕνωσις ἀνδρός καὶ γυναικὸς ὅρκον ὀμοσάντων. Πᾶν ὅ,τι ἄλλο σᾶς ἀρέσῃ νὰ προσθέσητε, δηλαδὴ αἱ πολιτικαὶ ἢ θρησκευτικαὶ τελεταί, εἰσὶ κοσμήματα καὶ πάρεργα. Αὐτὴ ἡ ἐκκλησία δὲν ἔχει τὴν ἀξίωσιν νὰ συνδέῃ κυριολεκτικῶς τὰ δύο ἐνδιαφερόμενα πρόσωπα: Εὐλογεῖ μόνον ἐκ προοιμίων τὸν μέλλοντα γάμον τῶν ἠραβωνισμένων, ἐκεῖνον ὅστις θὰ ἐκτελεσθῇ ἐν τῷ νυμφῶνι ἐὰν δὲ βραδύτερον ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ συνάντησις δὲν ἔλαβε χώραν ἢ ὅτι ὁ γάμος δὲν ἐξετελέσθη φυσιολογικῶς, ἡ ἐκκλησία βεβαιοῖ τὸ ἄκυρον τῆς ἑνώσεως, ἣν προπαρεσκεύασε ἀλλὰ δὲν διέπραξε. Τούτων οὕτως ἐχόντων, λίαν φυσικὴν εὑρίσκομεν τὴν διάρρηξιν τοῦ δοθέντος ὅρκου, ὅστις βασίζεται ἐπὶ τῆς προικὸς καὶ ὄχι ἐπὶ τῆς ἀμοιβαίας τῶν ἠρραβωνισμένων ἐκτιμήσεως καὶ συμπαθείας.

Ἡ μοιχὰς διεγείρει πανταχοῦ τὴν συμπάθειαν· πρὸς βεβαίωσιν, θέσατε ἐν τῇ σκηνῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν τοὺς δύο ἐραστάς, ἀφ' ἑτέρου δύο χιλιάδας θεατῶν πάσης τάξεως καὶ ἡλικίας· μὴ ἀμφιβάλλετε ποσῶς ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι θὰ χειροκροτήσωσιν.

Ἀλλά:

Ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ ἀκροατηρίου καὶ ἐν τῷ αὐτῷ θεάτρῳ εἰσαγάγετε ἕνα δογματικὸν διαλέκτην κατηγοροῦντα τοῦ γάμου, ὄχι πλέον εἰς ὅ,τι ἱερόν, παγκόσμιον ἢ ἀναγκαῖον ἐνέχει οὗτος, ἀλλ' εἰς ὅ,τι οὗτος παρουσιάζει ποικίλον μὲν κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχάς, ἰδιόμορφον δὲ κατὰ τὰ διάφορα ἔθνη—ἀπαιτουμένην ἡλικίαν, διατυπώσεις, συγκατάθεσιν τῶν γονέων,— προῖκα, καταγωγὴν κτλ. Καὶ ἀμέσως ζωηρῶς θὰ ἐπερωτήσωσι τὸν ῥήτορα, θὰ τὸν κατηγορήσωσιν ὅτι θήγει τοὺς θεσμοὺς τῆς οἰκογενείας καὶ ὅτι ἐντεῦθεν διακινδυνεύει τὴν κοινωνικὴν ἰσορροπίαν.

* * *

Ἰδοὺ λοιπὸν παρεδεδεγμένη γνώμη: Συμπαθεῖν τῇ μοιχαλίδι δὲν ἐνέχει οὐδ' ὑπεμφαίνει ποσῶς προσβολὴν κατὰ τοῦ οἰκογενειακοῦ θεσμοῦ, ἐπαινεῖν δ' ὅμως τὰ πρὸς σύναψιν γάμου δικαιώματα εἰκοσαετοῦς ἢ εἰκοσαέτιδος ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν γονέων ἢ τῶν προγόνων, τοῦτο θεωρεῖται κτύπημα κατὰ τῶν νενομισμένων. Ἡ δὲ σπουδαιότης τῆς ἐκφράσεως ταύτης συμπεραίνεται ἐκ τῆς γνωστῆς ἀρχῆς: «ἡ κοινωνία ἵδρυται ἐπὶ τῆς οἰκογενείας».

Ἔστω· παραδεχθῶμεν τὸ τελευταῖον τοῦτο ἀξίωμα, ἵνα σύμπαν κρίνωμεν τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Οἱ θεωρητικοὶ δὲν εἶνε οὐδαμῶς σύμφωνοι περὶ τῶν χαρακτήρων τῆς ἰδεώδους οἰκογενείας, πάντες δ' ὅμως συμφωνοῦσι περὶ τῆς σχετικῆς τῶν κοινωνιῶν ἀξίας, δοθέντος ὅτι ἡ συνδρομὴ τῶν λαῶν ἐξακολουθεῖται ἐν φανερῷ ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἱστορικῆς ἐποχῆς. Τὰ ὑγιῆ ἄτομα καὶ αἱ ὑγιεῖς κοινωνίαι ἀναγνωρίζονται ἐκ τῆς διαδοχικῆς ἐπιβιώσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεώς των. Ἐὰν λοιπόν,—καὶ ὡς πρὸς τοῦτό εἰμι σύμφωνος—ἡ κοινωνία βασίζεται ἐπὶ τῆς οἰκογενείας, δύναταί τις μετὰ προφανείας νὰ κρίνῃ ὅτι ἡ ἄριστα ὠργανωμένη οἰκογένειά ἐστιν ἡ τὴν εὐημερωτέραν τῆς κοινωνίας ἀνάπτυξιν ἐπιτρέπουσα Βρεττανικὴ ἢ Ἀμερικανικὴ ἢ Ἀγγλοσαξωνικὴ φυλή· ἀπὸ ἑκατὸν πεντήκοντα ἔτη κυριαρχεῖ τοῦ κόσμου. Οὐδαμοῦ δύναταί τις νὰ εὕρῃ τελειότερον πρότυπον ἐπιτυχούσης κοινωνίας ἢ ἐν ταῖς ρηθείσαις φυλαῖς, ἐν ταῖς ὁποίαις, κατὰ συνέπειαν εἶνε λίαν ἐνδιαφέρον νὰ μελετηθῶσι ὅ,τε οἰκογενειακὸς ὀργανισμὸς καὶ ὁ διὰ τοῦ γάμου πολλαπλασιασμός, θεωρουμένου ὡς θεμελειώδους τῆς κοινωνίας θεσμοῦ.

Οἱ ἀγγλικοὶ καὶ ἀμερικανικοὶ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν θεσμοὶ παρέχουσιν εἰς τὴν γαμήλιον τελετὴν παντὸς εἴδους εὐκολίας, ἃς οἱ ἡμέτεροι νόμοι ἀπαγορεύουσιν· εὐκόλως ὅθεν δέον νὰ συμπεράνῃ τις ὅτι ὁ ἡμέτερος Ἀστυκὸς Κώδηξ περιέβαλε τὸν γάμον διὰ ματαίων προφυλάξεων, ἐνῷ οἱ ἄλλοι κώδηκες, ἐλευθερώτεροι, συνετέλεσαν εἴς τε τὸν ἐθνικὸν πληθυσμὸν καὶ εἰς τὴν παγκόσμιον ἐκείνην δρᾶσιν, ἧς πόρρω ἀπέχομεν.

Τοὐναντίον, ἐν ταῖς Ἡνωμέναις πολιτείαις καὶ ἐν Σκωτίᾳ, αἱ πρὸς σύναψιν γάμου ἐλευθερίαι εἰσὶ τοιαῦται, οἵας δὲν δύναταί τις νὰ φαντασθῇ μεγαλειτέρας. Εἷς ἀνὴρ καὶ μία γυνὴ ἔνορκον φιλίαν ποιοῦνται ἐνώπιον μάρτυρος, ὅστις δήποτε καὶ ἂν ᾖ ὁ μάρτυς οὗτος, ὁ δὲ νόμος τοὺς θεωρεῖ ἐγγάμους.

Κατὰ τὴν θέλησιν τῶν συνερχομένων εἰς γάμον, οὗτος εἶνε λαϊκὸς ἢ θρησκευτικός, πολιτικὸς ἢ οἰκογενειακός, μυστικὸς ἢ δημόσιος: εἶνε πάντοτε νόμιμος μηδενὸς ἐγγράφου ἀπαιτουμένου, οὐδέ, βραδύτερον, ἑτέρας τινὸς ἀποδείξεως, τοῦ μαρτυρικοῦ λόγου θεωρουμένου ἐπαρκοῦς, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου τοῦ μάρτυρος, τοῦ τῶν συζύγων ἁπλῶς.

Ἄλλως τε, πάντα τ' ἀστυκὰ ἐχέγγυα δύνανται νὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς συζύγους, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν καὶ ἐν ᾧ βαθμῷ οὗτοι ἐκφράσωσι τὴν σχετικὴν ἐπιθυμίαν. Γάμος μυστικός, ταχύς, ἀνέξοδος καὶ

ἄνευ ἐμποδίων — ὁ γάμος τοῦ Ρωμαίου καὶ τῆς Ἰουλιέττας — θεωρεῖται ἀπρόσβλητος ἀπὸ τοῦ Ἐδεμβούργου τῆς Σκωτίας μέχρι τοῦ Ἁγ. Φραγκίσκου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ ταῦτα πάντα χωρὶς ποσῶς ἡ παγιότης τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν νὰ διακινδυνεύῃ.

Εἰς ἡλικίαν δεκατεσσάρων ἐτῶν εἷς ἄγγλος δύναται νὰ νυμφευθῇ νεάνιδα δωδεκαέτιδα, χωρὶς ὁ νόμος νὰ βλέπῃ τι τὸ ἀνάρμοστον. Μὴ νομίσητε δὲ ὅτι, ἐὰν οἱ γονεῖς νομίσωσιν ὅτι πρέπει νὰ διαμαρτυρηθῶσι κατὰ τῆς πρωίμου ταύτης τοῦ τέκνου των ἀποφάσεως, ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο ἁπλῆ ἔκφρασις τῆς ἀποδοκιμασίας αὐτῶν. Τοῖς ζητοῦσι τοὺς ἀποχρῶντας λόγους, τοὺς ἐπερωτῶσιν ἐν ἀνάγκῃ ἐνώπιον τῶν δικαστηρίων, ὅπου τὰ τέκνα ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ προσβάλωσι τὴν κακῶς ἠτιολογημένην τῶν γονέων αὐτῶν ἀποδοκιμασίαν. Τοῦτο δὲ γίνεται καθημερινῶς ἐν Λονδίνῳ, ἐν Βομβάῃ, ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ, δηλαδή, ἐν μεγαλουπόλεσιν, αἵτινες δὲν φαίνονται ἀκόμη παρακμάσασαι καὶ ἐν αἷς τὸ υἱϊκὸν αἴσθημα δὲν εἶνε ἧττον ἀνεπτυγμένον ἢ ἔν τισι προαστείοις τῶν Παρισίων, οἷον ἐν Μονμάρτρῃ ἢ ἐν Βιλλέτῃ. Οὐδέποτε ἐσκέφθη ὁ ἀγγλικὸς νόμος ὅτι προσβάλλεται ὁ θεσμός, διότι διαφιλονικεῖται ἡ πατρικὴ θέλησις, ὅταν ὁ υἱὸς ἐπιθυμῇ, καὶ αὐτός, νὰ ἱδρύσῃ νέαν οἰκογένειαν.

Διότι ἐνταῦθα ἀκριβῶς κεῖται ὁ γόρδιος τοῦ ζητήματος δεσμός. Ποῖον εἶνε τὸ πρότυπον τῆς οἰκογενείας;

Οἰκογένεια τῶν ἀρχαίων: μία ἢ πλείονες συγενεῖς οἰκογένειαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνεσπειρωμέναι καὶ ὑπείκουσαι εἰς ἕνα προπάτορα. Ἡ οἰκογένεια αὕτη ἐξέλιπε. Δὲν εὑρισκόμεθα πλέον εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὅλοι οἱ ἀπόγονοι ἑνὸς ἀνδρὸς κατέφευγον ὑπὸ τὴν ἐκ τραγοδερμάτων σκηνήν, συνηθροισμένοι περὶ τὴν ἑστίαν καὶ προστατευόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ των, τοῦ καὶ κυρίου καὶ πατρός των.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὄντως, ὁ κύριος τῆς σκηνῆς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ εἴπῃ:

«Δέχομαι ὑπὸ τὴν στέγην μου τὴν γυναῖκα ταύτην καὶ ὄχι ἐκείνην τὴν ἄλλην. Κυβερνῶ ἐκείνους τοὺς ὁποίους ὑπερασπίζω».

Πόσον δ' ἔμελλε ν' ἀναπτυχθῇ κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους τοιαύτη τις κοινωνικὴ κατάστασις, σήμερον καταφαίνεται ἡλίου φαεινότερον ἐκ τοῦ θεάματος τῶν νομάδων κοινωνιῶν τῆς Ἀσίας ἢ τῶν μελαινῶν φυλῶν, αἵτινες ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἐγένοντο κτήσεις τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Ὅπως ἐν τῷ ἀνωτέρῳ τῆς κοινωνικῆς κλίμακος ἄκρῳ εὕρομεν τὸς περὶ τὸν γάμον ἐλευθερίας, οὕτω εἰς τὸ ἔσχατον τῆς παρακμῆς ἀνευρίσκομεν τὴν παντελῆ τῆς πατρικῆς ἰσχύος ἐξασθένησιν, τοῦθ' ὅπερ οὐχ' ἧττον πλήττει τὰ πνεύματα ἡμῶν.

Σήμερον ἡ οἰκογένεια διαιρεῖται καὶ διαλύεται ἅμα τῇ γεννήσει αὐτῆς. Ἐν τῇ μέσῃ τάξει τῆς σημερινῆς κοινωνίας τὸ τέκνον συζῇ μετὰ τῆς ὑπηρετρίας του μέχρι τοῦ ἑβδόμου τῆς ἡλικίας ἔτους, μέχρι δὲ τοῦ δεκάτου ἕκτου μετὰ τῶν ἐπιστατῶν ἢ παιδονόμων τοῦ σχολείου καὶ κατόπιν.... ἐῶμεν λέγειν· ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ὁ πατήρ, διερχόμενος τὸν βίον αὐτοῦ ἐν κρεπάλῃ, γηράσκων ἐν τῷ ἐγωϊσμῷ συσσωρεύει θύματα ἐπὶ θυμάτων, λησμονῶν διὰ πόσων δακρύων ἀπέκτησε τὴν ἣν κέκτηται πεῖραν.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ἐρωτῶμεν ἐν τίνι δικαιώματι ἔρχεται κατόπιν, οὐχὶ νὰ συζητήσῃ, ἀλλὰ δι' ἁπλοῦ κινήματος νὰ συντρίψῃ τὴν κλίσιν τοῦ τέκνου του καταστάντος ἤδη ἀνδρός, ὅταν ἡ κλίσις αὕτη, φυσικὴ ὅλως καὶ οὐδαμῶς ἐγκληματική, ἐκδηλοῦται διὰ τρόπου τόσον τρυφεροῦ καὶ ἀληθῶς ἠθικοῦ; Ποῦ εἶνε ἡ πατριαρχικὴ ἑστία, ἡ σκηνὴ καὶ ὁ πάσσαλος, τὸ κοινὸν ποίμνιον; Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἂν ὁ υἱὸς νυμφευθῇ ἀνοήτως, ὁ πατὴρ θὰ αἰσχυνθῇ· ἀλλοίως δ' ὅμως ὁ υἱὸς θὰ προσβληθῇ ἐὰν ὁ πατὴρ ἀπολέσῃ τὴν πρώτην αὐτοῦ σύζυγον, νυμφευθῇ ἑτέραν ἀναξίαν καὶ ὁ νόμος οὐδεμίαν προσφυγὴν δίδωσιν αὐτῷ.

Τὰ δικαιώματα τοῦ πατρὸς ἔχουσιν ὅρια· οἱ γονεῖς συχνότατα ὠθοῦνται ὑπὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, ὅταν δίδωσι τὴν συγκατάθεσιν αὐτῶν διὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων των, ἢ εἰς τὰ ὑπ' ἐκείνων παρεμβαλλόμενα ἐμπόδια. Ἐὰν ἐπιθυμῆτε οἱ γάμοι νὰ ὦσιν εὐτυχεῖς, ἀφήσατε ἐλευθέραν τὴν ἐκλογήν. Οὕτω δέ, διευκολύνοντες τοὺς γάμους, θὰ πολλαπλασιάσητε αὐτοὺς καὶ θὰ ὠφελήσητε τὴν κοινωνίαν, ἀφίνοντες ἀνεμπόδιστον τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἀνθρώπου, θὰ ἐπισπεύσητε τὰς προόδους τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἀλλ' ἐμαυτοῦ ἐξίσταμαι, λησμονῶν ὅτι ἀπευθύνομαι εἰς Ἑλληνικὸν κοινόν, παρ' ᾧ ἡ θέλησις τῶν νεαρῶν ἐραστῶν θεωρεῖται ὡς μὴ ἀξίζουσα νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν καὶ δὴ παραμελητέα. Χιλιοστύες θελκτικῶν ζευγῶν παρὰ τοὺς ὁποίους ἡ θεία φύσις εἶχε θέσει τὰς γαμηλίους αὐτῆς ὁρμὰς καὶ τάσεις, οὐδέποτε θὰ τολμήσωσι νὰ συνενώσωσι τὰ χείλη των ὑπεράνω τοῦ φράκτου τῶν νόμων. Πόσους ὀλολυγμοὺς καὶ πόσα δάκρυα ἐπὶ πολὺν ἔτι χρόνον θ' ἀποσπᾷ παρ' ἡμῖν ἡ τῶν γονέων ἐπιμονή! ἐνῷ ἐξ ἄλλου ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν τέκνων, θὰ φέρηται ἐγκεχαραγμένη ἀνεξιτήλοις γράμμασιν, ἡ σφραγὶς τῶν πατρικῶν παρεκτροπῶν ἵνα μὴ εἴπω ἐγκλημάτων!

Τῆς τοιαύτης οἰκτρᾶς καταστάσεως τὴν ὠδύνην φέρει ὁλόκληρος ἡ κοινωνία, ἥτις

χειροκροτεῖ, τῆς τοιαύτης ἀπολυταρχικῆς τοῦ πατρὸς θελήσεως, παραβλέπουσα τὰ ἐλαττώματα τούτου καὶ καταδικάζουσα ὑπὸ τὴν προσωνυμίαν νεανικὸν ὄναρ, τὴν πίστιν, τὸν ἐνθουσιασμόν, τὴν ἀφοσίωσιν, πᾶν εὐγενὲς αἴσθημα, πᾶσαν εὐγενῆ ἰδέαν.

Π. Διβάρης

ΚΡΥΦΟ ΜΥΣΤΙΚΟ

Πόσες φορὲς δὲν ἤθελα
'στὰ πόδια σου νὰ πέσω.
Καὶ τὴν καρδιά μου σκλάβα σου
'στὰ χέρια σου νὰ θέσω.

Πόσες φορὲς γονατιστὴ
παράκλησι ἔχω κάνει
γιὰ σέ, γιὰ τὴν ἀγάπη μου
Ἡ παναγιὰ νὰ κάνῃ,

Τὸν ἔρωτά μου ἅγιο
πελώριο, μεγάλο
καὶ τὸ κρυφό μου μυστικὸ
ἀκόμη πειὸ μεγάλο,

Πόσες φορὲς 'στὰ ξύπνα μου
'στὸν ὕπνο μου ἀκόμα
τὸ μυστικὸ δὲν ἔκλαυσα
ὅπου μοῦ καίει τὸ στόμα.

Τὸ μυστικὸ ὅπου κρυφὰ
κρύβω 'στὸ λογισμό μου
αὐτὸ ποῦ νειώθω μέσα μου
ὡς μόνον ὄνειρό μου.

Αὐτὸ ποῦ αἰώνια θρηνῶ
αὐτὸ ποῦ αἰώνια κλαίω
ποῦ ἔθαψα 'στὰ στήθη μου
ποῦ κρύβω καὶ δὲν λέω.

Αὐτὸ τὸ μέγα μυστικὸ
ποῦ λέγεται ἐλπίδα!
ποῦ ζῶ μὲ τῆς ἀκίναις της
καὶ 'σι' ὄνειρό μου! Εἴδα....

Σοφία Κ. Οἰκονομίδου.

Η ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙΣ

ΕΙΣ ΑΜΕΡΙΚΗΝ

Το μεταναστευτικὸν ρεῦμα πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἐξακολουθεῖ ἀκατάσχετον. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μάλιστα παρετηρήθη ἡ μείζων ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἐγένοντο μεταναστευτικὴ ἐκ τοῦ παλαιοῦ κόσμου, ἰδίᾳ τῆς Εὐρώπης. κίνησις. Ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας μεταναστατῶν θὰ φθάσῃ τὸ 1,200,000 ἀτόμων ἀπέναντι 1,026,000 μεταναστατῶν τοῦ 1905. Κατὰ τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν τῶν δύο τελευταίων ἐτῶν ἡ ἐτησία αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀντιπροσωπεύεται μόνον κατὰ τὸ $^1/_4$ ἐκ τῆς ἐπὶ πλέον διαφορᾶς τῶν γεννήσεων ἀπέναντι τῶν θανάτων, κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ $^3/_4$ ὑπὸ τῶν νέων ἑκάστοτε μεταναστῶν. Ὥστε ὀρθῶς δύναταί τις ν' ἀποφανθῇ, ὅτι τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δύναμις τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ὀφείλεται κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν μετανάστευσιν.

Οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοὶ δίδουσιν ἰδέαν τινὰ τῆς καταπληκτικῆς μεταναστευτικῆς κινήσεως. Τῷ 1902—1903 ἡ μετανάστευσις ἐχορήγησε τὰ 62, 6% εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τῷ 1903—1904 τὰ 58, 9% τῷ 1904—1905 τὰ 73 8% καὶ ἐφέτος ὑπολογίζεται ὅτι θὰ δώσῃ τὰ 75%, ἤτοι ἀκριβῶς τὰ $^3/_4$ τῆς ἐτησίας αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ἐὰν δὲ ἡ μετανάστευσις ἐξακολουθήσῃ εἰς τὸ μέλλον μὲ τὰς αὐτὰς ἀναλογίας, ἐντὸς μιᾶς γενεᾶς οἱ αὐτόχθονες πολῖται τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας θὰ εὑρεθῶσιν ἐν μειονότητι.

Ὁ μέσος ὅρος τῶν μεταναστεύσεων ἀπὸ τοῦ 1880—1890 ἦσαν ἄτομα 525,000 ἐτησίως, ὁ δὲ τῆς δεκαετίας 1890—1900 ἄτομα 383,000· ἔκτοτε ἡ αὔξησις ἐπῆλθεν ἄθρόα. Οὕτω μετηνάστευσαν τῷ

1900—1901	487,000
1901—1902	648,000
1902=1903	857,000
1903—1904	812,000
1904—1905	1,026 000
1905—1906	1,200 000

Ἀρχικῶς ἡ μετανάστευσις πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐγένετο ἐκ τῆς βορειοδυτικῆς Εὐρώπης, ἀπό τινων ὅμως ἐτῶν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν μεταναστῶν προέρχεται ἐκ τῆς νοτιανατολικῆς Εὐρώπης. Ἀπὸ τοῦ 1830—1880 μετανάστευσαν εἰς Ἀμερικὴν 10,000,000 ἀνθρώπων, ὧν τὰ 8,200,000 ἐξ Ἀγγλίας, Ἰρλανδίας, Γερμανίας καὶ τῶν Σκανδιναυϊκῶν χωρῶν, καὶ τὸ 1.200,000 ἐκ τῶν λοιπῶν χωρῶν τῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ ἄλλου κόσμου. Μείζων ὑπῆρξεν ἡ κίνησις τῆς δεκαετίας 1880—1890, καθ' ἣν μετηνάστευσαν 4,000,000 Ἰρλανδοί, Ἄγγλοι Γερμανοὶ καὶ Σκανδιναυοί, 400,000 Καναδοὶ καὶ 1,300 000 ἐκ τοῦ λοιποῦ κόσμου, ἐξ ὧν 900,000 Ἰταλοί, Αὐστροούγγροι καὶ Ρῶσσοι. Ἔκτοτε ἀλλάσσει διεύθυνσιν τὸ μεταναστευτικὸν ρεῦμα, διότι ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1890—1900 δεκαετὲς διάστημα μεταναστευσάντων 3,844.000 ἀτόμων, μόνον τὸ 1 688,000 ἀντεπροσώπευε τὴν Ἀγγλίαν Γερμανίαν καὶ τὰς Σκαυνδαυϊκὰς χώρας. τὰ δὲ 2,176,000 τὴν Ἰτσλίαν, Αὐστρο Οὐγγαρίαν Ρωσσίαν, Ἑλλάδα, Τουρκίαν, Ρουμανίαν κτλ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐπεμψαν μετανάστας καὶ ἡ Ὁλλανδία, ἡ Ἐλβετία καὶ ἡ Γαλλία.

Εἰς παλαιοτέραν ἐποχὴν οἱ μετανάσται τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν προήρχοντο ἐκ χωρῶν γεωργικῶς ἀνεπτυγμένων, ἤδη ὅμως, ἰδίᾳ ἀπὸ τοῦ 1890 ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῶν μεταναστεύσεων εἶνε αἱ ἧττον ἀνεπτυγμέναι ἐν τῇ γεωργίᾳ καὶ βιομηχανίᾳ, ὧν ἡ ἀνάπτυξις ὑπολείπεται τῆς τῶν Ἀμερικανῶν, ὅπερ ἐμβάλλει αὐτοὺς εἰς ἀνησυχίας, πειρωμένους διὰ νόμων περισταλτικῶν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν μετανάστευσιν τῶν μὴ εὐαρέστων στοιχείων, ὅπερ ἐν τούτοις δὲν κατορθοῦσιν, ἀφ' οὗ τὸ μεταναστευτικὸν ρεῦμα ἐξακολουθεῖ.

Οἱ μετανάσται διὰ τὴν μείζονα ἢ ἐλάσσονα ὁμοιότητα τῶν ἠθῶν, τῆς ἀναπτύξεως. τοῦ χαρακτῆρος πρὸς τὰ ἤθη, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀμερικανῶν διακρίνονται εἰς δύο τάξεις, τὴν τῶν εὐαρέστως γινομένων δεκτῶν (desirés) καὶ τὴν τῶν δυσαρέστων (indesirés) Μεταξὺ τῶν πρώτων εἶνε οἱ ἐκ τῆς βορειοδυτικῆς Εὐρώπης, μεταξὺ δὲ τῶν δευτέρων οἱ ἐκ τῆς νοτιανατολικῆς, ἐξαιρέσει τῶν ἐκ τῆς βορείου Ἰταλίας, πολλῶν ἐκ τῶν Τσέχων καὶ τῶν Φιλανδῶν. Οἱ ἐξ Ἑλλάδος. πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, δὲν εἶνε ἐκ τῶν πολὺ εὐαρέστων, ὡς μὴ συμμορφούμενοι εὐκόλως πρὸς τὰ ἤθη, τὰς ἕξεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἀμερικανῶν.

Οἱ μετανάσται κατ' ἀρχὴν διαιροῦνται εἰς δύο μεγάλας τάξεις, τοὺς σκοποῦντας νὰ ἐγκατασταθῶσι μονίμως ἐν Ἀμερικῇ καὶ τοὺς μεταβαίνοντας προσκαίρως πρὸς ἀποταμίευσιν μικρᾶς περιουσίας καὶ ἐπιστρέφοντας ἅμα τῇ ἀποκτήσει αὐτῆς, ὅπερ συμβαίνει ἰδίως εἰς τοὺς Ἰταλοὺς καὶ ἐν μέρει εἰς τοὺς Ἕλληνας. Λέγομεν ἐν μέρει εἰς τοὺς Ἕλληνας διότι ἐκ μὲν τῶν Ἰταλῶν ἐπιστρέφουσι κατ' ἔτος τὰ $^9/_{10}$ καὶ πλέον τῶν μεταναστῶν, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων οὐδὲ τὸ τρίτον, ἴσως οὐδὲ τὸ τέταρτον. Τὸ δὲ λυπηρότερον ὅτι οὐχὶ ὀλίγοι ἐκ τῶν ὑπερεκατὸν χιλιάδων Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς ἐγκατέστησαν μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν ἐν αὐτῇ.

Βεβαίως τὸ ρεῦμα τῆς μεταναστεύσεως θὰ κοπάσῃ. ὅταν ἀναπτυχθῇ ἡ κοινωνικὴ παρ' ἡμῖν οἰκονομία, ὡς ἐκόπασεν ἐν Γερμανίᾳ. ὅθεν οὐδὲ τὸ δέκατον πλέον τῶν ἄλλοτε μεταναστατῶν παρατηρεῖται, ἀλλὰ μέχρις οὗ ἡ Ἑλλὰς καταστῇ αὐτάρκης οἰκονομικῶς κινδυνεύει νὰ ἐρημωθῇ κατοίκων, καί, ὡς ἀπεδείχθη τελευταῖον, γυμνωθῇ ὑπερασπιστῶν, μεταναστευόντων κατὰ προτίμησίν τῶν ὑποχρέων εἰς στράτευσιν ἢ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐφεδρείας. Τοὐλάχιστον 25,000 ἂν μὴ καὶ πλείονες ἐκ τῶν ὑποχρέων εἰς στράτευσιν ἢ ὑπαγομένων εἰς τὴν ἐφεδρείαν ἔχουσι μεταναστεύει εἰς Ἀμερικήν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΧΡΗΣΤΟΜΑΝΟΣ

Οὐδὲν ἐν τῇ παρελεύσει τοῦ πανδαμάτορος χρόνου μένει στερρὸν ἐν τῇ ἑαυτοῦ θέσει. Ἂν τὰ ὄρη ἐλατιοῦνται τὸν ὄγκον καὶ αἱ πεδιάδες ἐπὶ μᾶλλον κοιλαίνονται καὶ κόσμοι ὁλόκληροι ἐξαφανίζονται καὶ οἱ κολοσσοὶ βεβαίως τῶν ἀνθρωπίνων διανοιῶν εἰς τὸ μοιραῖον ὑποκύπτουσι τέλος.

Εἰς δὲ τῆς ἐπιστήμης κολοσσός, εἷς ἰσχυρὸς αὐτῆς στυλοβάτης, μία ἐξαιρετὶς προσωπικότης, ἡ προσωποποίησις τῆς ἀληθοῦς ἐπιστήμης, ἡ ἔνδειξις τῆς ἀκατανοήτου ἐργασίας, ὁ πνευματικὸς πατὴρ ἐπὶ ὁλόκληρον τεσσαρακονταετίαν ὁλοκλήρου τοῦ ζῶντος ἰατρικοῦ, φαρμακευτικοῦ, μαθηματικοῦ, φυσικοῦ καὶ καθόλου ἐπιστημονικὸν κόσμου ὁ ἀκάματος διδάσκαλος, ὁ γλαφυρὸς συγγραφεύς, ὁ μελίρρυτος καθηγητὴς Ἀναστάσιος Χρηστομάνος εἰς τὸ μοιραῖον ὑπείκων τέλος ἐξέπνευσε τὴν 2αν Ὀκτωβρίου.

Τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη ἐνδελεχοῦς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας διέρρευσαν, ἀφ' ὅτου ὁ Χρηστομάνος ἀνέλαβε τὰ ἐπιστημονικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, κατὰ τὰ ὁποῖα ἡ διαυγὴς αὕτη διάνοια

ἔφερεν εἰς φῶς 73 ἐν ὅλῳ διδακτικὰ ἔργα, τὴν ἵδρυσιν τοῦ λαμπροῦ Χημείου, πλείστας ἀνακαλύψεις συσκευῶν καὶ πληθὺν ἀνακοινώσεων ἐπιστημονικῶν, δι' ὧν οὐ μόνον ἑαυτὸν μετεξὺ τῶν κρατίστων κατέταξε ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐξυπηρέτησε, τὴν δὲ πατρίδα ἐξετίμησε ἐπὶ τῇ ἀποκτήσει τοιούτου ἐξόχου διὰ τὴν ἐπιστήμην τέκνου.

Θρηνοῦσιν ἐπὶ τῷ θανάτῳ αὐτοῦ ἡ ἐπιστήμη διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ λαμπροῦ πειραματιστοῦ καὶ φυσιοδίφου, οἱ σπουδασταὶ διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἀκαμάτου αὐτῶν διδασκάλου, ἡ δὲ Πολιτεία διὰ τὴν ἀπώλειαν τοῦ λαμπροῦ αὐτῆς συμβούλου.

Ἀλλ' ἦτο φυσικὸν νὰ παρέλθῃ τὸ σῶμα ἐν ᾧ ἡ ἐπιστημονικὴ αὕτη ἀξία ἐνεκλείετο. Τὸ σῶμα ἐτάφη καὶ ὁ χοῦς ἤδη καλύπτει τοῦτο. Δὲν εἶνε ὅμως οὗτος ἱκανὸς ὅπως καλύψῃ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν, ἥτις ἐκ τοῦ ἀθανάτου πνεύματος ἀπορρέουσα ἀθάνατος διὰ τῶν αἰώνων διαφυλάσσεται. Ὁ Χρηστομάνος ἀπῆλθεν ἀλλ' ἔμειναν τὰ διδάγματα αὐτοῦ, καθιστῶντα ἀγήρω τὴν μνήμην του, ἥτις αἰωνία διὰ τῶν αἰώνων θὰ παραμείνῃ.

Θ. Σ. Βλησίδης.
τελειόφ. Φυσ. Ἐπιστ.

ΤΕΡΠΝΑΙ ΑΣΧΟΛΙΑΙ

Ἡ Βιβλιοθήκη

Ἰδοὺ καὶ πάλιν ἐπανερχόμενοι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν μικρῶν ἐρασιτεχνῶν ἐν ταῖς οἰκογενείαις, παρέχοντες αὐτοῖς ἐργασίαν χρήσιμον καὶ πρακτικωτάτην.

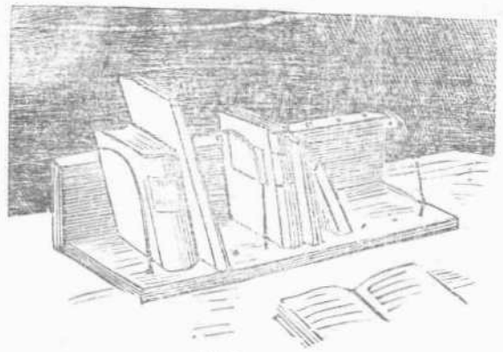

Εἰκὼν Α'.

Οἱ μικροὶ σπουδασταὶ στεροῦνται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γραφείου καὶ βιβλιοθήκης, οἰκονομούμενοι ὅπως, ὅπως ἐπὶ μικρᾶς τραπέζης, εἰς μίαν γωνίαν τῆς τραπεζαρίας των. Δύσκολον εἶνε ἄραγε νὰ κατασκευάσωμεν μικράν τινα βιβλιοθήκην;

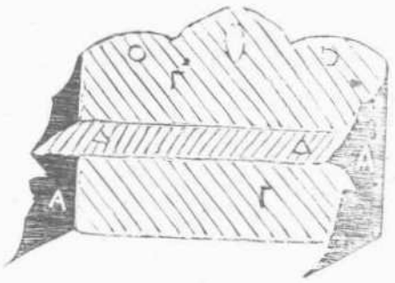

Εἰκὼν Β'.

Ἡμεῖς διαβεβαιοῦμεν αὐτοὺς ὅτι εἶνε πολὺ εὔκολον πρᾶγμα.

Παρατηρήσατε τὴν εἰκόνα Α'. Μᾶς παρουσιάζει τὴν ἁπλουστέραν μορφὴν μιᾶς μαθητικῆς βιβλιοθήκης. Δύο σανίδες καλῶς πλανισμέναι καὶ καρφωμέναι, οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζουν ὀρθὴν γωνίαν, ἰδοὺ τὸ πᾶν. Ἤδη μᾶς χρειάζονται καὶ μερικὰ χονδρὰ σύρματα κεκαμμένα, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι φαίνονται, ἅτινα στερεώνομεν ἐντὸς ὀπῶν ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τῆς μιᾶς σανίδος καὶ τῆς ἄλλης σανίδος, ἥτις χρησιμεύει ὡς βάσις τῶν βιβλίων.

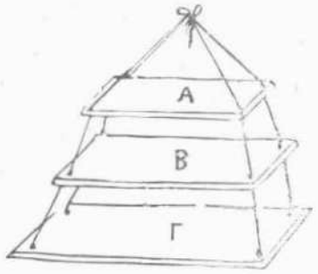

Εἰκὼν Γ'.

Καὶ ἡ βιβλιοθήκη εἶνε ἕτοιμος. Ἤδη παρατηρήσατε καὶ τὴν εἰκόνα Β καὶ ἂν ἔχετε δυνάμεις καὶ ὄρεξιν πρὸς περισσοτέραν καὶ δυσκολωτέραν ἐργασίαν ἀρχίσατε τὴν κατασκευὴν τῆς βιβλιοθήκης ταύτης.

Μᾶς χρειάζονται 4 τεμάχια. Ἐκ τούτων τὰ δύο θὰ εἶνε ὅμοια κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ πάχος καὶ θὰ χρησιμεύουν ὡς πλευραὶ (Α καὶ Α.) ἐφ' ὧν θὰ ἐφαρμόσωμεν τὴν πλευρὰν Γ, Γ', εἰς τὸ μέσον δὲ ταύτης τὴν σανίδα Δ, ἥτις οὕτω καὶ τὴν βιβλιοθήκην θὰ στερεώσῃ καλῶς καὶ ὡς δεύτερον ἔρισμα ταύτης θέλει χρησιμεύσει. Ἄλλη σανὶς ὡς βάσις τῆς βιβλιοθήκης δὲν εἶνε ἀναγκαία, διότι θὰ στηρίζετε ταύτην ἐπί τινος τραπέζης. Ἄλλο σχέδιον ἐπίσης ὡραῖον καὶ εὔκολον, εἶνε ἡ κρεμαστὴ βιβλιοθήκη (εἰκ. Γ'.) διὰ τὴν ὁποίαν μᾶς ἀναγκαιοῦσι τρεῖς σανίδες ἡ μὲν μικροτέρα τῆς δὲ διαδοχικῶς. Εἰς τὰς 4 γωνίας ἑκάστης τούτων σχηματίζομεν ὀπὴν τόσην, ὥστε νὰ δυνάμεθα νὰ θέσωμεν χονδρὸν κορδόνιον. Ἔπειτα λαμβάνομεν τὸ σχοινίον τοῦτο τὸ κόπτομεν εἰς τέσσαρα, σχηματίζομεν κόμβους εἰς τὴν μίαν ἄκραν των καὶ τὰ περνῶμεν διὰ τῆς ἑτέρας εἰς τὰς τέσσαρας ὀπὰς τῆς μεγαλειτέρας σανίδος. Εἶτα κανονίζομεν τὴν ἀπόστασιν ἥτις μᾶς χρειάζεται μεταξὺ τῆς σανίδος ταύτης καὶ τῆς ἀμέσως μεγαλειτέρας, κάμνομεν εἰς τὰ σημεῖα ταῦτα κόμβους καὶ τὰ περνῶμεν διὰ τῶν ὀπῶν τῆς δευτέρας σανίδος. Τὸ αὐτὸ κάμνομεν καὶ διὰ τὴν τρίτην καὶ τέλος τὰ ἑνοῦμεν ὅλα ὁμοῦ καὶ ἐξαρτῶμεν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀπό τινος καρφίου.

Ἤδη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχεδίων τούτων δύνανται οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν νὰ δημιουργήσωσι καὶ ἄλλας ποικιλίας.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΑΙΣΘΗΜΑ

Τὸ πρῶτον αἴσθημα, οὗ ἡ ἀφύπνισις γίνεται μὲ βαθμιαίαν ἀδιάστον κανονικότητα, ὡς πρωϊνὴ ἐξέγερσις τῆς μητρὸς φύσεως, ἥτις ἐγείρεται μὲ ἕνα γλυκὺν ψίθυρον ὡς νανούρισμα μητρὸς θελούσης νὰ ἀποκοιμίσῃ τὸ τέκνον της.

Μετὰ τὴν βρεφικὴν καὶ παιδικὴν ἡλικίαν, ἀρχίζει κάτι ἀγνόν, κάτι ἅγιον, κάτι ἀσύλληπτον αἴσθημα, εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς καρδίας εἰς τὴν προσευχὴν τῆς ψυχῆς. Τὸ στῆθος ἀρχίζει ἐλαφρά, ἐλαφρὰ νὰ ἐξογκοῦται ὡς θαλάσσια μικρὰ κύματα ὑπὸ τῆς αὔρας ὠθούμενα καὶ ἅτινα δὲν φθάνουσι μὲν μέχρι τῆς ἀκτῆς, πλήν, πλησιάζουσι πρὸς αὐτήν. Ὁ νοῦς ἀρχίζει τότε νὰ σφυρηλατῇ τὸ πνεῦμα, ὡς ὁ ζέφυρος πνέων, λικνίζει τὴν μνηστὴν αὐτοῦ αὔραν· ὁ ὀργανισμὸς κινεῖται πρὸς μίαν θεσπεσίαν λειτουργίαν, τὴν ὁποίαν μόνον τὰ χερουβεὶμ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ψάλλουσι. Μεθύων τότε ἀπὸ τὴν οὐρανίαν ταύτην προσευχήν, παραδίδεται εἰς τὴν θείαν αὐτῆς μυσταγωγίαν ὁρμητικός ἀκάθιστος, μανιώδης... ὥστε ὁ λοιπὸς ἄλλος κόσμος παρίσταται ξένος, ἄγνωστος, μισητός· ἀλλοίμονον ἐὰν τὸν θίξῃ τις· ἀλλοίμονον ἐὰν θελήσῃ νὰ τὸν ἀφυπνίσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον τῶν ὀνείρων του! Παθαίνει ὡς ὁ ὑπνοβάτης ἐκεῖνος, ὅστις ὑπνοβατῶν εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν ἄκρων τῶν κεράμων οἰκίας τινὸς καὶ ὅστις πίπτει κατασυντριβόμενος εἰς τὴν πρώτην φιλικὴν ἢ ἄγνωστον φωνὴν ποῦ κάμνεις αὐτοῦ; θὰ πέσῃς...! Ἀλλοίμονον εἴ τινα θελήσῃ νὰ παρεμποδίσῃ τὸν ροῦν τοῦ πρώτου αἰσθήματος. Δὲν γίνεται ὁ φονεὺς αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ δολοφόνος.

Σοφία Οἰκονομίδου

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Αἱ κηλῖδες τῶν μετάλλων (ἐκ σκωρίας) ἀφαιροῦνται ἐὰν τριβῶσι διὰ μίγματος ἐξ ἴσων μερῶν τριπολίτιδος γῆς, ἀνθέων θείου καὶ ἐλαίου κοινοῦ, εἶτα δὲ διὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ μέρους παλαιοῦ χειροκτίου. Ἂν ὅμως ἡ σκωρίασις ἔχῃ προχωρήσει πολύ, δέον νὰ τριφθῶσι διὰ κόνεως σμύριδος.

Κατασκευὴ ἱσπαν. κηροῦ. — Πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἱσπανικοῦ κηροῦ λάβετε καὶ συντήξατε 100 μέρη Βενετικῆς τερεβινθίνης, 500 μέρη κολοφωνίου καὶ 250 μέρη λακκείου κόμμεως. Διὰ νὰ λάβῃ δὲ ἐρυθροῦν χρῶμα τὸ μίγμα, ρίψατε ὀξείδιον τοῦ σιδήρου εἰς λεπτοτάτην κόνιν.

Τὰ φύκια ὡς λίπασμα. — Ἐξαίρετον λίπασμα δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μὲ τὰ θαλάσσια φύκη διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ τοὺς λαχανοκήπους. Πρὸς τοῦτο ἀφοῦ μεταφερθῶσι τὰ φύκη ἐκ τῆς ἀκτῆς, ἀφίνονται εἰς τὸ ὕπαιθρον, ὅπως πληθῶσι ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς βροχῆς καὶ κατόπιν ἀναμιγνύονται μετὰ τῆς κόπρου.

Τὰ γυαλιὰ τῆς λάμπας σπάζουν εὐκόλως ὅταν θερμαίνονται ἀποτόμως. Πρὸς ἀποφυγὴν λοιπὸν τοῦ κακοῦ τούτου πρέπει ἢ νὰ ἀνυψοῦμεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ κατὰ διαστήματα τὸ φυτίλι τῆς λάμπας, ἢ νὰ θέσωμεν μεταλλικὸν σύρμα ἐπὶ τοῦ ἄνω στομίου τοῦ γυαλιοῦ. Πολλοὶ μάλιστα θέτουν μίαν φουρκέταν·

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ὁ πολύτιμος ἰατρὸς καὶ ἀγαπητός μας ἐκ Βερολίνου συνεργάτης κ. Ν. Μωραΐτης, παραμείνας ἐπὶ μῆνα παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Βόλον, ἀνεχώρησεν ἤδη εἰς Γερμανίαν ὅπως συνεχίσῃ τὴν ἐκεῖ περὶ τὴν Χειρουργικὴν τελειοποίησίν του.

Μὲ τὰς καλλιτέρας εὐχὰς τὸν χαιρετίζομεν χαίροντες ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ του βλέπομεν ἤδη, ἕνα ἐκ τῶν ὀλίγων τοῦ μέλλοντος χειρουργῶν μας, οἵτινες θέλουσι τιμήσει καὶ μεγάλως εὐεργετήσει τὸν τόπον μας.

×

— Ὁ ἐν Βόλῳ φίλος καὶ συνδρομητὴς ἡμῶν κ. Ἀλφρέδος Βιανέλλης ἐτέλεσε τοὺς γάμους του μετὰ τῆς δεσποινίδος Μαρίας Θ. Ἀποστολίδου. Εὐχόμεθα αὐτοῖς βίον ἀνέφελον καὶ εὐδαίμονα.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

— *Κατίνα δὲν ἐπῆρες τὰ λορνιόν ;*
— *Τὰ ἐπῆρα, ἀλλὰ τί νὰ τὶ κάμω ἀφοῦ ἐξέχασα τὰ βραχιόλια μου ;*

Κατὰ τὴν τελευταίαν καλλιτεχνικὴν ἔκθεσιν ἐρωτηθεὶς εἷς νεαρὸς ζωγράφος ἂν ἦτο εὐχαριστημένος ἐκ τῶν ἐκτεθέντων ἔργων του, ἀπήντησε.

— *Λαμπρὰ ἐπιτυχία. Φαντασθῆτε ὅτι ἔτυχε ν' ἀκούσω ἐγὼ ὁ ἴδιος μίαν κυρίαν νὰ λέγῃ εἰς τὴν φίλην της, ὅταν ἐφθασαν ἐμπρὸς εἰς μίαν θαλασσογραφίαν μου. «Πάμε, πάμε. Λιλίκα, μόνη ἡ θέα της μοῦ προξενεῖ ναυτίασιν !»*

— *Παρά τινι φαρμακοποιῷ.*
— *Ἔχετε κανένα φάρμακον διὰ τοὺς κάλους ;*
— *Μάλιστα. Ἔχω ἕνα ἐξαίρετον φάρμακον.*
— *Καὶ ριζικόν ;*
— *Βεβαίως. Ἕνας πελάτης μου δεκαεπτὰ χρόνια τώρα τὸ μεταχειρίζεται ἐπιτυχῶς.*

Εἰς ἕνα φιλολογικὸν σαλόνι εἷς φιλόσοφος ἠρώτησε νεαρὰν χῆρα ποῖον ὑπῆρξε δι' αὐτὴν τὸ δλεθριώτερον κτύπημα τῆς ζωῆς της.
Καὶ ἐκείνη ἀδιστάκτως ἀπήντησε.
— *Ἐκεῖνο ποῦ μ' ἔδιδεν ὁ μακαρίτης.*

Εἷς καθηγητὴς τῆς γραφολογίας ἐξειάζει μίαν ἐπιστολὴν ἣν τῷ ἔδωκεν ἡ σύζυγός του.
— *Αὐτὴ ἡ γραφὴ εἶνε ἀνθρώπου βλακός.*
— *Εἶσαι βέβαιος ;*
— *Ἀπολύτως !*
— *Φίλε μου, εἶνε ἰδικό σου παλαιὸ γράμμα !*

Συνομιλίαι ἐντὸς καπηλείων.
— *Δὲν μοῦ λές, εἰς τὸν πόλεμον τὰς Κυριακὰς πολεμοῦν ;*
— *Εἶσαι κοντός, κοϋμένε ! Τῆς κυριακὲς θὰ πολεμοῦν, ἀφοῦ καὶ τὰ ὁπλοπωλεῖα κλείνουν ;*

Μά, Τιτίκα, πότε ἐπὶ τέλους θὰ πάρῃς καὶ σὺ κανένα βραβεῖο ;
— *Μομά μου ὡρισμένως θὰ πάρω αὐτὰς τὰς ἡμέρας.*
— *Ἀλήθεια ; Ἔγινες ἐπιμελής ;*
— *Εἶνε ἡ σειρά μου, διότι σήμερα ἐπῆρε τὸ βραβεῖο ἡ διπλανή μου !*

— *Ἠρώτησεν ἕνας πωλητὴς ὄνων ἕνα χωρικὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἐπώλησε πρό τινος καιροῦ ἕνα.*
— *Ἔ ! πατριώτη, πῶς πηγαίνει τὸ γαϊδούρι ;*
Καὶ ὁ χωρικὸς μὴ ἐννοήσας ἀπαντᾶ.
— *Μὲ τὰ πόδια του, διάβολε !*

Οἰκιακαὶ συζητήσεις.
— *Διατί, ἠρώτησεν ὁ σύζυγος, φορεῖς εἰς τὸ κεφάλι σου τὰ μαλιὰ ἄλλης γυναικός :*
— *Καὶ σύ, ἀπήντησεν ἡ σύζυγος, διατί φορεῖς εἰς τὰ χέρια σου τὸ δέρμα ἄλλου ζώου ;*

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

30. Μαγικὴ εἰκὼν

Ποῦ εἶνε ἡ σύζυγός του ;

31. Αἴνιγμα

Ἀπὸ τῆς φύσεως ἐπλάσθην
ζῶον τετράποδον, ὅπερ σύ,
μεταχειρίζεσαι ὡς θέλεις
Σ' εἶμαι δὲ χρήσιμον πολύ.
Ἂν βαρυνθῶ πλὴν τὴν δουλείαν
καὶ τὸν ζυγὸν τὸν ὀχληρὸν
τὴν κεφαλήν μου θ' ἀποκόψω
κ' εἰς τὸ Αἰγαῖον θὰ ριφθῶ.
Μεταβολὴν τότε μεγάλην
καὶ φοβερὰν θέλεις ἰδεῖ.
Ἀντὶ τοῦ ζώου ἔμπροσθέν σου
Μικρά τις νῆσος θὰ φανῇ.

32. Πρόβλημα

ΣΣΣΤΤΤΑΑΑΑΑΝΑΑΙΔΩΚΗΣΖ

Ἐκ τῶν εἴκοσι γραμμάτων
ἂν τηρῆται ἡ σειρά των
δυὸ ὀνόματα γνωστῶν
ἐκπηγάζουν ποιητῶν
ἐκ τῆς φαεινῆς Πλειάδος
τῆς ἀγαπητῆς Ἑλλάδος.

33. Γρίφος

Π. ἀλλὰ ἶον δὶδ Ρ νδ 1 Κ ἕλος
μετὰ τίθεται.

ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ 7ου ΤΕΥΧΟΥΣ

21.— Ἐπὶ τῆς κοιλίας τοῦ ἀλόγου, μεταξὺ τῆς σέλας, τῶν ἡνίων καὶ τοῦ ποδός. — 22. Ὁ ποῦς. — 23. Ὁ περίεργος πολλὰ ὑποφέρει δεινά. —24. Ἡ γλῶσσα ὠμόμοκεν, ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. — 25. Ἡ πολυλογία ζολίζει.

Λύται. — *Ἰριγένεια Πασχαλίδου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως 4. — Π. Δ. ἐκ Πειραιῶς 2. — Μ. Σφυρῆς Σύρου 3. — Ἐπαμ. Κυριακάκης Ἀθηνῶν 4. — Μαρίκα Φιλίππου Πειραιῶς 4.*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Π. Ξηροχώριον. Βραχεῖα ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν ὡς γράφετε. — Σ. Α. Καλάμας. Δελτάριον καὶ συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν πολύ. — Κ. Δ. Ρέθυμνον. Δελτάριόν σας ἐλήφθη Εὐχαριστοῦμεν πολὺ καὶ ἀναμένομεν ἀποτελέσματα. — Α. Ε. Θεσσαλονίκην. Ἐπιστολὴ καὶ ποιημάτιόν σας ἐλήφθη Ἀναμένομεν ἐγγραφὴν νέων, ὡς καὶ συνδρομήν σας.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ
ΚΑΦΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΝ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΑΤΣΙΔΙΩΤΗ
ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ
33-35 Rue des Ecoles 33-35
Πρώην Ἑστιατόριον Θ. Τζωβάνη

Οἱ ἀδελφοὶ Πατσιδιῶτη ἀναλαβόντες τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἑστιατορίου τούτου οὐδὲν παρημέλησαν, ὅπως τὸ καταστήσωσιν ἄξιον τοῦ προορισμοῦ του. Φαγητὶ ἐκλεκτά. Περιποίησις μοναδική. Καθαριότης καὶ τάξις ἄμεμπτος. Καθ' ἑκάστην πλῆθος πελατῶν.

ΜΕΓΑΛΗ ΕΚΔΡΟΜΗ

ΑΠ' ΑΘΗΝΩΝ ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ

ΟΡΓΑΝΟΥΜΕΝΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΗΣ 'ΦΥΣΕΩΣ,

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ

[voyages pratiques]

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

'Απ' 'Αθηνῶν εἰς Πειραιᾶ - Νεάπολιν - Μασσαλίαν - Λυὼν - Παρισίους - Βερσαλίας - Λονδῖνον καὶ τ' ἀνάπαλιν Παρισίους - Μασσαλίαν - Πειραιᾶ - 'Αθήνας.

ΤΙΜΑΙ

Α'. Θέσεως μετ' ἐπανόδου ..... **φρ. 900**
Β'. Θέσεως μετ' ἐπανόδου..... .. **φρ. 700**
Συμπεριλαμβανομένων πάντων ἐν γένει τῶν ἐξόδων.

ἤτοι:

1ον). Ναύλου ἀτμοπλοίου ἀνόδου καὶ καθόδου (Messageries Maritimes).
2ον). Σιδηροδρομικῶν Γαλλίας.
3ον). Λεωφορείων καὶ ἁμαξῶν.
4ον). Διαμονῆς ἐν τοῖς ξενοδοχείοις.
5ον). 'Επιβιβάσεως καὶ ἀποβιβάσεως.
6ον). Τροφῆς καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου καὶ τῆς διαμονῆς ἐν Γαλλίᾳ.
7ον). 'Επισκέψεων ἐφ' ἁμάξης ἀξιοθεάτων μερῶν καὶ πόλεων.
8ον). Δώρων εἰς ξενοδοχεῖα ὑπηρετῶν κτλ. καὶ εἰσητηρίων μουσείων κτλ.
9ον). 'Εξόδων θεατρικῆς ἑσπερίδος.
10). Δώρων εἰς ὁδηγοὺς καὶ θυρωροὺς κλ.

'Απάντων ἐκτελεσθησομένων συμφώνως τῷ ἐκδοθέντι προγράμματι δωρεὰν πεμπομένῳ τῷ αἰτοῦντι καὶ οὗτινος τὴν πιστὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβεν ἡ 'Εταιρεία τῶν "ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΤΑΞΕΙΔΙΩΝ,, ἐν Παρισίοις. 'Αποβλέποντες εἰς τὸ μέγα ἐνδιαφέρον ὅπερ ἐνέχει ἡ πόλις τῶν Παρισίων ὑπὸ ἔποψιν ἱστορίας, ἐμπορίου, βιομηχανίας, ἐπιστήμης καὶ καλλιτεχνίας καὶ ἐπιστάμενοι τῆς ἱστορικῆς, ἐμπορικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς συναφείας ἥτις ἀνέκαθεν ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν δύο 'Εθνῶν, ἥτις συνάφεια καθίσταται νῦν ἔτι στενοτέρα ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ὑποτιμήσεως τοῦ χρυσοῦ, συνεβλήθημεν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τελευταίας μεταβάσεώς μας εἰς Παρισίους μετὰ τοῦ εἰδικοῦ ἐπὶ τοιούτων διεθνῶν ταξειδίων ἀπὸ καιροῦ ὑφισταμένου Γραφείου τῶν **Πρακτικῶν Ταξειδίων** *τῶν Παρισίων καὶ ἐπισήμου διοργανωτοῦ τῆς* **'Εταιρείας τῶν αὐτοκινήτων** *τῆς Γαλλίας καὶ ἄλλων* **'Επιστημ. 'Εταιρειῶν** *καὶ ἀνελάβομεν ἀπὸ κοινοῦ τὴν διοργάνωσιν μεγάλης ἐκδρομῆς ἀπ' 'Αθηνῶν εἰς Παρισίους ἢ καὶ Λονδῖνον, κατὰ βούλησιν τοῦ ταξειδεύοντος, καὶ τ' ἀνάπαλιν μετὰ πασῶν τῶν δυνατῶν εὐκολιῶν καὶ παροχῶν πρὸς ὅσον ἔνεστιν ἀνετωτέραν καὶ οἰκονομικωτέραν διεξαγωγὴν μὲ τοιοῦτον σχεδὸν ἀπίστευτον τίμημα.*

Διὰ τοῦ ἀνωτέρω λοιπὸν ποσοῦ ὁ ἐπιβάτης εἶναι ἐξησφαλισμένος ἀπὸ ναῦλα, σιδηροδρομικὰ ἔξοδα, τροφήν, ξενοδοχεῖα ὕπνου, ἁμάξας, λέμβους, ἐπισκέψεις πόλεων καὶ μουσείων κτλ.

Οὐδὲν ἔξοδον τῷ ὑπολείπεται ἐκτὸς τῶν ἰδιαιτέρων ἀγορῶν αὐτοῦ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

ΑΝΘΟΠΩΛΕΙΟΝ ΚΑΝΔΩΡΟΥ

'Εν 'Αθήναις, 'Οδὸς Σταδίου.

'Υπάρχουν τὰ ἀρθονώτερα καὶ καλείτερα ἄνθη εἰς πᾶσαν ἐποχὴν τοῦ ἔτους. Καλλιεργοῦνται εἰδικοὶ κῆποι πρὸς τοῦτο. 'Ανθοδέσμαι σπάνιαι.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΝ

(IMPERIALE) ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

'Επὶ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος

ΟΙΚΙΑΙ ΗΝΩΜΕΝΑΙ

ΜΑΡΙΑΣ ΖΑΡΙΦΗ ΚΑΙ Γ. ΚΑΛΛΙΓΑ

(Κατ' ἀπαίτησιν τῆς πολυπληθοῦς αὐτοῦ πελατείας)

Νεόκτιστοι μὲ καινουργῆ ἔπιπλα καὶ ἠλεκτροφώτισται, περιέχουσαι 60 μεσημβρινὰ δωμάτια, μετὰ τροφῆς καὶ ἄνευ. 'Εστιατόριον, table d'hote. Λουτρὰ εὐρωπαϊκὰ πρώτης τάξεως.

'Αριθμὸς τηλεφώνου 322.

Τιμαὶ δωματίων ἀπὸ 3—12 δρ. ἀναλόγως τοῦ δωματίου: 'Επίπλωσις ἀρίστη, Θέα πρὸς τὴν 'Ακρόπολιν καὶ θαυμασία. 'Ιδιοκτήτης Θ. Τσαβλίρης πρώην ἱδρυτὴς τοῦ 'Εστιατορίου τὸ «"Αστυ» καὶ Βασιλικοῦ Ξενοδοχείου, καὶ νῦν τοῦ ἤδη

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΟΥ (IMPERIALE)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἔντοκοι καταθέσεις

'Η 'Εθνικὴ Τράπεζα δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς Τραπεζικὰ γραμμάτια καὶ εἰς χρυσὸν ἤτοι φρ. καὶ λίρας στερλίνας ἀποδοτέας εἰς ὡρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκῶς. Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρόνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσὸν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (chéque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐπιλογὴν τοῦ ὁμολογιούχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρόνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπέζης.

Τόκοι καταθέσεων

1 1/2	τοῖς %	κατ' ἔτ.	διὰ κατ.	0 μηνῶν
2	» %	»	» »	1 ἔτους
2 1/2	» %	»	» »	2 ἐτῶν
3	» %	»	» »	4 »
4	» %	»	» »	5 »

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνώνυμαι.

Tourist's Palace-Hotel

'Επὶ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος

"Εν ἐκ τῶν μεγίστων ξενοδοχείων τῶν 'Αθηνῶν. Μέγαρον μεγαλοπρεπές, νεωστὶ ἀνεγερθὲν ἐπὶ τῇ βάσει ὅλων τῶν ὑγειονομικῶν ὅρων, ἐπίτηδες διὰ ξενοδοχεῖον, περιέχον 80 δωμάτια καὶ αἰθούσας, ἅπαντα μετὰ ἐξώστου καὶ πλουσιωτάτης ἐπιπλώσεως.

ΠΡΩΤΗΣ ΤΑΞΕΩΣ
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ Η "ΜΠΙΡΣΑ,,
Σ. ΣΠΟΡΔΙΛΗ

'Οδὸς Πουσκινσκάγια καὶ Πολυτσέσκαγια ἐν 'Οδησσῷ ἀριθ. 14.

Κεῖται εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως καὶ παρὰ τὸν λιμένα. Πλησίον τῶν θεάτρων καὶ τῶν βουλεβάρτων. Τηλέφωνον καὶ φωτισμὸς ἄριστος. Καθαριότης, τάξις καὶ ἀκρίβεια ἄμεμπτος.

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ
Δ. Α. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ
ΕΝ ΟΔΗΣΣΩ ΤΗΣ ΡΩΣΣΙΑΣ
'Οδὸς Αἰκατερίνης ἀριθ. 5.
Κατασκευάζει πάντα ἐξ ὑποδήματος τοῦ ἀτακτοῦ μέχρι τοῦ ἀρίστου ἀκριβοῦ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΛΕΝΗΣ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Βιομ. καὶ Ἐμπ. Ἀκαδημίας καὶ πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ Δελτίου (Πλατ. Κάνιγγος) καὶ τὰ βιβλιοπωλεῖα ἀντὶ δρ. 2.50.

Εἶνε τὸ τελειότερον βιβλίον περὶ Φωτογραφίας. Ἀπαραίτητος ὁδηγὸς διὰ τοὺς ἐρασιτέχνας καὶ ἐπαγγελματίας. Τόμος καλλιτεχνικώτατος. Τύπος καὶ χάρτης ἄριστος. Εἰκόνες, σχήματα καὶ φωτογραφήματα πλεῖστα.

ΤΑ ΝΕΑ ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ
Σ. ΧΑΣΙΩΤΟΥ

Τῶν ἐτῶν 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, καὶ 1905 ἐν ὅλῳ 72 τεύχη, ἀπ' ἀρχῆς τῆς ἐκδόσεώς των, πωλοῦνται

ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δρ. 20,
ἐν τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 20.

Ἕκαστον ἔτος χωριστὰ δρ. ἢ φρ 4.

Ἀπευθυνθῆτε εἰς τὸν κ. Σ. Χασιώτην εἰς Ναύπλιον ἢ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς «Ἑστίας» Ι. Δ. Κολλάρου ἢ Μιχ. Σαλιβέρου ἐν Ἀθήναις.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
ΣΤ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
Ἐν Τάντα (Αἰγύπτου).

Κεῖται εἰς κεντρικωτάτην καὶ εὐάερον θέσιν. Τάξις καὶ καθαριότης ἄμεμπτος. Τιμαὶ συγκαταβατικαί. Ἔναντι τοῦ ξενοδοχείου ὑπάρχει καὶ ἑστιατόριον τοῦ ἰδίου μὲ ἔκτακτον μαγειρικήν.

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ
Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ
Ἐν Κωνσταντινουπόλει

ΔΗΜΟΣΘ. ΧΑΛΑΣ *Διευθυντής.*

Ἔξοχον ξενοδοχεῖον, εὐρύχωρον, ἄνετον, καθαρόν, ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ τοῦ *Πέραν*, μετὰ λαμπροῦ ἑστιατορίου, μαγειρικῆς ἐκτάκτου.

Περιποίησις καὶ καθαριότης μοναδική.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΡΩΜΟΥΝΙΚΩΝ ΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΒΟΥΤΥΡΩΝ
ΧΡΟΝΗ Κ. ΕΡΜΙΔΟΥ
Ἐν Κωνστάντζᾳ Ῥωμουνίας

Κατασκευάζονται τυροὶ διάφορων εἰδῶν, κασέρια οὔζο Ἀδριανουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, λευκοὶ εἰς τεμάχια, εἶδος Βραΐλας, (τελεμέδες) ὡς καὶ βούτυρα τῶν κασκαβαλίων καλῆς ποιότητος.

Τὸ κατάστημα ἀναλαμβάνει καὶ τὴν κατανάλωσιν ἐν Ῥωμουνίᾳ διαφόρων προϊόντων Ἀνατολῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀντιπροσωπείαν διαφόρων οἴκων.

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΔΕΧΕΤΑΙ

εἰς ἐνέχυρον λαχειοφόρους ὁμολογίας Ἐθνικῆς Τραπέζης, ὡς καὶ παντὸς εἴδους χρεώγραφα.

Ἡ *Λαϊκὴ Τράπεζα* διὰ τὰς καταθέσεις Ταμιευτηρίου ἀπὸ **Μιᾶς Δραχμῆς** καὶ ἄνω πληρόνει τόκον 4 $^1/_4$ $^0/_0$.

Ὁ Διευθυντής
Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΝΙΚΟΛ. Γ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΔΟΝΤΟΙΑΤΡΟΣ

Ἀθῆναι Ὁδὸς Σοφοκλέους ἀρ. 8. Ἀθῆναι.
(Παραπλεύρως Τραπέζης Ἀθηνῶν).

Ὀδοντοστοιχίαι ἀπαραμίλλου φυσικότητος.

Ὀδόντες τεχνητοὶ ἐκ χρυσοῦ, πλατίνης κλ. dents couronnés.

Ὀδόντες τεχνητοί, στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν φυσικῶν ριζῶν (à pivot).

Ἐμφράξεις διὰ χρυσοῦ, πλατίνης, πορσελάνης κλπ. Καθαρισμὸς ὀδόντων τελειότατος καὶ ἐπιστημονικός. Ἐξαγωγὴ ὀδόντων καὶ ριζῶν ἀνωδύνως, ἄνευ συνεπειῶν, ὡς ἡ cocaïne κλπ.

Ὧραι ἐπισκέψεως 8—12 καὶ 3—6 μ.μ.

ΥΠΟΔΗΜΑΤΟΠΟΙΕΙΟΝ
Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
Προμηθευτοῦ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ.

Ἐν Καΐρῳ. Ὁδὸς Μανσούρ Πασσᾶ.

Κατασκευάζει παντὸς εἴδους καὶ ἀρίστης ποιότητος ὑποδήματα μετὰ μοναδικῆς τέχνης καὶ στερεότητος, ἀμιλλώμενα πρὸς τὰ καλείτερα εὐρωπαϊκά. Δοκιμάσατε νὰ πεισθῆτε.

ΑΔΕΛΦΟΙ ΔΙΒΟΛΗ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΣΙΓΑΡΕΤΩΝ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΩΝ
ΕΝ ΚΑΪΡΩι
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚΙΩ

Τὰ σιγαρέτα ταῦτα φημίζονται διὰ τὴν ἀρίστην αὐτῶν ποιότητα καὶ κατασκευήν.

Ἐκτελεῖ πᾶσαν παραγγελίαν διὰ τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἐξωτερικόν. Ἀκρίβεια καὶ τελειότης. Δοκιμάσατε.

ΜΕΓΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΚΟΥΡΕΙΟΝ
ΜΑΡΙΑΣ Κ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗ
Πλατεία Μοχάμετ Ἄλη ἐν Ἀλεξανδρείᾳ

Ὑποκατάστημα ὁδὸς Ροσσέτης ἀρ. 8.

Μετὰ πλήρους συλλογῆς ἀρωμάτων παχυμύρων, ψηκτρῶν, σαπώνων, εὐωδιῶν κτλ.

Περιποίησις μοναδική, προθυμία ἔκτακτος.